

**T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI**

**438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
(H.1283–1284 / M.1866–1867)
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSMAİL HAKKİ ATAŞ

Tez Danışmanı: Doç.Dr. Bilgehan PAMUK

**GAZİANTEP
ŞUBAT 2011**

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
(H.1283–1284 / M.1866–1867) TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSMAİL HAKKİ ATAŞ

Tez Savunma Tarihi: 04/02/2011

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Yrd.Doç.Dr. Ahmet AĞIR
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Bu tezin yüksek lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Doç.Dr. Bilgehan PAMUK
Tarih Ana Bilim Dalı

Başkanı

Bu tez tarafımda okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı: Doç.Dr. Bilgehan PAMUK
Tarih Ana Bilim Dalı Başkanı

Bu tez tarafımda okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

İMZA

Doç.Dr. Bilgehan PAMUK (jüri başkanı)

Yrd. Doç. Murat ÇELİKDEMİR

Yrd. Doç. Halil İbrahim YAKAR

**438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE
DEĞERLENDİRİLMESİ (H.1283–1284 / M.1866–1867)**

ATAŞ, İsmail Hakkı

Yüksek Lisans Tezi, Tarih Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Bilgehan PAMUK

ŞUBAT 2011

Tarihi kaynaklar içerisinde ana kaynak olarak belirtilen Şer'iyye Sicilleri Osmanlı Devletinin hukuk başta olmak üzere sosyal, ekonomik ve idari yapısı hakkında önemli bilgiler içermektedir. Dönemin ticari hareketliliğini, paranın alım gücünü, devletin ekonomik durumunu, sosyal hayat içerisindeki yapıyı, aile unsurunu, şer'i mahkemelerin işleyişini bu belgelerle bulmak mümkündür. Çalışılan 438 numaralı Siverek sancağına ait Şer'iyye Sicili transkripsiyonu sayesinde Miladi 1866–1867 yılında Siverek ile ilgili özellikle sosyo-ekonomik yapı hakkında önemli bilgilere ulaşılmıştır. Ulaşılan bu bilgilerin Osmanlı tarihine birazda olsa ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Şer'iyye Sicili, Siverek.

ABSTRACT**TRANSCRIPTION AND ANALYSIS OF SIVEREK SHERİA RECORD
NUMBERED 438 (H.1283–1284- M.1866–1867)**

ATAŞ, İsmail Hakki

Master's Thesis: Department of History

Supervisor: Associate Prof. Dr. Bilgehan PAMUK

FEBRUARY 2011

The sheria records, which is indicated as main source in historical records, contains vital informations about social, economical and governmental patterns of Ottoman Empire. It is possible to evaluate commercial activities, purchase power of money, economical situation of the government, social and family lives, and process of ecclesiastical courts within these documents. By the help of the sheria records belonged to the numbered 438 Siverek sanjak, important record especially about socio-economic situation in 1866–1867 A.D was reached. It is thought that the informations found out within the documents will clear the Ottoman history leastwise.

Key words: Ottoman Empire, Sheria Records and Siverek.

ÖN SÖZ

Osmanlı Devleti altı asırlık tarihinde üç kıtada hüküm sürmüş az sayıda devletten biridir. Hüküm sürdüğü her bölgede ve her tarihte buraların siyasi, sosyal hayatını kayıt altına almıştır. Bu durum arşivinin tarihte ki diğer devletlerin arşivinden fazlasıyla yoğun olmasına sebep olmuştur. Osmanlılar evraklara çok önem vermektedir. Bu da yaşadığı dönemin daha ilerisinde bir arşivcilik anlayışının gelişmesini sağlamıştır. Arşiv belgelerine verdiği değeri ona hazine-i evrak demesiyle daha iyi anlamaktayız. Osmanlı Devletinde her olay kayıt altına alınırdı. Bu durum her döneme ait devletin içinde bulunduğu sosyal, siyasi, ekonomik, kültürel, hukuki yapısı hakkında bilgi edinmeyi mümkün kılmıştır. Sadece Türk-İslam Tarihi açısından değil hüküm sürdüğü üç kıtada devletin yıkılmasından sonra kurulan devletlerinde tarihi hakkında geniş bilgiler bu arşivlerde gizlidir.

Osmanlı Devletinin parçalanmasından sonra onun bir bakisi olarak ortaya çıkan ülkelerden Türkiye bu arşivden en büyük payı almıştır. Bu durum Türkiye'nin dünya ülkeleri arasında onu ilk sıraya yerleştirmiştir. Türkiye'nin Osmanlıdan kalan arşivinin önemli bir ögesi olan Şer'iyye Sicillerinin hem Türkiye tarihinin geleceği hem de Osmanlıdan geriye kalan bakiyelerle olan siyasi ilişkilerinin nasıl olması gerektiği konusuna ışık olacağı düşünülmektedir. 438 numaralı miladi 1866–1867 tarihine ait bu çalışma Osmanlı Devleti'nin bir sancağı olan Siverek'in bu tarihteki sosyal, ekonomik, kültürel yapısı belgelerin transkripsiyonuna dayanılarak açıklanmaya çalışıldı. Bu çalışma Tarih içerisinde çok kısa ve Osmanlı tarihinde çok küçük bir yer tutmaktadır.

Tarihçilik kariyerimin başlangıcı olan bu çalışmamda bana zaman ayırdığı için değerli hocam ve tez danışmanın Doç. Dr. Bilgehan PAMUK' a beni bu yola teşvik eden değerli hocam Prof. Dr. Muammer GÜL hocama ve çalışmam esnasında yardımlarını esirgemeyen Sadık ÇETİN' e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

ŞUBAT 2011

İsmail Hakkı ATAŞ

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖN SÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLO LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	viii

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ.....	1
1.1.GİRİŞ.....	1
1.2.SİVEREK'İN, COĞRAFİ KONUMU, ADININ MENŞE'İ VE KISA TARİHÇESİ.....	3
1.2.1.Coğrafi Konumu.....	3
1.2.2.Adının Menşei.....	3
1.2.3.Kısa Tarihçesi.....	4

İKİNCİ BÖLÜM

2.LİTERATÜR BİLGİLERİ VE ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU....	7
2.1.GENEL OLARAK ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....	7
2.2.ŞER'İYYE MAHKEMELERİNDEKİ GÖREVLİLER.....	9
2.2.1.Kadı.....	10
2.2.2.Müftü.....	10
2.2.3.Nâip.....	11
2.2.4.Katip.....	11
2.2.5.Muhzır(Çuhadar.....	11
2.2.6.Kassam.....	12
2.2.7.Çavuş.....	12
2.2.8.Şühudü'l-hal.....	12
2.3.ŞER'İYYE SİCİLLERİNDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ.....	12
2.3.1.İlam.....	13
2.3.2.Hüccet.....	13
2.3.3.Mâruz.....	13
2.3.4.Buyruldu.....	13
2.3.5.Müraseler.....	14
2.3.6.Fermân ve Berâtlar.....	14
2.3.7.Tebessükler.....	14
2.3.8.Tezkireler.....	14
2.3.9.Vakfiye.....	14

2.4.SİVEREK'E AİT ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE TRANSKRİPSİYONU YAPILAN DEFTERLER.....	15
2.5.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN BELGE ÖZETLERİ VE TRANSKRİPSİYONU.....	17

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.YÖNTEM.....	136
3.1.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONUNDA İZLENEN YÖNTEM.....	136

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN GENEL BİR DEĞERLENDİRİLMESİ.....	137
4.2.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE MAHKEMENİN SÜRECİNİN İŞLEYİŞİ.....	138
4.3.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE SİVEREK'TE SOSYAL YAPI	140
4.3.1.Siverek'te Gayr-i Müslim Toplum.....	140
4.3.2.Aşiretçilik.....	140
4.3.3.Eczacı ve Tabib ataması	141
4.4.ADLİ OLAYLAR.....	141
4.4.1.Cinayet Davaları.....	142
4.4.2.Hırsızlık ve Gasb Davaları.....	142
4.5.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE SİVEREK'TE EKONOMİK YAPI.....	143
4.5.1.Ev Fiyatları.....	144
4.5.2.Canlı Hayvan Fiyatları.....	145
4.5.3.Dokuma Eşya Fiyatları.....	146
4.5.4.Madeni Eşya Fiyatları.....	147
4.6.438 NOLU SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE TESPİT EDİLEN İDARİ VE SOSYAL YAPILAR.....	148
SONUÇ.....	150
KAYNAKÇA.....	151

EKLER.....	152
EK.A.ŞER'İYYE SİCİLİ'NDEN ÖRNEK BELGELER.....	153
EK.A.1. İzinname Kayıt Örneği.....	154
EK.A.2.Tereke Kayıt Örneği.....	155
EK.A.3.Hüccet Kayıt Örneği.....	156
EK.A.4.İlan Kayıt Örneği.....	157
EK.A.5.Ferman Kayıt Örneği.....	158
 ÖZGEÇMİŞ.....	 159

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Ev Fiyatları	144
Tablo 2. Canlı Hayvan Fiyatları.....	145
Tablo 3. Dokuma Eşya Fiyatları.....	146
Tablo 4. Madeni Eşya Fiyatları	147
Tablo.5.Aşiretler.....	148
Tablo.6.Mahalleler.....	148
Tablo.7.Nahiyeler.....	148
Tablo.8.Hamamlar.....	148
Tablo.9.Hastane.....	149
Tablo.10.Köyler.....	149

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e	Adı geçen eser
a.g.m	Adı geçen makale
a.g.t	Adı geçen tez
S.Ş.S	Siverek Şer'iyye Sicili
H.	Hicri
M.	Miladi
s./ss	Sayfa/ Sayfalar
A.A.M.Y	Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GİRİŞ

1.1.GİRİŞ

Bir bölgenin, yörenin tarihi ile ilgili olarak araştırma yaparken pek çok bilinmeyenle karşılaşacağımız muhakkaktır. Bu bilinmeyenleri anlamada ve tarihi devirleri aydınlatmada belgelerin önemi kuşkusuzdur. Tarihçiler çalışmalarında yazılı bilgileri ve belgeleri öne çıkarmışlardır. Bu durum belgelerin tarih için önemini artırmıştır. Osmanlı Devleti’nden günümüze gelen çok sayıda belge türü vardır. Bunların arasında en kesif olanı Şer’iyye Sicilleri’dir. Şer’iyye Sicilleri Osmanlı kadılarının mahkemelerde kayıt altına aldığı dava sonuçları ile mahkemeye intikal eden her türlü resmi yazıları kapsamaktadır. Kayıtların bulunduğu defterlere Şer’iyye Sicili dendiği gibi kadı Sicili, kadı defteri, Sicil-i mahfuz ya da sadece Sicili’de denilmektedir.

Şer’iyye Sicilleri Osmanlı şehirlerinin sosyal tarihinin ortaya konmasında, şehir tarihi araştırmada katkısı şüphesiz olan belgelerdir. Şer’iyye Sicilleri özellikle şehir tarihçiliğinde askeri, kültürel, sosyal ve iktisadi yapı hakkında çok kıymetli bilgiler ihtiva etmektedir. Tarihi araştırmalarda birinci elden kaynak olarak kabul edilmekte olan bu vesikalar merkez ile taşra arasındaki resmi yazışmaları, her türlü hukuki, sosyal, kültürel, iktisadi ve idari yapı hakkında araştırmacılara ışık olmaktadır. Şer’iyye Sicillerin de kaleme alındığı bölge halkının, günlük hayatını, giyecek ve yiyecek fiyatlarını, çarşılarını, mahalle ve köylerini, örf ve adetlerini, vakıflarını, hayat şartlarını, ödedikleri vergileri ve buna benzer çok değerli bilgileri elde etmek mümkündür.

Bilindiği gibi Türkiye arşivler bakımından dünyanın en zengin ülkelerinden biridir. Çok uzun bir dönemin bilgisini taşıyan Osmanlı Devletine ait en zengin arşiv Türkiye’dedir. Osmanlı sosyal tarihine yukarıda sayılan çerçevede katkısının olacağına inanılan Hicri 1283–1284 / Miladi 1866–1867 tarihli 438 Numaralı Siverek Şer’iyye Sicilinin orijinal sayfalarının transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yapıldı. Çalışma olarak bu konunun tercih edilmesinin sebebi Osmanlı devletinde Siverek’in sosyal tarihinin şehir hayatına yönelik çalışmaların yetersiz olmasıdır.

1.2.SİVEREK'İN, COĞRAFI KONUMU, ADININ MENŞE'İ VE KISA TARİHÇESİ

1.2.1.Coğrafi Konumu

Siverek, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Şanlıurfa ilinin kuzeyinde yer alır. Kuzeydoğusunda Diyarbakır merkez, kuzeybatısında Fırat nehriyle Adıyaman'dan ayrılır. Güneydoğusunda Viranşehir, güneyinde Şanlıurfa merkez, güneybatısında Hilvan ile çevrilidir. İlçe alanı kuzeyden güneye doğru alçalan bir plato görünümündedir. İlçe merkezinin yaklaşık 60 km doğusunda sönmüş bir volkan olan 1919 m yüksekliğe sahip Karacadağ yer alır. Karasal iklimin hâkim olduğu Siverek güneyde çöl ve güneybatıda ise kısmen Akdeniz ikliminin etkisi görülmektedir. İlçe matematiksel konum olarak 37 derece 45 dakika kuzey enlem, 39 derece 19 dakika doğu boylamlarının kesiştiği noktada olup denizden yüksekliği 801 metre'dir¹.

1.2.2.Adının Menşei

Siverek ve havalisi, dünya üzerindeki en eski yerleşim birimlerindendir. M.Ö 5000'lere dayanan tarihi süreç içinde, sahip olduğu jeo-politik ve jeo-stratejik konumu itibarıyla çeşitli devletlerin ve milletlerin istilasına uğramıştır. Bunlar arasında, Anadolu ve Mezopotamya'da kurulan küçük devletler olduğu gibi Roma, Bizans ve Sasani gibi büyük imparatorluklarda bulunmaktadır².

Sümer, Asur, Bizans, Arap, Selçuklu ve Osmanlılardan günümüze kadar çok değişik kavim ve millete beşiklik eden Siverek şehrinin Tarihi kadar ismi de değişikliğe uğramıştır. Çeşitli merhalelerden geçerek bu günkü halini almıştır. Siverek ismi bu günkü şeklini alınca ya kadar değişik şekillerde söylenmiş ve Sümer, Hitit, Asur, Bizans ve Arapların bu şehre verdikleri isimlerin sanki bir özeti olarak ortaya çıkmıştır. Tarihin seyri içerisinde değişime uğrayan isimler içerisinde şunlar sayabilir; Kınaba, surk, sıklıs, süveyda, serrek, senn, sevavora, sevavarak, sehaberek, sibabarka, sevaverek. Bizanas ve Ermeni kaynaklarında günümüz Siverek'i için kullanılan sevaverek Seav; siyah, averek; harabeler kelimelerinin birleşimi ile oluşmuş siyah harabeler manasına gelmektedir.

¹ Türkiye'de Beldeler; *Siverek*, 58. sayı, ist.1986

² Prof. Dr. İsmail Özçelik.2001. “ Malazgirt'ten Meşrutiyet'e Siverek ve Havalisi” , Siverek sempozyumu, Siverek, s.23.

Tarih içersinde sürekli isim değıştirerek son halini alan Siverek ismi sanki eski isimlerinin bir sentezi şeklinde bu günkü halini almıştır³.

1.2.3.Kısa Tarihçesi

Siverek'in ne zaman kimler tarafından kurulduğu kesin bilinmemekle beraber Sümerlerin, Asurların, Hurrilerin ve Mitanilerin burada değışik zamanlarda hüküm sürdükleri hem eski tarihi kaynaklarda hem de yapılan arkeolojik kazılarda elde edilen buluntulardan anlaşılmaktadır. Şehrin etrafındaki kale ilk defa Asurlular tarafından yapılmıştır. Tarihin seyri içerisinde Bizans'ın eline geçen Siverek, Diyarbakır'ın dış saldırılara karşı korunması ve ordu konaklama yeri olarak kullanılmıştır. Siverek yığma bir tepe üzerinde inşa edilmiş ve tarihte birçok medeniyetin etkisinde kalıp onlardan bir sentez oluşturmayı başarmıştır. Bir çok kez saldırıya uğrayıp harabe haline geldiği halde defalarca yeniden inşa edilerek bu günkü halini almıştır.

Siverek İslam hâkimiyetine Hz. Ömer döneminde Ebu Ubeyde bin Ganem komutasında 637-39 yıllarında girmiştir.⁴ Hz. Ömer, Suriye'deki İslam kuvvetlerinin başına Ebu ubeyde'yi getirmiş ve onu Ön Asya'nın fethiyle görevlendirmişti. 637 yılında İslam kuvvetleri Urfa havalisine gelmişlerdir. Bu yıllarda Bizanslıları elinde bulunan Urfa ve havalisi uzun süre direnemeyeceğini anlamıştır. Urfa'nın Bizanslı valisi İornanes Kateas vergi vermek suretiyle şehri işgalden kurtarmıştır. Bu durumdan memnun olmayan Bizans İmparatoru Heraklios, Kateas'ı görevinden azletmiştir. Yerine vali olarak General Ptolemaios'u atamıştır. Müslümanlara vergi vermeyi reddeden Ptolemaios, İslam kuvvetlerine karşı koymak istemiştir. Ancak İyaz bin Ganem idaresindeki ordu karşısında başarılı olamamıştır. 639 yılında şehir, ilk defa Müslümanların eline geçmiştir. İyaz, Urfa' ya Sait ibn el-'Amur'u vali olarak atamıştır. Urfa el-Cezire eyaletine bağlanmıştır. İslam idaresinde Urfa ve Siverek yöresi Diyar-ı Mudar adını almış burada kısa sürede sosyal tesisler kurulmuştur. Örneğin Vali Urfa'da Ömeriye Camii'ni yaptırmıştır. Hz. Osman devrinde ise el-Cezire eyaleti, Şam'a bağlanarak Muaviye'nin idaresine verilmiştir⁵.

³ Ramazan Özgültekin, Dünden Bu Güne Siverek, Konya, s.62

⁴ Ramazan Özgültekin, *a.g.e*, s.66

⁵ Prof. Dr. İsmail Özçelik.2001. *a.g.m*, s.23.

Hiz. Osman'ın vefatından sonra İslam dünyasında siyasi ve sosyal hatta dini diyebileceğimiz sorunlar ortaya çıkmaya başladı. Bu durumdan İslam dünyasını Muaviye kurtarmış ve siyasi otoritenin başına geçmiştir. Emevi Halifesi Hişam zamanında imar faaliyetleri ülkenin her tarafında uygulanmıştır. Urfa ve havalisinde bu imar faaliyetlerinden nasibini almıştır. 750 yılında Abbasilerin iktidarı ele geçirmesiyle yıkılan Emevi Devleti doğudaki hâkimiyet alanlarını da bu hanedana kaptırdı. Buna paralel olarak bu yörede Abbasi hâkimiyeti başladı. Helen, yunan ve Bizans medeniyetlerinin önemli ekollerinin temsilcisi olan Urfa, Nusaybin ve Harran okulları, bu dönemde gelişme göstermişlerdir. Bu okullar yunan felsefesinin İslam dünyasında tanınmasını sağlamışlardır. Abbasilerin en büyük halifesi kabul edilen Harun reşidin vefatından sonra (809), oğulları arasında başlayan taht mücadelesi bu yörede düzenin bozulmasına sebep oldu. Urfa ve havalisinde sosyal ve siyasi düzen bozuldu. Mevcut durumdan rahatsız olan Hristiyanlar, Bizans hâkimiyetine temayül etmeye başladılar⁶.

Bizans imparatoru II. Nikeforos döneminde Urfa, Siverek ve havalisi Bizanslıların saldırısına uğramıştır. Urfa şehri yağma edilmiş ve yıkılmıştır. Bunun üzerine bu yöredeki halk Diyarbakır'daki mervanilere tabiyetlerini bildirmişlerdir. Mervanilerin taht mücadelesine girmesiyle yöre halkı yine aradığı huzuru bulamamıştır. Nihayet Harran Emirini Bizans vergiye bağlayarak bu Emirle bir ittifak gerçekleştirmiş ve 1034 yılında Siverek'i mervanilerden almışlardır. Bizans 1037 yılında yörenin tamamına hâkim olmuştur⁷.

Selçukluların Urfa ve havalisini Bizans'dan almak için çeşitli faaliyetleri olmuştur. Melikşah'ın emriyle Urfa ve Siverek Emir Bozan'a ikta olarak verildi. Bu yörenin zabtına memur edilen Bozan, o zamana kadar hâkimiyetin tam olarak sağlanamadığı bu muhkem kaleyi kuşattı. Üç ay muhasara devam etti. Şehri muhasaraya sıkıştırdı. Hiçbir yerden yardım alamayan ve yiyecek sıkıntısı çeken şehir, halkı şehrin düklerine isyan etti. Dük, Bozan'a sığınmak zorunda kaldı. Şehrin ileri gelenleri Bozan ile anlaşarak şehri ona teslim etti. Böylelikle Urfa, Siverek ve havalisi Türk hâkimiyeti ile tam bir sükûna kavuştu (1087). Bu durumdan rahatsız olan Bizans, Papa Urben'e başvurarak yardım istedi. Böylece Bizans latinlerden oluşan bir Haçlı ordusu seferi

⁶ Prof. Dr. İsmail Özçelik.2001. a.g.m, s.23.

⁷ Prof. Dr. İsmail Özçelik.2001. a.g.m, ss.23-24.

düzenlenmesini sağladı. Sonuç olarak Urfa Haçlıların eline geçti⁸. Burada Urfa kontluğunu kuruldu. Urfa ve havalisi bu kontluğa bağlandı. Haçlı seferleriyle 1097 yılında İslam hâkimiyetinden çıkarak Urfa kontluğuna bağlanan Siverek nihayet 1200 yılında Musul Atabeyi Nureddin Mahmut Zengi tarafından alınarak tekrar İslam toprağı yapılmıştır. 1256 yılında Moğolların ve daha sonra 1400 yılında Timur devletinin egemenliğine giren Siverek sırasıyla Memlûkluların, 1435 yılında Akkoyunluların, 1508 de Safevilerin eline geçti.

Siverek 1517 yılında Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferi sırasında yaptığı Mercidabık Savaşıyla Osmanlı egemenliğine girmiştir. Bu bölge Bıyıklı Mehmed Paşa'nın idaresine bırakılmıştır. 1518'de Diyarbakır beylerbeyliği oluşturuldu ve Siverek buraya bağlandı. Ancak 1522 yılında Safevilerin Siverek'e tekrar girdiklerini görmekteyiz. Kanuni Sultan Süleyman 1535 yılında ırakeyn seferine çıkınca hastalanır ve Siverek Karacadağ yöresinde konaklar bu hadise Siverek'in tekrar Osmanlı hâkimiyetine girmesine vesile olur. Bu dönemde pek çok imar faaliyetine giren Osmanlılar Siverek'te camiler, hanlar, hamamlar, çeşmeler ve çarşılar yapmışlardır. Bu dönemde Siverek kalesi yeniden restore edilmiştir⁹. XVI. Yüzyılın ortalarında, devletin merkezi otoritesi sarsılmıştır. Anadolu'nun muhtelif yerlerinde olduğu gibi Siverek ve çevresinde de yerel yöneticiler ve eşraf isyan etmişlerdir. Osmanlı otoritesinin yeniden sağlanmasıyla diğer Osmanlı şehirleri gibi Siverek'in de yeniden canlandığını görmekteyiz. XVII. Yüzyılda Siverek ve çevresini ziyaret eden Evliya Çelebi seyahatnamesinde Siverek'i Diyarbakır eyaletine bağlı Osmanlı sancağı olarak belirtmektedir. XVIII. ve XIX. Yüzyıllarda çıkan küçük çapta yerel ayaklanmalar ile yörenin durumu sarsılmış ise de bunlar XVI. ve XVII. Yüzyılda meydana gelen Celali isyanları kadar etkili olmamıştır. Bilindiği gibi XIX. yüzyıl da Mısır valisi Kavalalı Mehmed Ali Paşa Osmanlı Devletine isyan etmişti. Kavalalı'nın oğlu İbrahim Paşa komutasındaki ordu Nizip önlerinde Osmanlı ordusunu yenmiş ve böylece yörede siyasi otorite yeniden sarsılmıştır. Dört yıl sonra yörede Osmanlı hâkimiyetinin yeniden sağlanması ile huzur yeniden temin edilmiştir. İdari taksimatta yeni düzenlemelere

⁸ Prof. Dr. İsmail Özçelik.2001. a.g.m, s.25.

⁹ Türkiye'de Beldeler, a.g.e. s.13

gidilmiştir. Diyarbakır Eyaleti'nin sınırları daraltılmış ve Siverek bu dönemde, Diyarbakır vilayetine bağlı bir liva statüsü kazanmıştır¹⁰.

İKİNCİ BÖLÜM

2.LİTERATÜR BİLGİLERİ VE ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYONU

2.1.GENEL OLARAK ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Osmanlı Devleti'nin en önemli yargı organı şer'i mahkemelerdir. Şer'i mahkemelerde tutulan, resmi statü taşıyan kayıtların toplandığı defterlere yaygın adıyla Şer'iyye Sicili denir. Şer'iyye Sicillerine kadı defterleri, mahkeme defterleri denildiği gibi kısaca defter de denilmektedir. Bu Siciller aynı zamanda XV. yüzyılın yarısında başlayarak XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadarki Türk kültür tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir. Sahip oldukları muhteva dolayısıyla tarihin çeşitli konularına ait uzunca bir dönemi kapsayacak şekilde bilgi ile mücehhezdirler.

Osmanlı Devleti altı asır, üç kıtada hüküm sürmüş büyük bir devlettir. Bu büyük devleti tarihi mirasıyla beraber günümüze intikal eden birçok arşivleri vardır. Bu durum, Osmanlı Devleti'nden günümüze intikal eden arşiv malzemeleri üzerinde yapılan tenkitlerden anlaşıldığı gibi değişik dönemlerde görevli olarak veya seyahat maksadıyla ülkeyi ziyaret eden yabancılar tarafında tespit edilmiştir.

Şer'iyye Sicillerinde bulunan belgeleri üç gruba ayırabiliriz;

1. Devlet merkezinden gelen bütün fermânlar, emirler ve tebliğler.
2. Kadı tarafından verilen hükümler.
3. Resmîyete geçirilmesi gereken; vakıf, hibe, şahadet, vekâlet, veraset, gibi konulara ait belgeler.

Osmanlı Devleti mahkemelerinde, kadılar tarafından tutulan kayıtlar, taşra teşkilatının idari ve sosyal yapısını ortaya çıkaran en teferruatlı arşiv belgeleridir.

¹⁰ Prof. Dr. İsmail Özçelik.2001. a.g.m, s.25.

Şer'iyye Sicilleri din, dil, ırk ve renk farkı gözetilmeden bütün teb'a ile ilgili olayları, mahkeme kararını ve idari düzenlemeleri kapsamaktadır¹¹.

Kadılar, Bayram ve Cuma günleri dışında evlerinde ya da cami, mescit ve medreselerin belirli odalarında kurulan mahkemelerde askeri meseleler dışında bütün devlet işleri ile mahalli davaları çözüme kavuştururlar. Bundan dolayı devlet-halk arasındaki ilişkileri, kanunların uygulanışını, miras, intikal ve borç davalarını, gayrimüslimlerin hukuki durumlarını da Şer'iyye Sicillerinde bulabilmekteyiz. Vakıfların yaptırdıkları imaretler, hanlar, hamamlar, camiler, türbeler, medreseler, zaviyeler, vakıfların gelirleri, bedestenler gibi kaybolmuş abideler ve sanat eserleri ile ilgili bilgileri de kayıtlardan çıkarmak mümkündür. Şer'iyye Sicil kayıtlarından nahiye, kasaba, köy, mezra, mahalle adlarını, yeni kurulan yerleşim yerlerini ve bazı sebeplerden dolayı terk edilen yerleri öğrenmek mümkündür. Ayrıca savaş zamanında bölge halkının savaşa nasıl katıldığını, bölgelere göre ticari faaliyetleri, esnaf ilişkilerini, üretim ve tüketim maddelerinin neler olduğunu, her türlü eşya ve yiyeceklerin piyasa fiyatlarının ne olacağını kısaca bütün ekonomik faaliyetleri öğrenmek mümkündür. Ordunun savaşa giderken yaptığı menzil masrafları, ulakların, habercilerin nerede binek değiştirdikleri, masraflarının nereden nasıl temin edileceği, iltizam ve vergi toplamakla mükellef memurların ücretlerinin ne kadar olduğu da yine Şer'iyye Sicilleri'nde açıkça görülmektedir.

Şer'iyye Sicilleri'nden devletin koyduğu muhtelif yasakları, her bölgede yetişen ürünlerin neler olduğunu ve yerleşim yerlerinin yaklaşık nüfusunu öğrenmek mümkündür. Ayrıca tımar teşkilatı ve vakıf müesseseleri hakkındaki bilgilere, Anadolu'da çeşitli zamanlarda meydana gelen isyanlara ve eşkıyalık faaliyetleri ile bunların sonuçlarına da ulaşılabilir.

Şer'iyye Sicillerindeki konular ise kısaca şöyle sıralanabilir.

1. Merkezden gönderilen her türlü ferman, berat, mektuplar.
2. Mahalli yöneticilerin çeşitli konularda, sancak ve şehir meselelerini çözmek için yayınladıkları buyruhdular ile bunların icraatlarını gösterir kayıtlar.

¹¹ Neşe Tuğrul (2010).129 Numaralı Ayıntap Şer'iyye Sicili'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Basılmamış Lüksek Lisans Tezi, Gaziantep, ss.5-6.

3. Kadıların çeşitli konularda merkeze gönderdikleri ilamlar ile kişi ya da çeşitli müesseseler arasında doğan anlaşmazlıkları çözmek için verdikleri hüccetler.
4. Şehrin mahalle listeleri, dini ve sosyal yapıların inşası, bakım ve tamirlerinin yapılması, şehirde yürütülen tımar faaliyetleri vs.
5. Şehir nüfusunu, nüfusun ırki ve dini yönden ayrımı, nüfusun zaman zaman maruz kaldığı hastalık ile tabii afetleri anlatan belgeler.
6. Evlenme, boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım-satım, mukavele ve kefalet senetleri, hırsızlık, kalpazanlık, yaralama ve öldürme ile ilgili belgeler.
7. Şehirdeki esnaf grupları, bunların meslekleri ile ürettikleri malların çeşitleri vb. kayıtlar.
8. Sancak ve şehir halkından toplanan vergiler, bu vergilerin toplanmasında kullanılan avarız hanesi ile ilgili listeler¹².

2.2.ŞER'İYYE MAHKEMELERİNDEKİ GÖREVLİLER

Osmanlı devletinin hukuk yapısını anlamak için kendisinden önce kurulmuş Türk-İslam devletlerinin hukuk yapısına bakmak gerekir. Diğer Türk-İslam devletlerinde olduğu gibi kaynağını İslam hukukundan alan Osmanlı hukuku mutlak monarşinin verdiği imkânları sonuna kadar kullanmıştır. İslam dünyasında kadı adı verilen hâkimleri belli yargı çevrelerinde dava görüp halletmek üzere hükümdar tayin ederdi. Hazret-i Peygamber bizzat dava dinleyip hüküm verdiği gibi, kadılarda tayin etmiştir; O'ndan sonraki halifeler de bu yolda hareket etmişlerdir¹³.

2.2.1.Kadı

Kadı; Şer'i mahkemelerde yargı görevini ifade eden kişidir. Kadılara hâkim veya hakimü's-şer'de denilirdi. Kadıların görevleri arasında, şer'i hükümleri icra, Şer'iyye Sicillerine yazılan, veli veya vasisi olmayan küçükleri evlendirme, yetimlerin ve gaiblerin mallarını muhafaza, vasi ve vekillerin tayin ve azletme, vakıfların

¹² Neşe Tuğrul.(2010). a.g.t, ss. 5-6-7.

¹³ Prof.Dr. Ekrem Buğra Ekinci.(2010). Osmanlı Mahkemeleri (Tanzimat ve Sonrası), Atatürk Araştırma merkezi yayınları, İstanbul, s.9.

muhasabelerini denetleme, evlenme akdini icra, vasiyetleri tenfiz gibi hukuk işlerin takibi yer alıyordu. Dolayısıyla kadı, sadece adli işleri değil aynı zaman da mülki, askeri, beledi ve mali işlerine de bakan bir görevli halini almış ve geniş bir memuriyet ile donatılmıştır ¹⁴.

Osmanlı Devleti'nde ilk olarak Osman Gazi tarafından kadılar tayin edilmiştir. Sultan I. Murad zamanında da önceki İslam Devletlerindeki kadi'ül-kudatlığın benzeri kazaskerlik kurumu ihdas edilmiş, kadıları artık bu makam tayin etmeye başlamıştır. Daha sonra Rumeli ve Anadolu kazaskerliği olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Kazasker Osmanlı Devletinde ilmiye sınıfı adı verilen ve kaza, fetva ve öğretim işleriyle uğraşan sınıfın başıydı. Osmanlı ülkesi kaza adını taşıyan yargı çevreline taksim edilmişti. Bunların her birine medreselerin yüksek sınıflarından mezun olmuş üstün ahlak ve ilmi ehliyet sahibi kimselerden iki yıllığına kadılar tayin edilirdi. Mekke, Medine gibi mutena yerlerde bu süre bir yıldır. Sırada bekleyen herkesin vazifeye tayin edilebilmesi ve kadıların gittikleri yerlerde halkla içli dışlı olmalarına yol açmamak gibi maksadlarla tesbit edilen bu bir veya iki yıllık süre sonunda kadılar merkeze gelerek yeni bir memuriyete tayinlerini beklerlerdi. Bu bekleme müddetinde de medreselerde müderrislik yaparak nazari bilgilerini geliştirirlerdi. Kadıları önceleri bulundukları beldelelere göre kazaskerler tayin ederken XVI. Asırdan sonra giderek kazaskerliğin önüne geçerek ilmiye sınıfının başı durumuna gelen şeyhülislamlık makamı bir takım üst rütbeli kadıları tayin etme yetkisini kazanmıştır ¹⁵.

2.2.2. Müftü

Müftü, bir hukuki mesele hakkında varid olan suale İslam hukuku kaideleri içinde cevap veren kimsedir. Bunlar kadılara bağlı olmamakla beraber, kadıların müşaviri durumundadır. Müftüler, şeyhülislamın arzı ve veziriazmanın telhisi (üst yazısı) ile padişah tarafından tayin olunurdu. Bazı yerlerde kadılık, müftülük veya müderrislik tek şahısta birleşebilirdi. Müftü olmayan kazalarda bunun vazifesini kadı yapardı ¹⁶.

¹⁴ Neşe Tuğrul.(2010). a.g.t, s.7.

¹⁵ Prof.Dr. Ekrem Buğra Ekinci.(2010). Osmanlı Mahkemeleri (Tanzimat ve Sonrası), Atatürk Araştırma merkezi yayınları, İstanbul, ss.9-10.

¹⁶ Prof.Dr. Ekrem Buğra Ekinci.(2010). Osmanlı Hukuku, Arı Sanat yayınevi , İstanbul, s.266.

2.2.3.Naib

Kadı, eğer kendisine bu salahiyet verilmiş ise kendi yerine veya kaza mahallinin muhtelif köşelerine naib adıyla bir vekil vazifelendirebilirdi ¹⁷. Kadının vekili anlamına gelen naib, kadıların kendi yerine davaya bakmak üzere görevlendirdikleri kişilere denirdi. Bir hâkimin naibini, yetkili olduğu bütün konularda vekil yapması uygun olduğu gibi, bazı sınırlı yetkiler vermesi de mümkündü. Naibler şer'i mahkemelerde kadı namına belirli görevleri ifa ile yükümlüydüler. Naib sayısı, kazanın büyüklüğüne göre değişebilirdi ¹⁸.

2.2.4.Kâtip

Mahkemede kadıdan sonra en mühim vazifeli idi. Hüccet ve i'amların yazılması, dava safahatının mahkeme Sicillerine kaydedilmesi, kâtiplerin vazifesi idi. Mahkeme esnasında bir eksikliğin olmamasında mühim rol oynayan kâtipler, güzel yazı yazmaları ve resmi sakk (yazışma) usullerine vakıf bulunmak yanında, umumiyetle medrese çıkışlı oluşları ve mahkemelerdeki tecrübeleri hesabiyle hukukşinas kimseler idi. Bu sebeple adı naibleri umumiyetle mahkeme kâtiplerinden tayin olunurdu. İstanbul mahkemelerinde kâtibe vekayi kâtibi denirdi ¹⁹.

2.2.5.Muhzır (Çuhadar)

Tarafların mahkemede hayır bulunmalarını temin eder; mahkemenin asayişine ve getir götür işlerine bakardı. Bunlar bazen mahkeme kâtipliği işi de yaparlardı. Tanzimat'tan sonra nizamiyye mahkemelerinde muhzırların yerini mübaşirler almıştır. Bunlar mahkemenin idare ve inzibatı ile tebliğ ve celb işlerine bakardı ²⁰.

2.2.6.Kassam

Vefat edenlerin terekelerini (geride bıraktıkları mal varlıklarını) varisler kendi aralarında karşılıklı rıza ile kendi istedikleri gibi taksim ederler. Varisler anlaşılmazsa veya aralarında yetim veya gaib varsa yahut müris askeri bir şahıs (devlet memuru) ise,

¹⁷ Prof.Dr. Ekrem Buğra Ekinci.(2010). Osmanlı Hukuku, Arı Sanat yayınevi, İstanbul, s.266.

¹⁸ Neşe Tuğrul.(2010).a.g.t, ss.7-8.

¹⁹ Prof.Dr. Ekrem Buğra Ekinci.(2010). Osmanlı Hukuku, Arı Sanat yayınevi, İstanbul, s.267.

²⁰ Prof.Dr. Ekrem Buğra Ekinci.(2010). Osmanlı Hukuku, Arı Sanat yayınevi, İstanbul, s.267.

bu takdirde taksim mahkemece şer'i miras hukukuna göre yapılırdı ²¹. Terekeleri taksim eden şer'i memura kassam denilmekteydi. Kassamlar taksim ettikleri terekelerden resm-i kassam adı ile haraç alırlardı ²².

2.2.7.Çavuş

Mahkemede alınan kararların uygulanması işine merkezde çavuşlar, taşrada ise merkezden tayin olunan subaşılar bakardı. Çavuşlar, ilamların icrası, borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesi, borçlunun inat ve temerüd üzerine gerekirse mahkeme kararıyla hapisle tazyik edilmesi, hukuken kesinleşen nakdi ve bedeni cezaların infazı gibi görevleri yapmaktaydı²³.

2.2.8.Şühüdü'l-hal

Mahkemelerde, adil karar verildiğini ve aleniyeti tespiti maksadıyla en az iki kişi hazır bulunurdu. Şer'i mahkemelerde kadıların yardımcısı sayılan ve kadının gerektiğinde kendileriyle istişare yaptığı kişilere Şühüdü'l-hal denirdi. Şühüdü'l-hal taraflara değil mahkemedeki yargılamaya şahitlik ederdi. Dolayısıyla Şühüdü'l-hal meclis-i şer'de jüri vazifesi görürdü. Şühüdü'l-hal olarak zaman zaman emekli kadılar, kazaskerler, müderrisler ve müftüler görev yapmışlardır²⁴.

2.3.ŞER'İYYE SİCİLLERİNDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ

Şer'iyye Sicillerinde belgeler içeriğine göre sınıflara ayrılır. Tarihi öneme haiz bu belge çeşitleri arasında; ferman, berat, ilam, hüccet, maruz, vakıf, buyrultu, vasi tayini, borç ile ilgili belgeler bulunmaktadır. Şer'iyye Sicilinin değerlendirilmesinde bu belge adları belgelerin tasnifi açısından çok önemlidir. Belge türlerinin tanınması açısından kısaca açıklama yapmak gerekirse;

2.3.1.İlam

²¹ Prof.Dr. Ekrem Buğra Ekinci.(2010). Osmanlı Hukuku, Arı Sanat yayınevi , İstanbul, s.267

²² Neşe Tuğrul (2010). a.g.t, s.8.

²³ Neşe Tuğrul (2010). a.g.t, s.8.

²⁴ Neşe Tuğrul (2010). a.g.t, s.8.

Bir davaya ilişkin mahkemece verilen ve üzerinde hâkimin imza ve mührü bulunan karar metni ile davacının iddiası, davalının cevabı, eğer savunmada bulunmuşsa dayandığı deliller ve bilgileri taşıyan vesikalardır²⁵.

2.3.2.Hüccet

Bu kelimenin lügat manası; delil, kavil anlamında olup Osmanlı Devleti'nde ise; hâkim huzurunda ikrar ve takrir gibi hükmü ihtiva etmeyen vesikalardır. Esasen hüccetler, mahkemelerin noterlik çalışmalarının bir yönüdür. Bazı hüccet çeşitleri, evlenme akdine ilişkin hüccetler, küçük çocukların evlendirilmesi, boşanma, mehir, nafaka, vasi tayini ile ilgili hüccetlerdir²⁶.

2.3.3.Mâruz

Mahkemelere yapılan şikâyetler, hâkimin emriyle görevliler tarafından hazırlanan kâşif ve tahkikat raporları soruşturmalar ve naiblerin, daha çok ceza konularında yürüttükleri soruşturmalar ve hâkimin onayına sundukları kararlar ile hâkimlerin üst makamlara arz ettikleri konulardır²⁷.

2.3.4.Buyruldu

Şer'iyye Sicilinde bulunan kayıtlardan biride sadrazamların yazılı emri olan buyruldulardır. Osmanlı Devleti'de padişahтан sonra şer'i ve kanuni hükümleri icra ve takip ile görevli olan makam, padişahın bir nevi mutlak vekili olan sadrazamın, (padişahın emrine dayanarak) bazı hususları kadılarına bildirdikleri belgelerdir²⁸.

2.3.5.Müraseleler

Kadıların resmi yazışmalar yaparken kullandıkları, kendisine denk olan ya da daha aşağı rütbeli makam ve şahıslara hitaben kaleme aldığı belgelere denmektedir²⁹.

²⁵ Ferit Develioğlu. (1999). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Aydın Kitapevi, Ankara, s.426.

²⁶ Neşe Tuğrul. (2010).a.g.t, s.9.

²⁷ Neşe Tuğrul. (2010).a.g.t, s.9.

²⁸ Neşe Tuğrul. (2010).a.g.t, ss.9-10.

²⁹ Neşe Tuğrul. (2010). a.g.t s.10.

2.3.6.Fermân ve berâtlar

Fermânlar, divan-ı hümayun ve paşakapısı'ndaki divanlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve üzerinde tuğra bulunan padişah emirleridir. Şer'i hükümlerin icrasını teyit eden ve yapılan düzenlemeleri kadıya bildiren fermânlardan başka vazife tevcihi, tımar tevcihi ve ticaret berâtı gibi konularla ilgili fermân, berât ve nişanlar da Sicillere kadı tarafından kaydedilmiştir.

Berât ise herhangi bir görev veya memuriyete tayin edilenlere görevlerini yapma yetkisini veren ve üzerinde padişahın tuğrasını taşıyan atama emirlerine denir³⁰.

2.3.7.Temessükler

Temessükler, ihtimamla tutunmak anlamına gelir. Senet için alınıp verilen muahede, sulhnamedir. Şer'iyye Sicilindeki anlamı ise miri arazide ve salih olmayan vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine verilen belgedir³¹.

2.3.8.Tezkireler

Aynı yerde bulunan resmi dairelerin birbirine yazdıkları belgelere denir. Tezkireler başta sadrazam olmak üzere yüksek devlet memurlarının özel kalem müdürü olan tezkireciler tarafından yazılırdı³².

2.3.9.Vakfiye

Bir malın belli bir amaca tahsis edilmesine vakıf denir. Vakfiye ise vakfedilen malın, eşyanın vasıfları ve vakfedilme şartlarını ihtiva eden ve kadı tarafından tasdik edilen bir belgedir. Vakfiyelerde, vakıf gelirinin devamlı olması ve vakfedilen şeyin tam mülkiyete haiz olması gibi özellikler aranırdı. Bu şartların mevcut olması halinde vakıf sahibi, vakfettiği şeylerin listesini ve şartnamesini bütün ayrıntılarıyla kaydettirdiği bir vakıfname veya vakfiye tanzim ettirirdi³³.

³⁰ Neşe Tuğrul. (2010). a.g.t s.10.

³¹ Neşe Tuğrul. (2010). a.g.t, s.10.

³² Neşe Tuğrul. (2010). a.g.t, s.10.

³³ Neşe Tuğrul. (2010). a.g.t, s.11.

2.4.SİVEREK'E AİT ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE TRANSKRİPSİYONU YAPILAN DEFTERLER

Bilindiği gibi Türkiye arşiv bakımından dünyanın en zengin ülkeleri arasındadır. Yaklaşık altı asırlık bir dönemi kapsayan Osmanlı devletine ait bilgilerin bulunduğu en zengin arşiv yine Türkiye'dedir. Bu bakımdan Osmanlı döneminde bir dönem kaza ve daha sonra sancak statüsünde olan Siverek'le ilgili bu arşivlerde çok sayıda belge bulunmaktadır³⁴. Bu arşivlerden Osmanlı döneminde Siverek'in gerek sosyal gerek siyasi gerekse iktisadi tarihi hakkında geniş bilgilere ulaşılabılır. Şer'iyye Sicillerinin tarihçilik açısından önemi bu belgelerin incelenmesini gerekli kılmaktadır. Sosyal, ekonomik, kültürel açıdan Osmanlı Tarihinin aydınlatılmasında yararlanılacak ana kaynak Şer'iyye Sicilleridir. Siverek sancağının sosyo-ekonomik yapısı hakkında bilgi edinebilmek için başvurulacak ana kaynak yine Şer'iyye Sicilleridir. Bu noktadan bakıldığı zaman Siverek sancağının Şer'iyye Sicilleri üzerinde çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Çünkü 12 tane Şer'iyye Siciline sahip olan Siverek sancağının üzerinde çalışılan defter sayısı 1 tanedir. Bu durum Osmanlı dönemindeki Siverek'e ait bilgilerin çok kısıtlı ve yetersiz olmasının sebebi olarak görülebilir. Siverek sancağının bu defterleri uzun süre Adana müzesinde saklanmış olup 1992 tarihinden sonra Ankara Milli Kütüphaneye nakledilmiştir.

Siverek'e ait yapılmış Şer'iyye Sicili;

Abdulnasır Yener. (1996). *443 Numaralı Siverek Şer'iyye Sicili Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi* (H.1268–1269 / M.1851–1853), Yüksek Lisans Tezi, Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Şanlıurfa.

Siverek'e ait yapılmamış Şer'iyye Sicilleri;

<u>Defter no</u>	<u>Tarih</u>	<u>Sayfa sayısı</u>
439	1324	376
440	1288–1297	388
441	1285–1290	276

³⁴ Başbakanlık Arşivi, Vakıflar genel müdürlüğü Arşivi, Milli Kütüphane Şer'iyye Sicilleri Arşivi.

442	1326–1330	278
444	1280–1297	286
445	1306–1309	230
446	1250 (ferman)	1
447	1220 (ferman)	1
448	1312	134
449	1255 (ferman)	1

2.5.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN BELGE ÖZETLERİ VE TRANSKRİPSİYONU

Varak 1/ Belge 1

Belgenin Özeti

Ebu Bekir ibni Hafız Ahmed'in Ali Razı bin Mehmed'den arazi ve arkları taleb etmesi ve mahkemenin ilamı.

Belgenin Transkripsiyonu

Hüve

'Arz-ı dâîleridir ki:

Livâ-i Siverek mahallâtından Câmî-i kebîr mahallesi sâkinlerinden Ebu Bekir ibni Hâfız Ahmed'in livâ-i mezbûr meclisine 'akd-i 'Arz-ı hâl derûnunda mezkûrû'l-ism Ordu mahallesi ahâlîlerinden Ali Razı bin Mehmed ile meclis-i şer' de bâ ma'rifet-i sâhib-i 'arzı taraflarında târih-i kitabdan yirmi sene mukaddem vefât iden pederim mezbûr Hâfız Ahmed bin Hâfız ol vaktin kânûn-ı münîfi ahkâmınca evlâd-ı zükûrdan benimle gâib-i ani'l-beled karındaşım Mehmed nâm ... ikimize intikâl-i âdi ile intikâl iden livâ-i mezbûr nevâhîsinden Şehir nâhiyesinde Kılıç beğ dinmekle ma'rûf vâki savrafi ve Dede beği ve Görelîk değirmeni arkları ve bunlara tabiatıyla önünde vâki-i ma'lûm ... el ahâlî ve'l-cibrâye subar arazilere karındaşım gâib-i mezbûr Mehmed ile ber minvâl-i muharrer 'alâ iştirâk ... de iken târih-i i'lâm sekiz sene mukaddem mâr'ül-beyân arkları ve anlara tabiatıyla önünde vâki arazileri karındaşım Mehmed benim izin ve icâzetim olmaksızın işbu hâzır-ı mezbûr Ali Razı'ya beşbin beşyüz kuruşa bey' ve ferâğ ve tefvîz idüb ol dahi teferruğ ve tefvîz ve kabul etmekle bu vechle sene-i mezbûreden bi gayr-ı hak vaz'ı yed ve tasarruf ider merkumdan sual olunub sâlifü'z-zikr arklar ile araziler ... ve vech-i lâ yakbele mûkareren ve teslime tenbîh-i şer'î olunmak murâdımdır deyû ba'de'd-da'vâ ve's-sual ol dahi cevabında işbu merkum Ebu Bekir ve karındaşı gâib-i ani'l-beled mezbûr Mehmed nâm gâfil ve bâliğ me'an ... ve'r-rızâ-i küzârdan iden yetmiş iki senesinde mezkûr arkları ve arazileri sûk-ı sultâniyede ba'de'l müzayede ol vâkit bedel-i misli olan beşbin beşyüz kuruşu belde ile benim üzerimde ba'de'l ... bu vechle işbu müddei Bekir ve karındaşı gâib-i mezbûr Mehmed me'an bâ ma'rifet-i sâhib-i 'arzı bana fâriğ ve tefvîz eyleyüb ben dahi teferruğ ve tefevvüz ve kabul ve bedel-i mezkûru dahi

merkumlar me'an yedimden ahz ve kabz eyleyüb miyânelerinde taksîmeylediklerini mahza-ı şuhûda ikrâr ve i'tirâf eylemişdir deyû inkârına mukârin-i tasaddî eylediği def'-i meşrûhunu lede't-tezkiye makbûlü'ş-şehâde itdikleri ihbâr olunan müfti-i esbak El Hâcc Eyyüb efendi beni El Hâcc Osman efendi ve Molla Hasan bin Süleyman ve Molla Yusuf bin ... nâmûn kimesneler ile bi'l-muvâcehe ve ber nehc-i şer'î ba'de's-sâbit ve'l-hükm mûcebince müddeî merkum Bekir da'vâ-yı mezkûresiyle merkum Ali Razı'ya bi vech-i şer'î mu'ârazadan men olunduğu tescîl-i huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu. Emri limen lime'l-emr.

Fi 15 Zi'l-kade sene 283

Belge 2

Belgenin Özeti

Külâbî beğ mahallesinde sâkin iken vefat eden Halo Tuti oğlu Sa'do 'nun terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Hüve

Livâ-i Siverek mahallâtından Külâbî beğ mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Sa'do bin Halo Tuti bin Bayram'ın zevce-i menkûhe-i metrûkesi Züleyha binti Mehmed ile sulbî sağır oğulları Hüseyin ve Mustafa ve sulbiye-i kebîre kızı ... münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun terekesi ... ve sabâ-yı mu'ayyene ve gayr-ı mu'ayyenesine tenfîze ve sağırân-ı mezbûrâtın vakt-i reşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den mansub vasî-i muhtarı Hamza Eyyüb bin Ebu Bekir ve zevce-i mezbûre Züleyha binti Emine nâm hatunlar taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve bi'l-mâl-ı verese tevzî ve taksîm tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire fi el yevmü'l-hâmis ve'l-ışrîn min cemaziye'l-âhir sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş	Para
Kıta	1	...	
Hamur leğeni	1	75	
Orta sini	1	75	
Esvab teŝti	1	90	
Kebîrce sini	1	171	
Badiye köhnece	1	23	
Kebîrce şorba leğeni	1	31,5	
Orta ve sağır sini	2	54	
Sağır sitil	1	26	
Süzgeç	1	7	10
Nühasi tuc mankal	2	136	
Sablı tava	2	47	
Kebîr kazan	1	300	
Kandil ve üskür	5	52	
Saman	6	127	
Kapaklı üsküre	3	72	
Sade saman	4	65	
Keldan	1	15	
Kebîr üsküre	1	16	
Sablı alaca	1	25	
Havan mea el	2	48	
Lengeri	3	84	
Tas ve kırık tas	2	17	
Kapaklı koŝı	1	34,5	
Orta kazan	1	152	
Kebr kapaklı kuşman	1	100	
Cedîd su satılı	2	151	
Kapaklı sitil	1	24,5	

Cinsi	Miktar	Kuruş	Para
Sade saman	3	67	
Lengeri	7	167	
Defa saman	4	71	
Kuplu tava	1	20	
... tavaşı ve sahan	2	40	
Kuplu tava	2	23	
Acem üsküresi	1	29	
Kapak ve tabak	4	17	
Sade sahan	2	10	
... keldan	2	10	
Osta fenar	1	40	
Kahve tavaşı	1	15	
İnşi küreği ve kevgir	2	18	
Bakır çömçe şamdan	2	45	
Hırdavât demir		43	
Muayyen vasî kürsüsü		13	
Yanus	1	10	
Kahve ıbrığı	3	6,5	
Kuplu revalik	6	37	3
Bargile	2	12	
Kebîrce bıçak	1	7	
Kutu,teyr	2,1	16,5	
Şal şerit		2	30
Köhne çuvalve hurc	1,2	20	
Bel	1	13,5	
Tiyak kat	3	379	
Döşek	1	58	
... döşek	1	81	
Mitil yatak	1	66	

Cinsi	Miktar	Kuruş	Para
Sağır yorgan	1	45	
Kürsi yorganı	1	100	
Yatak mea şilte kat	1	290	
Diğer döşek	1	72	
Bir mal	1	46	
Şal	1	22	
Cicim	1	32	
Atık bir mal	1	23	
Kilim şefesi	1	7	
Güz bir mal	1	64	
Beyaz şefe	2	100	
Mavi keçe	1	48	
Diğer şefe	1	40	
İhram şefe		63	
Kilim şafesi	2	90	
... şafe	1	40	
Gözli şal	2	169	
Diğer şefe	1	48	
Cedîd bir mal	1	80	
Yük örtüsü	1	39	
Çarşeb	1	21	
Settare bezi		46	
Rencer abası	3	88	
Gözde vanı?	1	160	
... entârî	1	80	
Çuka içlik	1	45	
Derme gömlek	6	47	
Kepek postu		16	
Görük kablî edevatı		235	

Cinsi	Miktar	Kuruş	Para
Boğça şal	1	13	
Dürzikari aba		100	
Delâliye kuşak	1	26	
Cedîd kehribal çubuk takımı	1	400	
Gümüş köstekli beşdire saat	1	90	
Şamkari kılıc kabza	1	235	
Yüz yastığı	1	25	
Kara yük önü	1	14	
Ibrık, dehre,hekbe		14	
Kürsi	2	11,5	
Yeşil küp ve beyaz küp	4	47	
Atik sağır küp	3	24	
Kebîr yeşil küp	1	30	
Sağır yeşil sade köhne küp	5	23	
Sac taht	2	20	
... hasırı	2	51	
Çizme çift	1	28	
Acem şalı kebîrce	1	255	
Kömür Memduh	1	40	
Çorab çift	30	22	
Kebîr kazan	1	35	
... tesbih, takye kutnı	1,1	11	
Müski şamdan	1	3	
Siyah mahfazalı saat	1	195	
Cigara kutusu ve maden kaşık	1	5	
Köhne çubuk takımı	1	22	
Şeker kutusu ve ...		23	
Kebîr sandık	1	25	
Direk sağı aded	15	222	

Cinsi	Miktar	Kuruş	Para
Büyük taht	1	151	
Sedir taht	1	60	
Hırdavât ağaç	10	16	
Kumaş deste	40	16,5	
Çam tahtası aded	4	28	
Ağaç	2	2,5	
Buğday sümün 4		100	
Bulgur sümün 1		30	
Kaymalık sümün 1		20	
Nohud sümün 0,5		5	
Şehriye sümün 0,5		15	
Diğer bulgur sümün 4		160	
Yağ mea küb	1	191	
Tebr mea küb	1	50	
Köhnelik şal		28	
Torbasıyla kapamalık kösile		70	
Kürsi	1	38	
Halı	1	16	
Küb derûnda hari		20	
Culbend durcak	1	15	
Bir mikdar odun ve kömür		80	
Şa'îr mea çuval		106	
Ağ darı mea çuval		97	
Hınta mea çuval		65	
Diğer hınta mea çuval		132	
Nohud		51	
Hınta kile 2 sümün 2		405	
Şa'îr kile 4 sümün6		522	
Mahalle-i mezbûrda kâin bir bab menzilde		1400	

sülûsan hisse			
---------------	--	--	--

Varak 2

Belgenin Transkripsiyonu

Öyüğünde şa'îr parası alacağı olub kabz olunan Aso'nun karındaşı Alo'da alacağı olub

kabz 40 20

olunan öyüğünde 'an cihet-i karz kabz olunan

5100

Cemakenli Mahmud Alo kebîr senede bâ tahvîl alacağı olub kabz olunan yüzlük altun

2600 26

Köranlı Ebu Göznik oğlu Oso ve Abdi'de bâ tahvîl alacağı 4550

Bidad gülni karyesi Ali Buzire 600

Yekün

25950

600

26250 yalnız 26150 kuruş mevzırartanlı Oso'dan ba'de'l halef

Minhâl-ihracât

Techîz ve tekfîn	100
Mukaddem fevt olan zevcesi Züleyha binti Hüseyin'i sulhen virilen mihr-i mü'eccel	1000
Müteveffât zevcesi mezbûre Züleyha'nın Ezvelli Süleyman'da bâ tahvîl ve bâ sübût alacağı olub mütevaffa-yı sado'nun kabz eylediği	584
Mihr-i mü'eccel ... Züleyha binti Hüseyin	...
Bâ vasîyet ve bâ sübût sülûs malından ve sıra sıra sarf itmek üzere vasî-i muhtarı Hamza ibni Ebu Bekir'e virilen	3000

Sekzen aşarından mültezim Aziz'in hınta ve şa'ir ve darı esmânı olarak ... zimmeti(şehâdet Hamza, Eyyüb ve Hüseyin bin veli Abdülhalef)	1470
Deyn-i müsbit ...	...
Deyn-i müsbit Kasab Derviş bâ tahlîf	63
Deyn-i Müsbit kahveci Hacı Tabi'ye bâ tahlîf	26
Deyn-i müsbit Yahudi Berdi'ye	106
Kahveci Ebu Bekir ...	26
Kahveci Bero'ya bâ sübût ve'l-halef	25
Deyn-i Davud ağanın oğlu Halif bâ sübût ve halef	35
Deyn-i müsbit Oytan oğlu Ebo'ya bâ tahlîf	270
Deyn-i müsbit Bağuranlı Bekir Molla Yusuf'un Aliye ... cihet-i karz bâ tahlîf	130
Deyni dellak Mekö'ye kese sabun için sulhen virilen	40
Deyni hamâli Hacı ağaya bâ sübût sekzenbir senesi mahsulünden matlubu kâtib Ali efendi havâleten virilen	270
Deyni ... Eyyüb hamo'ya bâ sübût bâ tahlîf an cihet-i karz	107
Sekzen iki senesi vergisinden Hamza Eyyüb'e virilen	219
Deyn-i müsbit'an cihet-i karz Ramazan kerimesi meblağ-ı mezbûr ... pederi şerîf ağa bâ tahlîf	69
... kasab Kasım efendiye	10,5
Deyni müsbit buğd kâtibi Ali pusya an cihet-i karz bâ tahlîf	1293
Harac-ı kassam ve kaydiye rakâbiye	810
Dellâliye ve ...	...
Deyn-i müsbit zevce-i mezbûre Züleyha binti Mehmed'e bâ tahlîf mecdiye yüzük altın aded 25	2550
Müteveffât zevce-i mezbûre deyni binti Hanik İzollu Süleyman'ın bâ tahvîl alacağı hayatında tamamen edâ ve teslim eylediği verese huzûrunda isbat itmeğin ... tereke-i müteveffâsı mezbûreden vereselerine virilen	600

Yekün 14536 kuruş yalnız on dört bin beş yüz otuz altı kuruşdur.	
---	--

Sahhü'n-nâs li't-taksîm beyne'l-verese

Yalnız on iki bin altıyüz on dört kuruşdur.

Hisse-i zevce-i mezbûre Züleyha binti Mehmed	1526	
	<u>50</u>	
	1576	müteveffâ Mehmed zevce-
i mezbûre Züleyha'nın bâlâda muharrer mihr ile altıyüz kuruşdur ³⁵ .	<u>1550</u>	mihirinden alacağı ceman
1600 kuruşdan müteveffâ Sado'ya isâbet iden 400 kuruşdan zevce-i	3126	
mezbûre hissesi	<u>75</u>	sehven tenzil
Mezbûre Emine	3051	
	2137	
	<u>470</u>	
	2607	
	<u>105</u>	
Müteveffîye anası Züleyha binti Hanik bâlâda muharrer	2502	
1000 kuruş ve İzollu Diye bâ sübût Babası müteveffâ-yı mezbûr Sado'nun makbuzu		
600 kuruşuyla cem'an 1600 kuruşdan kendüye ve babalarına isâbet iden hisseden		
mezbûre Emine Hisse virilen ve kezâlik		
Hisse-i sağîr-i mezbûr Hüseyin	4274	
	<u>940</u>	
	5214	
	<u>210</u>	
Müteveffâ anası Züleyha'nın alacağından ve pederine	5004	
İsâbet iden hisse		
Hisse-i sağîr-i mezbûr Mustafa	4274	36 Para
	<u>140</u>	
	4414	

³⁵ Transkripsiyon çalışması belgenin orijinaline bağlı kalınarak yapıldığı için küçük harf kullanıldı.

Mukaddem müteveffiye ... iden

210

4204

müteveffâ-yı mezbûr Sado'nun bala-i defterde muharrer terekeden haric kısmet-i zimem-i nâsda bâ tahvîl ve bâ defter alacakları olan ... bundan böyle bi't-tahkîk tahsîl olundukda beyne'l-verese taksîm olunmak üzere mevsûf bir oğlanı tereke-i ... min budur ki ber vech-i âtî zikr olunur ve beyan olundukda târihi'l-mezbûr

İzollu Süleyman Raşud'a bâ tahvîl	187
'Aşîret-i mezbûreden Süleyman edenin bâ tahvîl	140
Hacıdağlı karyesinde Hacı Hasan Zeydanın oğlu Ahmed'e bâ tahvîl	308
Karye-i mezbûrede Casim Mehmed'e bâ tahvîl	257
	892
Emni karyesinde Katlallı Mahmud Birazununoğlu Alik bâ tahvîl	244
İzollu Musa bin Süleyman hasud bâ tahvîl	145
'Aşîret-i merkumdan ... devde bâ tahvîl	293
Hasan ağanın ortağı Hamo	60
	1634
Mûmâ ileyhın ortağı diğer hayik bâ tahvîl	213
Kayşanlı zülkuvvet? Kalos'da bâ tahvîl	337
Kömür oğlu Osman'da bâ tahvîl	103
	2287
Emeli karyesinde Ali Molla Musa'da bâ tahvîl	177
Maho tavbekir ve karındaşı Berü'de bâ tahvîl	379
İzollu Kemal'de bâ tahvîl	295
Merkumda bâ defter	390
	3528
Araşanlı Kovo'nun karındaşı oğlu Medud'a bâ tahvîl	1052
Diğer Hamo bin Cerdüd'e bâ tahvîl	300
Minotlu? Müstevi İyo Karik'de bâ tahvîl	861

Defa merkurda bâ tahvîl	200
	5941
Eyyüb Abbas karındaşı oğlu Memüş'de bâ tahvîl 51,5-2292	571
İzollu Mehmed Ali'de bâ tahvîl	
Nurune Mesto karındaşı Yeso'da bâ tahvîl... diğer bâ tahvîl	2902
Mikail'in oğlu Temür'de bâ defter 900, Hasoy Hamo bin Molla Bayram'da 40, ... 290	1230
Maho Mozi'nin karındaşı oğlu Abdülgafur'da 700, Paşu'nun karındaşı Bekir'de 140	840
	11484

Varak 3/ Belge 3

Belgenin Özeti

Siverek ahalisinden ve Protestan milletinden Musih veled-i Avnik'e verilen tabiblik ve eczacılık izinnamesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek ahâlisinden Teb'a-i Devlet-i 'Aliyyeden Protestan milletinden Musih veled-i Avnik yedine i'tâ kılınan izinnâme sûretidir.

Bâdi-i Terkîm izinnâme oldur ki:

Diyarbakir'den Siverek'e muvâsalâtımda Siverekli Protestan milletinden Musih veled-i Avo ve vâlidesi Hacer'in takdîm ... müsteban olduğu üzere merkur bir buçuk seneden berü Siverek'de bulunan asker-i hazret-i şâhâne hastanesinde etıbbâlara ve eczâcılara hizmet iderek tabiblikde ve eczâcılıkda ma'lûmat-ı kâmile kesb iderek merkumu ... olundukda fi'l-hakîka ifâdesi mukârin-i sıhhat olub ve merkurdan sıtma ve basur ve humma ve sâire hastalıklarına ...mu'âlece ideceğini sual olundukda merkûmûn terettüb ve ifâde itmiş olduğu mu'acelerinden cümle zaman menfaat ideceği bedîhi bulunduğundan ânın üzerine bizzat merkûmûn dükkanına 'azîmet olunarak mevcûd ve gayr-i mevcûd mu'acelerin ismi sual olundukad mu'acele-i mezkûrelerin ismi gerek firansızca ve tercümesi ifâde ve ifâdesi dahi mukârin-i sıhhat üzere bulunduğundan her tabakaca kesb etmiş olduğu ma'lûmatın vuk'û bulan dahi menfaat olacağı derkâr ve

kendisinin dahi kesb itmiş olduğu ma‘lûmat tabîbce kabule şâyân bulunduğu bakacak olduğu hastalara hiçbir taraftan müdahale olunmamak üzere merkum tabîbliğe ve eczâcılığa muktedirdir taraf-ı ‘âcizeden dahi tasdîk olunmuş olmakla merkum yedine işbu ruhsatnâme ita kılındı hîn-i hâcetde ibrâ ve ...

fi 15 Şaban sene 84, 27 Teşrîn-i sâni sene 83

Doktor Rilvasî asker ...ve Arabistan müşiri hükm

Hükm-i mûmâ ileyh hâzır bulunduğu halde Fransızca vermiş olduğu ruhsatnâmenin tercümesidir.

Belge 4

Belgenin Özeti

4. Ordu-yı Hümâyûnun topçu alayının tabîb başısı kol ağasının Protestan milletinden Musih veled-i Avik hakkında vermiş olduğu tasdikname sureti,

Belgenin Transkripsiyonu

Bâdi-i Terkîm tasdîknâme oldur ki:

Bu defa hasebü'l-mu‘avvere Siverek’de ‘azîmet eylediğimde Siverek ahâlisinden ve Protestan milletinden Musih veled-i Avo’nun takdîm eylemiş olduğumuzun ve indinde bulunan doktor Rivasînin ve bir .. olduğu ... ve tercümesi Türkçesi ruhsatnâmesi ibrâz eylediğinde ânın üzerine bizzat merkûmûn dükkanına ‘azîmet olunub muayene olunarak ve merkumdan mu‘âce itmeleri sual olundukda mu‘âce mevcûd ve gayr-ı mevcûdeleri ismi gerek Fransızca ve tercümesi ve Türkçesini ifâde iderek ve ifâdesi mukârin-i sıhhat olub fi’l-hakîka mûmâ ileyh doktor Rivasînin virmiş olduğu ruhsatnâme mukârin-i sıhhat olub ... dahi müşâhede olunarak acizanem dahi tasdîk eylemeğe mecburiyetim oluvermiş olduğundan merkumu tasdîki maddesi işbu mahalle şerh verildi.

Fi 21 Şaban sene 84, Kânûn-ı evvel sene 83

4. Ordu-yı Hümâyûnun topçu alayının tabîb başısı kol ağası

Belge 5

Belgenin Özeti

Hasan çelebi mahallesinde sâkin iken vefat eden Çüngüşlü Hüseyin’in terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kazâsında Hasan çelebi mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Çüngüşlü Hüseyin’in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hâvî binti Hüseyin oğlu Ali’ye münhasıra olduğu bi’l-ihbâr ‘indi’ş-şer’î enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den mansub vasî Mehmed ağa bin kasab Yusuf zevce-i mezbûre hâvî taleb ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve bey‘ ve beyne’l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zıkr olunur.

Fi 3 Zi’l-hicce sene 283

Cinsi	Miktar	Kuruş	Para
Köhne çuval parçaları	3	11	
Don gömlek takım	3	28,5	
Yuyaklı entârî ...	1	30	
Şarikli ve kahve dibeği ... fincan	4,9	34	
Meşa ve demir çekmece		10	
Döğülmüş kahve		11	
Balta ve dehre meşger ve küb	1,1	18	
Bardak ve güvec ve ... ve tencere		26,5	
Tava ve sahan ve meşa ve kandil		14,5	
Yorgan	1	25	
İskemle mest kürsi		15	
Kasaba-i mezbûr civarında bağ kıta	1	280	
Ceman yekün 510			

Techîz ve tekfîn	100	410
Dellâliye ve hamâliye	15	400
Resm ve kaydiye	10	390

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre hâvî	48	30 Para
Hisse-i sağîrû'l-mezbûr Ali	341	10 Para

Sağîr-i mezbûr Ali'nin ber vech-i bâlâ 341 kuruş 10 Para hisse-i 'irsiyesi vasî-i merkum Mehmed yedine def' ve teslim ol dahi tesellüm ve kabz ve kabul eylediğinde sonra meblağ-ı mezbûru âhâra idâne ideceğini te'ahhüd ve iltizâm itmiş olduğu işbu mahalle şerh verildi.

Belge 6

Belgenin Özeti

Yozgat'ın Ağdağ kazası Büyük Kışla karyesinden Ali bin Mehmed bin Ömer'in tereke kaydı,

Belgenin Transkripsiyonu

'An'asl Yozgad sancağı dâhilinde Ağdağ kazâsına tabi Büyük kışla karyesi ahâlisinden olub 83 Şaban-ı şerîf 13 târihinde Ali bin Mehmed bin Ömer'in verâsetiyle karye-i mezbûrda sâkin babası Mehmed ve vâlidesi Emine'ye münhasıra olduğu karye-i mezbûr ahâlisinden ve 'aşîret-i merkumdan Hacı Evliya oğlu Ali bin Ali ve Aksaray kazâsına müzâfâtından Eğecik kürdi 'aşîretinden Mercan oğlu Hüseyin bin Hacı Mustafa nâm kimesneler ihbârlarıyla mütehakkık oldukdan sonra ve ırsen merkuman taraflarından müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil hisse-i 'irsiyelerini ahz ve kabza vekîl ve vekâlet-i mezbûran Ali ve Hüseyin ile sâbit olan müteveffânın er karındaşı Osman nâm kimesneye zikr-i âtî müteveffânın terekesi esmânını merkum Ömer'e teslim olunduğunu müş'ar işbu mahalle kayd-ı şedd.

fi 19 Zi'l-hicce sene 83

Zâbitiyesi piyade Ahmed bin Ali

Cinsi	Miktar	Kuruş	Para
Zimmetden akçesi		33	
Demir mankal	2	2	
Köhne çizme çift	1	17	
Atik şerid ve urgan	2	1	
Merkeb re's	1	111	
Atik keyd	1	2	
Sağır keçe	1	15	
Atik silahlık	1	1	
Atik ...	1	7	
Ve köhne kürek	1	1	
Ceman 191			
Techîz tekfîn 43			
148			
Resm 10			
138			
Delâliye hamâliye			
Mebلاغ-ı emzbur tamamiyle karındaşı merkur Ömer'e teslim olunduğu işbu mahalle kayd-ı şedd.			
Hasan çelebi mahallesi imamı Halil efendi ma'rifetiyle mesârifatı			
Küfr-i zira		18	80
Sabun		1	
Mezar kazamlara		8	
Su getürene		1	
Teneşir tahtasıyla eşyâsını getirene		2	
Gassala 4 ve su dökene 3		7	
İmam efendiye		5	

		46	
--	--	----	--

Varak 4 / Belge 7

Belgenin Özeti

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Hacı Süleyman kızı zülfü'nün terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Hüve

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Zülfü binti Hacı Süleyman bin Hüseyin'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emic binti Mustafa ile sulbî kebîr oğlu Halil İbrahim ve Cafer'e ve kızı Şemsin ve sulbî sağîr oğlu süleyman'a münhasıra olduğu ledeş şer'î enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun vesayi-i mu'ayyene ve gayr-ı mu'ayyenesinin tenfizine vasî-i muhtarı Hüseyin bin Mustafa ve sağîrân-ı mezbûranın li ebeveyn er karındaşı olub tesviye-i umuurna kıbel-i şer'den bâ huccet-i şer'îye mansub vasîleri ibni merkum Halil İbrahim ve zevce-i mezbûre Emic taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese müzayede ve bey' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Tahrîren fi el yevmür rabi 'aşer min şehr-i Zi'l-kade sene selâsen ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş	Para
Kebîr kazgan	14	490	35
Kebîr sini	10	273	63
Teşt	42	90	20
Sağîr kazgan	42	602	13
Sağîr sini	32	802	23
Sağîr teşt	1 ... 2,5	45	
Sağîr tencere	1 ... 1,5 ... 12	18	30
Leğence	1	14,5	
Sahan, kapak	1,2	33	
Fener	2	10	

Cinsi	Miktar	Kuruş	Para
Tava, küçük sitil	1,1	22	
Köhne teşt	1	14	
Sağır tava	1	15	
Yatak kat	3	170	
Kürsi yorgan		65	
Yasdık, döşek	3,2	72	
Kılıç, bir mal	1,1	69	
Kilim şekası	1	15	
Diğer bir mal süzgeç, çömçe	1,1,1	30	
Köhne bir mal	1	15	
Kılıç	1	25	
Şamdan	1	22,5	
Bel, kazma, yeşil küb	1,1,4	79	
Taht	1	60	
Diğer yeşil küb	2	40	
Ber vech-i tahmin darı kile ...		1500	
Aba	1	30	
Bağ kıta	1	450	
Nukûd-ı mevcûdesi		580	
Mahalle-i mezbûrede kâin büyü-tü 'adîde müştamil menzil		6000	
Buurlu Molla Ali'de alacağı olub kabz olunan zülfü ceyranda alacağı olub kabz olunan		234	
Hanım efendi zimmetinde bâ tahvîl alacağı olub kabz olunan		616	
Urfalı tüccar Bekirde alacağı bilikrâr der zimmet Ali Abbas		230	
Der zimmet dellal Haso		300	

Deyn-i müsbit Hacı Lokman efendiye	12331	Para 10
	570	
	11760	
Vergü-i mu‘ayyene	337	
	11424	
Deyn-i müsbit Yabi hatun	615	
	10779	
Bâ ikrâr varaka-i vücûh yere vasîyeti	1000	
	9779	
Harac-ı kassam ve kaydiye varaka-i bahâ	270	
	9509	
Mesârif ve duyûn-ı müteferrikası	130	
	9379	

Sahhü’l-bâkî li’t-taksîm beyne’l-verese

	Kuruş	Para
Hisse-i zevcetü’l-mezbûre Emiç	1172	17
Hisse-i ibnü’l-mezbûr Halil İbrahim	3282	26
Hisse-i ibnü’l-mezbûr Süleyman	3282	26
Hisse-i binti’l mezbûre Şemsiye	1641	13

Belge 8

Belgenin Özeti

Mustafa bin Mehmed bin Mustafa’nın yaralanmak suretiyle ölmesi üzerine varislerinin Mehmed ve Ahmed hakkında şikayetçi olmaları neticesinde on bin dirhem diyet verilmesi hakkında mahkeme ilamı,

Belgenin Transkripsiyonu

‘Arz-ı dâîleridir ki:

Siverek kazâsına müzâfe Hüşün nâhiyesinde nefsi Hüşün karyesi sâkinlerinden iken bundan ‘akdem yani evvel senesi gûzan iden Cemâziye’l-ûlâ sekiz târihiyle karye-i mezbûrede kimesnenin mülki olmayan... mecrûh olub âtiü’l-beyân karye-i uhrâya nakl

ile cerh-i mezkûrdan on beş gün mürûrunda müteessiren vefât iden Mustafa bin Mehmed bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Günik binti Cebrail ve sulbiye-i sağîre kızı Hatice ve babası mezbûr Mehmed ve anası Züleyha binti Mehmed'e şuhûd-ı 'udülle mahzar-ı hasm-ı cahda ber nehc-i şer'î sâbit ve sübût verâsetlerine hükm-i şer'î lâ hak olduktan sonra verâset-i mebzurundan zevce-i mezbûre Gönik mezbûre Züleyha taraflarından husûs-ı âtiü'l-beyânda taleb ve da'vâ husûs-ı şer'iyeye vekîl ve vekâleti ... gelen mezbûrâtın zatlarını ârifân Halil bin Osman ve Mahmud bin Hasan nâm şâhidlerini ma'dûliyeti ile sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâ hak olan eb mezbûr Mehmed bil asâle ve sağîre-i mezbûre Haticeye bi'l-vesâye ve mezbûretân Gönik ve Züleyha taraflarından bilve kale livâ-i mezbûr meclisde ma'kûd ve huzûr-ı şer'î meali-i akuda karye-i mezbûrun ahâlilerinden Mehmed ve Ahmed ibni Osman ve Molla Ahmed ve ...ve Ali oğlunun karındaşı Ömer ve Harun ve Mehmed'i Ömer'i savrın ve Molla Ali ve Ali Gözik ve Ahmed'i mevzik karındaşı Mehmed'i ve Mehmed'i İbrahim Halil ve Yusuf Ömer ve Redi Tumaki ve Mehmed ve Salih ve Osman Hozurse? Ve Bucaklı Ömer ve Hasan cikö ve Mehmed ve Osman ve Gergerî Ramazan ve rumi eli ve Süleyman Budiye ve mardisli Ali ve Ali nuri ve Mustafa Hüsni ve Mehmed'i Ruhi ve Ömeri bedel ve Bükran oğlu Mehmed ve Mehmedi Ahik ve Osman Abo ve Mehmedi Ahmed ve Mehmedi kâlkân ve kürt Kasım ve semi Bor ve Semü Bekir ve Abdi İbrahim ve Ali Mahmudu gerd ve Mahmudu on İsa ve Abdi ibni Mustafa hedi ve Ali Halil ve Ali bürge ve Mehmedi on isa ve Abdi zeyni ve Muhsi oğlu serkez ve tavmanın oğlu mano ve Badrûsi ve kiyuk oğlu Arto ve Bersami Avanes nâm hür âkil ve bâliğ eşhâs-ı mezbûrun ile ahâli sâire-i hâzırın muvâcehelerinde benim müvekkiletan-ı mezbûretânın mursi oğlum mezbûr Mustafa târih-i mezbûrede mahalle-i mezkûrede eşhâs-ı merkûmûndan ahavin-i mezbûrundan merkum Mehmed kılıç ile sol elinden ve Ahmed dahi kezâlik başının ön tarafından cerh itmeleriyle .. mecrûh mezbûr oğlum Mustafayı mahalle-i mezbûrdan kaldırub karye-i uhrâya nakl eylediğimizde cerheyn-i mekurinden başında bulunan cerh-i mezkûr ... olub sâhib-i firaşı olmağıyla ... te'sirinden on beş gün mürûrunda vefât eyledi imdi cadde ve katlı marûzzikr Mehmed ve Ahmed nâm ahvinin her birinden bil asâle ve bi'l-vekâle davaya kıyam itmiş isemde bizim içün isalesine ve ikrârıyla şeran isbat mümkün olmamakla ancak oğlum ve mûrisim mezbûr Mustafa'yı târih-i mezbûr ile mahall-i mezkûrda mezkûr hüşüm karyesi ahâlileri bil ittifak me'an bi

gayr-ı hak‘amden kılıc ile darb ve cerh ber ile katl itmeleriyle merkûmûndan sual olunub mûceb-i şer‘îsi icrâ olunmak bil asâle ve bi’l-vesâye ve bilâ vekâye murâdımdır deyû da‘vâ itdikde lede’s-sual anlar dahi cevablarında târih-i mezbûrda karye-i mezbûr derûnunda kimesnenin mülkü olmayan mahal-i mezbûrda müteveffâ-yı mezbûr Mustafa’nın sol eli ile başının ön tarafından kılıc ile darb ve cerh olduğunu ve mecrûh mezbûru âhar karyeye nakl idüb cerheyn-i mezkûrûnden başının cerh ... olmağın on beş gün mürûrunda müteessiren vefât eylediğini ahâli-i kerye ve eşhâs-ı merkûmûndan her biri iddia-i ikrâr idüb lâkin katil-i mezbûr Mustafa’yı biz katl itmedik vefâtı dahi ma‘lûmumuz değildir katlinin kendilerinden sudûrunu ba‘de’l inkâr müddeî-i asıl ve vekîl ve vasî-i mezbûr Mehmed ber minvâl-i muharrer müdde‘âsını isbatda acz idüb... talib ve ahâli-i merkûmûndan dahi erbâb-ı ifşâdan olmalarıyla meddeî-i asıl ve vekîl-i mezbûrun ihtiyar ve işaretiyle vasî-i merkûmûndan her biri başka başka vech-i vasîye-i şer‘î üzere elli nefer kimesne yemin vermeğini ... ba‘de’l hükm katl-i mezbûr,

Varak 5

Belgenin Transkripsiyonu

Mustafa’nın deyn-i kâmileleri olup şeran lâzım gelen on bin dirhem-i şer‘îsi benim halis işbu târih-i i‘lâm evvel akşamına değin tekasit-i selâse ile meddeî-i asıl ve vekîl-i mezbûr Mehmed’e tamamen ve kâmilten edâ ve teslim etmek üzere eihas-ı merkûmûn ile ahâli-i sâireyi hâzırundan her birine ... olunduğu tescîl ve huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

fi 7 Zi’l-kade sene 283 ber minvâl-i muharrer nüsha-i sânîsi verilmiştir.

Belge 9

Belgenin Özeti

Ordu mahallesinden sakin iken vefat eden Mahmut oğlu Ali’nin terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesi ahâlisinden olup bundan ‘akdem li ecli’t-ticâre edâ yine bi’l-‘azîme avdetine esnâ-yı râhda vefât iden Ali bin Mahmud bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrukesi İsmihan binti Süleyman ile sulbî

sağır oğlu Hasan ve sulbiye-i sağîre kızı meryeme münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûranın kıbel-i şer' den bâ huccet-i şer' iye vasîsi mansubları mahalle-i mezbûre ahâlilerinden Molla Osman bin Hüseyin ve zevce-i mezbûre İsmihan taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' le tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

fi el yevmü'l- hâmis 'aşer min zi'l-kade-i şerîf sene selâsen ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Mikarı	Kuruş
Merkeb re's	1	150
Diğer merkeb re's	1	135
Karakundak tüfenk	1	150
Müslah	1	85
Aba	1	50
Müsta'mel cebkeni	1	33
Tencere 2,sahan 1,kapak 1,su tası 1,sağır sitil 1		117
Çuval	1	25
Keçi re's 3 çebiç re's 4		75
Köhne kara müslah	1	8
Hamur leğeni 1 tav	5	38,5
Çuval	1	10
Kazma	1	9,5

Mezbûr zimmetinde bi tarikül ... 21 aded Osmanlı lirası verese-i mezbûrunlara ... minhâ bâkî karz olundu.

Yekün

2326

Mihr-i misillerine vechen el mezbûre İsmi han 326

2000

Harc-ı kassam ve kaydiye ve delâliye varaka-i bahâ 75

1925

Sahhü'l-bâkî li't-taksim-i beyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre İsmihan	240	20 para	
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Hasan	1122	36 para	2 akçe
Hisse-i binti'l- mezbûr Meryem	531	18 para	1 akçe

Sağîrân-ı mezbûrunların ber vech-i bâlâ 1684 kuruş 15 para hisse-i 'ırsiyeleri vasî-i merkum Molla Osman yedine teslim ve ol dahi ba'de'd- teslim âhâra idâme ideceğini te'ahhüd ve itizam itmiş ol dahi meblağ-ı mezbûr 1684 kuruş vasî-i merkum telef ve hasar ider deyû karındaşı Molla Ali kefil ve zâmin olduğu iş bu mahalle şerh verildi ve zevce-i mezbûre İsmihanın hisse-i 'ırsiyesi olan 240 kuruş dahi mezbûreye teslim itmek üzere vasî-i merkum yedine kazalık teslim olduğu kayd-ı şedd,

Belge 10

Belgenin Özeti

Hasan çelebi mahallesinde sâkin iken vefat eden Kalender oğlu Hacı Kalender'in terekisi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Hasan çelebi mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Hacı Kalender ibni Kalender ibni Ebu Bekir'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hacı Ümmühan binti Mustafa ile sulbî kebîr oğulları gâib-i ani'l-beled ...nefy olan asâkir-i nizamiye-i şâhâne neferatından olan Ali ve Hamiz Hacı Hüseyin'e ve sulbiye-i kebîre kızları Züleyha ve Sultan'a münhasıra olduğu lede'sş-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra gâibân-i mezbûranın zuhûrlarına değin kıbel-i şer'den vasî nasb olunan hâzır-ı mezbûr Hacı Hüseyin talebi ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm ve takvîm-i müheyya olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Tahrîren fi el yevmü's-sâlis min şehr-i şa'bânü'l-mu'azzam sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Ma'sere kazganı	1	300

Esvab kazganı	1	150
Tencere	3	100
Teşt	1	200
Hamur leğeni	1	25
Sahan kapaklı ve kapaksız	1	200
... ve tabak	10	150
Üsküre	3	30
Sağır ve kebîr şamdan	20	50
Tiyak kat	20	50
Yeşil ve beyaz kürsi	20	150
Hâne sermayesi olmak üzere nukûd ve mevcûdesi		7000
Arı kovanı aded	20	200
Hânesinde mevcûd şire ve zevâhir- i mütenevvîa		500
...	3	75
Çuval çift	2	100
Müsta‘mel ve cedîd kilim	5	400
Mahalle-i mezbûre vâki büyü-t-ı ‘adîde müştemil bir bab menzil		7000
Hırdavât menzil		500
Bağ ve biran yolunda bağ kıta	1	2000

Yekûn	19730
... Mahmudun yetimlerine deyni bâ ikrâr verese	<u>10000</u>
	9730
Zevce-i mezbûre Hâce Ümmühan’a deyni ..	<u>1000</u>
	8730
Süleyman çalan deyn-i ...	<u>300</u>
	8430
müteveffâ-yı mezbûrun külni Emişen hatun deyn-i ...	<u>1000</u>

	7430
Harc-ı kassam ve kaydiye 225	<u>500</u>
duyûn-ı müteferrikası 275	6930

Sahhü'l-bâkî li't-taksim-i beyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre Hacı Ümmühan	866	10 para
Hisse-i gâib-i mezbûr Hacı Zülfü	1515	37 para
Hisse-i gâib-i mezbûr Ali	1515	37 para
Hisse-i hâzır-ı mezbûr Hacı Hasan	1515	37 para
Hisse-i binti'l- mezbûre Züleyha	757	38 para
Hisse-i binti'l- mezbûre Sultan	757	38 para

gâibân-ı mezbûran Zülfü ve Ali'nin 'ırsiyeleri olan vech-i bâlâda 3030 kuruş 34 paraları kıbel-i şer'den vasî-i zâminleri karındaşları mezbûr Hacı Hüseyin zimmetinde bil eman hıfz eylediği deyû mahalle şerh verilmiştir.

Varak 6/ Belge 11

Belgenin Özeti

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Maksut oğlu Hüseyin'nin terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden kasab Hüseyin bin Maksud bin sofî Hüseyinin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Aişe binti İbrahim ile sulbî kebîr oğlu Hasan ve sağîr oğulları Süleyman ve Cevan ve sulbiye-i kebîre kızları Emine ve Zülfiyeye münhasıra ledeş şer'î enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûranın kıbel-i şer'den mansub vasîsi karındaşları mezbûr Hasan taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' olunub müteveffâ-yı mezbûrun zuhûr iden duyûn-ımübeyyinesi vasî-i mezur Hasan ma'rifetiyle beyne'l-'uzmâ tevzî ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Tahrîren fi el yevmü'l- hâmis 'aşer min şehr-i Şa'abânü'l-mu'azzam sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Koyun re's	93	5859
Bir mal	1	40
Kürsi yorganı	1	70
Şilte	3	60
Yorgan, yasdık	1,...	60
Çuval	3	45
Cicim	1	30
Şorba leğeni	1	20
Tencere	2	40
Harani	1	30
Teşt	...	60
Kazgan	6	100
Tavh	1	15
Su sitili	2	60
Lengeri	1	15
Kapaksız sahan	4	50
Köhne keçe		20
Remubnik gergesinden aldığı	1	1700
kısrak re's		
Diğer kısrak re's	1	350
Yeşil küp	2	35
Kürsi şalı		15
Köhne kürsi yorganı	1	15
Pekmez batman	2	15
Bulgur sümün	6	72
Döğme ...	3	30
Hatıb kantar	...	30
Kömür kantar	1	30
Cedîd aba	1	35

Kahveci Ali'de alacağı olub kabz olunan		150
Renk bağı kıta	...	550
Tavk Timur nâm mahalde kâin şire bağı kıta	1	550
Hırdavât menzil		130

Yekün

Yalnız on bin ikiyüz sekzenbir kuruşdur 10281

Fıraf ve tası deyni remübnik yetimleri vasîsi Eyyüb efendiye	4000
Ordulu Abdülgafor ağaya deyni	1000
Berbatzâde Süleyman ağaya deyni	1800
Müftü Hacı Niman efendiye deyni	575
Deyni Hacı Hâfız ağanın oğlu Mehmed ağaya	575
Deyni Lacimanzâde Mehmed Ali ağaya	1143
Deyni kahveci Ali'ye	80
Kasab Derviş'e lahm parası	75
Farisi ağaya duhan parası	15
Maho mursizâde Hasan ağaya	875
Mihr-i mü'eccel li zevce-i mezbûre Aişe	150

Yekün duyûn;

Yalnız on bin iki yüz sekzen bir kuruş dur. 10281

Belge 12

Belgenin Özeti

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Nabi oğlu Molla Hüseyin'nin terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Molla Hüseyin bin Nabi bin Murâd'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emic binti

Mahmud ile sulbî sağır oğulları Abdülgafur ve Zülfü ve Mahmud ve Hüseyin ve sağıre kızı Gazal'a münhasıra olduğu indi'ş-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırûn-ı mezbûrûnların akrabalarından olub kibel-i şer'den bâ huccet-i şer'îye mansub vasîleri Mamo Cerağan bin Süleyman üzerine ber vech Hüseyin nâzır nasb ve ta'yîn kılındı Molla Mehmed bin Molla Osman ve zevcetân-ı mezbûretân Emiç ve Sultan hatunlar taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âfî zikr olunur.

Fi el yevmü's-sâlis 'aşer min şehri Ramazanü'l- mübârek sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Kadîm hediyesi kıta	1	51, 10 para
Yatak kat	1	86
Diğer yatak kat	1	126
Nühasi sini	1	52, 20 para
Su güğümü	1	67
Kebîrce tas	1	28
... aded	5	73
Sağır sahan	4	29
Lengeri ıbrık	1	40
Mütamel çizme çift	1	35
Kilim şiltesi	2	58
Kürsi şalı	1	54
Müsta'mel ayak yemeni çift	1	14
Şal çuval	2	30
Cedîd kilim	1	131
Müsta'mel saman harari	1	16
... kuzu derisinden kürek	1	60

Cinsi	Miktar	Kuruş
Müsta‘mel cüfe şalvar	2	87, 20 para
Müsta‘mel entâri, kemer	1,1	65
Müsta‘mel cüfe savarlı	1	105
... şalı	1	15
Müsta‘mel müslah	1	25, 20 para
Köhne entâri odun gömlek	1,1,1	33, 20 para
Köhne aba çorab çift	1,1	22, 20 para
Deyûbne köhne acem şalı	1,1	70
... Kürsi	1	60
Silahlık fişeklik		15, 60 para
Bel yeşil küp	1,2	17, 30 para
Erkek merkeb re’s	1	400
Leğen don tebliği	1,1,2	70
Teşt	1	170
Saç namazlığı post	1,1	45
Kürsi yorgan	1	50
Köhne gömlek küp mea kulb	1	38
Döşek yasdık	1,1	45
Boğça çuval	1,1	37
Berat ... küreği su satılı nisf	1,1	22, 20 para
Loğder ağacı nisf şal kürsisi		17, 20 para
Köhne su küpü köhne hurç		15
Ceşve batman	11	90
Sahan aded tencere üsküre	3,1,2	110
Kazgan	1	140
Seccade etmek tahtası		35
... köhne don küp	1,1,2	63
Yorgan kilim	1	90
Halbur köhne hurc etmek tahtası	1,1,1	9

Cinsi	Miktar	Kuruş
Kürsi şalı nısf sitil		30
Yazma su küpü	1,1	13
Tast	20	300
Halebkari kutu top	1	50
Mercimek sümün şa‘ır sümün	3, 3,5	120
Cırcır kasi	1,1	26, 10 para
Ölçek cekid batman	1,3	7, 20 para
Sim kablı kılıc	1	352
Sim kablı tabanca çift	1	462
Küllük ve menziline vâki vâki şire bağ çiftlik	12	630
Mahalle-i mezbûrede renik bağ-ı rub	3	800
Yine mahalle-i mezbûrede şire bağı	3	405
Koyun re’s	7	291
Bucafda nısf bağ		400
Mahalle-i mazburede kâin büyü-t-ı ‘adîde müştemil bir bab menzil		3000
Kısrak re’s	1	560
Kara sığar ineği re’s dana re’s	1,2	181
Der zimmet-i Osman Seyyid han		200
Der zimmet-i hu		120
Der zimmet-i hasi osan		25
Şa‘ır keyl	2 sümün 1,5	350
Hınta sümün	6	180

Yekün

	11260
Deyn-i müsbit Berbat oğlu Osman	120
	11140
Silyan için deyni Hamza Eyyüb'e	196
	10944
Bağ gazı için deyn Abdülcelîl oğlu Halil'e	43
	10901
Techîz ve tekfîn	64
	10837
Berbatzâde Süleyman ağaya bâ sübût	50
	10787
Mihr-i mü'eccel li zevce-i mezbûre Emiç hatun	750
	10037
Mihr-i mü'eccel diğér li zevce-i mezbûre Sultan	750

Varak 7/ Belge 13**Belgenin Özeti**

Mustafa bin Mehmed bin Mustafa'nın yaralanmak suretiyle ölmesi üzerine varislerinin Mehmed ve Ahmed hakkında şikayetçi olmaları neticesinde on bin dirhem diyet verilmesi hakkında hüccet,

Belgenin Transkripsiyonu**Hünün'de Ahmed ve Mehmed'e virilen huccet-i şer 'iye**

Medine-i Siverek kazâsına müzâf Hüşün nâhiyesinde nefsi Hüşün karyesi sâkinlerinden olup husûs-ı mezbûrda kimesnenin mülkü olmayan hüsn-i mahalde mecrûhen vefât iden Mustafa Mehmed bin Mustafa'nın zevce-i menkûhe-i metrûkesi Günik binti Cebraîl ve sulbiye-i sağîre kızı Hatice ve babası mezbûr Mehmed ... binti Mehmed'e inhisârı meşhûd Abdullah'a ba'de's-sebat verâsetlerine hükm-i şer'î lâ hak oldukdan sonra verâseti zevce-i mezbûre Günik ve ümmü mezbûre Züleyha taraflarından âtiü'z-zikrde taleb ve da'vâ husus ve vekâleti muaddeliyeti ile sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i

şer'î lâ hak olan eb mezbûr ... ve sağıre-i mezbûre Hatice'ye bi'l-vesâye ve mezbûretân Günik ve Züleyha taraflarından bi'l-vekâle livâ-i mezbûr mefsur huzûr-ı şer'me'a nukûdda karye-i mezbûr ahâlilerinden Mehmed ve Ahmed ibni Osman bin İsa mahzarlarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb biz hasebü'l- iktizâ karye aslı mezkûremiz ... nakl-i hâne idüb Samsad kazâsına tabi Kürni karyesinde bulunduğumuz esnâda târih-i kitabdan altı ay mukaddem karye-i aslî mezkûrda vâki mezru inkârımızı mesailde itmek üzere mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr vardığında merhumlar ile miyanelerinde bazı mertebe vukû' bulan mukâlemât ve muhâverât esnâsında mezbûr Mehmed kılıç ile sol kolundan darb ve cerh eyleyüb diğerkarındaşı mezbûr Ahmed dahi başından tarafından kezâlik kılıç ile darb ve cerh eylemekle la yekul yere düşmüş ol vâkit haber vasıl oldukda üzerine varub mecrûhu merkumu kaldırub mezkûr Kürni karyesi bakılmakda iken on beş gün mürûrunda başında olan cerh-i mezkûrdan müteessiren vefât ... müceb-i şer'îsi bil asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-vesâye taleb iderim deyû ba'de'd-da'vâ ve'l-istifâ ve's-sual merhumlar cevaplarında müteveffâ-yı mezbûr Mustafa târih-i mezbûr ile mezkûr Henün'de kimesnenin mülkü olmayan hüsn-i mahalde başından ve kolundan mecrûh olub mezkûr Kürni karyesinde on beş gün mürûrunda başında olan cerheyn-i mezkûrun te'sirinden vefâtını ikrâr lâkin fiil-i cerh asla bizlerden sadır olmamışdır deyû külliye inkâr eylemeleriyle meddeî-i asıl ve vekîl-i merhumdan iddiasına mutabık beyyine taleb olundukda ma'lûmü'l-eşhâs birkaç nefer şâhid getürmüş deyû ber nehc-i şer'î müteveffâ-yı müttefikül lafz ve'l-ma'nâ ve bir mantuk-ı da'vâ edâ-yı şehâdet-i şer'îye idemediklerinden ma'dâ sırren ve 'alenen ta'adîler ve tezkiyeler 'adem-i 'adâletleri bi'l-ihbâr ba'de't- tahkîk-i şer'î kabule şâyân olmayub yine beyyine taleb olundukda ba'de'l istimhal müddet-i müdire mehl-i şer'î virilüb tamamında ityân-ı beyyineden izhar-ı acz idüb ... dahi taleb olmamağla meddeî-i asıl ve vekîl-i merhum da'vâ-yı mezkûresiyle bilâ beyyine merkuman Ahmed ve Mehmed bi vech-i mu'ârazadan ba'de'l men madem katl mezbûr karye-i evvelini mezkûrda kimesnenin mülkü olmayan halî ... vuk'û bulmağın benim için beyyine ve ikrâr ile isbat mümkün olmadığı halde mezkûr Henün karyesi ahâlisinden ... kusame ve deynin lâzım geleceği lede'l- iftâ ol vechle asıl ve vekîl Veli katl-i Mehmedin ihbâr ve işareti elli nefer kimesne dâhilinde ahâvîn-i mezbûrîn Ahmed ve Mehmed dahi erbâb-ı kusâmeden olmağla Günik merkuman dahi hulf-i billah itmeğın karye-i mezbûre

ahâlisinden ber nehc-i şer'î deyn-i kâmile lâzım gelmeğe mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

hurire fi el yevmü's-sâmin min Zi'l-kade-i şerîfe sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Azadan Abdülgafur ağa

Azadan Mustafa ağa

Azadan El Hâcc Ali efendi

Belde-i El Hâcc ...

9687

Deyni-i müsbit Hacı Ali efendiye 500 berbat Süleyman efendiye 65

65

8762

Dellâliye ve duyûn-ı müteferrikası

162

8600

Harac-ı kassam ve kaydiye varak-ı bahâ ve mesârif-i sâire

250

8350

Sahhü'l-bâkî li't-taksim-i beyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre Emiç 521 30 para

Hisse-i diğêr zevce-i mezbûre Sultan 521 30 para

Hisse-i sağır-i mezbûr Abdülgafur 1623 24 para

Beheri sahh 750

1271

Beheri sahh 750

1271

Belge 14**Belgenin Özeti**

Siverek kasabasına tabi ... iken fevt olan Demirci Muhyiddin'in terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabasına tabi ... mütemekkin iken bundan 'akdem fevt olan demirci Muhyiddin veled-i ... verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Ahsit binti Odik ile sulbî kebîr oğulları Menasi ve Kiyoruk ve Fesrit ve sulbiye-i sağıre kızı Sardiye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr ledeş şer'î enver zâhir ve mütehakkik oldukdan sonra sağıre-i mezbûrenin verâseti olub kibel-i şer' den.

(yukarıdaki bölüm yazıldıktan sonra konu bitmiş ve aşağıya farklı bir tereke yazılmıştır)

Hisse-i Sağır-i mezbûr Zülfî	1623	24 para
Hisse-i sağır-i mezbûr Mahmud	1623	24 para
Hisse-i sağır-i mezbûr Molla Hüseyin	1623	24 para
Hisse-i binti'l- mezbûr Gazale	811	32 para

Sürnâme-i Defter-i kassamda ism-i mezkûr olan sağır-i mezbûr Molla Hüseyin mü'ehhiren vefât idüb verâseti vâlidesi kezâlik sernâme-i defterde ism-i mezkûre zevce-i mezbûre Emiç hatun ile li ebeveyn karındaşları kezâlik sernâme-i defterde isimleri mezkûr Abdülgafur ve Mahmud'a münhasıra olduğu indi'ş-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkik oldukdan sonra sağırân-ı mezbûran Abdülgafur ve Mahmud'un kibel-i şer' den bâ huccet-i şer' iye vasî ve mansubları Mamo Cırağan taleb olunması ma'rifet-i şer' le müteveffâ-yı mezbûr Molla Hüseyin'in bâkîü'l-yedinin taksîmidir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fi 19 Zi'l-hicce sene 283

Müteveffâ-yı sağır-i mezbûr Molla Yusuf'un bâ defter-i kasamı

hisse-i 'irsiyyesi	1623	24 para
Resm-i kaydiye	43	

1580

Sahhü'l-bâkî li't-taksim-i beyne'l-verese

Hisse-i ümmü'l-mezbûr Emiç	263	18 para	
Hisse-i ah el mezbûr Abdülğafur	658	23 para	1 akçe
Hisse-i ah el mezbûr Abdülğafur	658	23 para	1 akçe

Sağîrûn-ı mezbûrunların ber vech-i bilâ hisse-i 'ırsiyyeleri Salih Ruşa Genco nâm kimesneler kefâletleriyle vasî-i merkuma idâne ...

Varak 8/ Belge 15

Belgenin Özeti

Kûlabî beğ camii şerîf mahallesinden Eyyüb Zülfikar ve kardeşinin Emir Alizade Abdülkasir'den ev taleb etmesi ve tarafların anlaşması,

Belgenin Transkripsiyonu

Kasaba-i Siverek Kûlâbî beğ camii şerîf mahallesi ahâlisinden Eyyüb Zülfikar eytan bakkal Kars ve li üm karındaşı huzûr-ı şer'î şerîf hâzırın olub yine mahalle-i mezkûre mütemekkinlerinden Emir Alizâde Abdülkasir nâm kimesne üzerine tabiri kelâm ve bast-ı 'ani'l-merâm iderler ki pederimiz müteveffâ Kars ibni Ali ibni Abdullah fevt olub bizim dahi sağîrimizde ... akârın bey'i müttefikî mesmuat-ı şer'iyenin yeri dahi olunmaz iken müteveffâ-yı merkûmûn terekesinden olub ... mülk-i menzil mevrusum ki ... El Hâcc Mehmed hânesi şarken tarîk-i 'âmm şimâlen Hasan isa hânesi garben zincir oğlu ... ile mahdûd ve mülk-i menzîlimizi bi vech-i şer'î zabt ve tasarruf idiyor imdi sual olunub istirdadı matlubumdur dedikde bilmuvâcehe müddeâ 'aleyhim ... lede's-sual cevabında müteveffâ-yı merkum Kars ibni Ali ibni Abdullah nâm kimesne işbu ... fevt olub ashâb-ı duyûnînin talebleriyle kazıyyetü'l-vakt olan El Hâcc Mehmed efendi ibni Zübeyr efendi nâm kimesne müteveffâ-yı merkûmûn vasî-i muhtarı bulunan karakeçili ve haliya şam-ı şerîf sekenesinde El Hâcc Hüseyin efendi ... müsbitesiçün emvâl ve eşyâ ve menkul akârâtından bey'i min yezîd ile bey'ider iken menzil-i mezkûr ...yüz kuruş iştirâ ve vuk'u semen-i ma'lûm itmiştir deyû müdafaayasaddi ve lede'l-istifaâ-i müddeâ 'aleyhim ... mutabık beyyine taleb olundukda ihrar-ı rical-i müsliminden ve udul-i farika-i mümininden menzilci sağîr ... karındaşı oğlu Mehmed ağa naman kimesneler huzûr-ı şer'e li ecli's-şehâde-i's-şer'îye hâzırın olub her birleri Ali bin Abdullah nâm kimesne duyûn terekesinden ezîd olduğu halde fevt olub guremâsi talebleriyle kadî'ül- ...efendi ibni zeyd efendi ibni Mustafa efendi meyyit-i mezkûrun

vasî-i muhtarı ma‘rifetiyle kafe-i menkulat ve akârâtı menzil-i mezkûru müddeâ‘aleyh-i merkur Abdülkadir ile karındaşı merhum Mehmed’e 3100 kuruş kıymet-i ma‘rûfe bey‘ ve kabz ve semen idüb sair emvâlinin ismânı üzerine zamman guremâya taksîm ve tediye idilerek 3000 kuruş kaldığını biliyoruz ve böyle edâ-yı şehâdet-i şeriyye ideriz deyû edâ-yı şehâdet eylediklerinde şehâdetleri ba‘de’t- tadil hîn-i kabulde olup müddeiyyun-ı merkûmûnun davaları mu‘âraza-i muhayyirde olmağın def‘ ve tezyif ve mu‘âraza-i ... men olundukda müehhiren müddeiyyun-ı merkûmûn eğer bize Abdülkadir 250 kuruş vir ise kendü tav’ ...da‘vâ-yı mezbûreden ibrâ eylerüz deyû iltimâs ve hızarı mecd-i fî lede’l- ikdam ve’l-ısrâr defan li’l-mukırra ... Abdülkadir yedinden ahz ve merkûmûn lede’l- ita ve Abdülkadir’in menzil-i mezkûra müteallik kafe-i davadan ibrâ ve ıskât eyledik deyû ikrâr ve Abdülkadir dahi ibrâ-yı mezkûru kabul eyleyüb birbirlerinde mu‘ârazaları gıbbe’t-tasdîk-i şer‘î mâ hüvel va gayr-ı tâlibe vaz‘ ve i‘tâ olunub ve tescîl-i şer‘î olundu.

Tahrîren fi şehr-i evâsıt-ı muharremü’l-harâm sene selâse ve sebin ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Sâbık-ı nâib Hacı Eyyüb efendi ibni Hacı Osman efendi

Nâzır-ı nüfus kâtib zeyd efendi

Çerkeszâde Hâfız Abdullah

Derkeratlı oğlu Bezzaz Halil

Halil oğlu Bezzaz Mustafa

Terzi Hacı Osman oğlu Mustafa

Hacı Ömer oğlu Süleyman

Hacı Nebî oğlu Abdurrahman

Tâhir oğlu Ahmed

Bezzaz ayanın Eyyüb

Belge 16**Belgenin Özeti**

Vayat karyeli Alo bin Eyyüb'ün kardeşi Vello'dan gasb ettiği beygirini istemesi hakkında ilam,

Belgenin Transkripsiyonu**Ma'rûz-ı dâîleridir;**

Siverek kazâsı müzâfâtından vayat karyeli Alo bin Eyyüb huzûr-ı şer' de kasaba-i Siverek sâkinlerinden 'An'asl ...ahâlilerinden ... Müliskan nâm mahzar muvâcehesinde üzerine takrîr-i davalarında altı ve yedi sene mukaddem babam Eyyüb hayatında iken her birimize bir ... babamız Eyyübün fevtinden sonra karındaşım Vello esbi yedimden cebren gasb idüb zımî Ebleyan'a vireceğinden dolayı sekiz yüz ...hala bey'i alem olmağıyla ester ve ipini taleb ve da'vâ iderim didikde merkum dahi ebleyandan gıbbe's-sual cevabında yüz ...mukaddem ... hengamında esb-i mezkûrunu ... Eyyüb'ün karındaşı Vello sekiz yüz kuruş kıymetiyle bana bey' ve fûruht itdikden ... Eyyüb huzûrda rıza gösterüb ben dahi alacağımdan dolayı esb-i mezkûreyi iştirâ ve kabul eyledim ve ... fetva-yı şerîfe lede'l- havale mesfur Ebleyan yedine virilen fetva-yı şerîfe ki Alo bin Eyyüb bey'a alem olundukdan sonra sükutuyla da'vâ-yı mesmu'a olmaz deyû cevab bâ savabında mebni-i merkum Alo bin Eyyüb ... ve bey'a alem olan mukırr ve mu'terif olub ber müceb-i ikrâr merkum Alo bin ilk davası fuzûlî ve beyhûde ve iltifat-ı şâyân olmayub ... vâkiül hal huzûr-ı ilmiyelerine 'arz ve i'lâm olunub ve tescîl-i şer'î olundu.

fi 3 Safer sene 33

Ed dâî... âli ...

Şuhûdü'l-hâl

Fekâhetlü Müfti efendi

Tâhir oğlu Ahmed

Belge 17**Belgenin Özeti**

.... Mahallesinde sakin iken fevt olan Demirci Mahyo veled-i Odik'in terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından ... mahallesinde mütemekkin iken bundan 'akdem fevt olan demirci Mahyo veled-i Odik verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Ahsit binti Avdik ile sulbî kebîr oğulları Menas ve Kiyruk ve Karabet ve sulbiye-i sağîre kızı Sardi'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîre-i mezbûrenin karındaşı olub kıbel-i şer' den ... şer' iye vasî-i mansub ibn-i merkur Menas üzerine bi vech-i hasebi nâzır nasb ve ta'yîn kılınan hoca başı Muhsin ve ... ve taleb ... ma'rifeti ve verese-i sâireden iltimâsları ve ma'rifet-i şer' le tahrîr ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm ve takvîm-i bihâ olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire Fi el yevmü't-tâsi' ve'l-ısrîne min şehr-i Muharremü'l-harâm sene erba'a ve semânîn mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Legen		70
Sağîr sitil	1	25
Kebîrce sini	1	75
Nühasi tencere	1	25
Köhne kazgan		30
Yağ tavası	1	10
Sahan	7	50
..., süzgeç	4,1	35
Fener, su tası	1,1	13
Küldan, yarım... ateş körüğü, tabak	1,1,1,1	21
Kebîrce teşt	1	60
Yasdık,yorgan,döşek	5,3,4	350
Köhne bir mal	2	30
Şeka	2	50

Cinsi	Miktar	Kuruş
Yeşil küp	8	100
Müsta‘mel alaca aba	1	50
Dehre	1	15
Şa‘ir kile	2	200
... karyeli mahv hâne zimmetinde kuvvet akçesi		500
Hınta kile	2	600
Merkeb re’s	1	150
Sağır ve kebîr çekiç	7	80
... ve meskene	4	300
Cedîd balta, kazma	3,2	60
Orak,terazi	7,1	35
Demirci küreği	1	200
Kıskaç	7	30
...çift	20	15
Mahalle-i mezbûrda vâki büyü-1 ‘adîde müsta‘mel menzil		4000
Diyarbakir tarikinde kâin şire bağı kıta	1	1300
...cı dükkânı hırdavâtı ve menzil hırdavâtı		35

Yekûn	8634
Duyûn-ı müteferrikası	120
Harac-ı kassam ve kaydiye	8514
varaka-i bahâ	231
	8283

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre	102	30 para
Hisse-i ibnû'l-mezbûr Meyas	2070	30 para
Hisse-i ibnû'l-mezbûre Kiyruk	2070	30 para
Hisse-i ibnû'l-mezbûr Karabet	2070	30 para
Hisse-i binti'l- mezbûre Savriye	...	

Varak 9/ Belge 18

Belgenin Özeti

Câmi-i kebîr mahallesini ahalisinden Abdülgafur bin Yusuf'un Ali bin Murad'a ev satışı hakkında huccet,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Câmi-i kebîr mahallesinde ahâlisinden Abdülgafur bin Yusuf meclis-i şer'î şerîf-i enverde işbu bâisü'l-kitab Mûrisizâde Ali Murâd bin Eyyüb mahzarında bitaviha ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb 'akd-i âtiü'z-zikrin hudûduna değin bi'l-'ırs-i şer'î yedimde müstakilen malım ve mülküm ... mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan Ali beğ bin Eyyüb menzili ve bir taraftan yine kendi menzirim ve iki tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd iki sükkan dam ve bir mahzen ve bir miktar havluyu müştemil menzil iki bin kuruş ve yine kasaba-i mezbûr civarında Bahaddin ağa kapusu kurbunda kâin bir taraftan Tavi Serkez bağı ve üç taraftan tarîk-i 'âmm ile mahdûd kervi mülk bir kıta bağ ... bil 'ırs-i şer'î yedimde malım ve mülküm olub mezbûr Ali Murâd bin kuruşa bey' ve temlik ve teslim eylediğimde ol dahi ber vech-i muharrer iş bu ... kuruş hakkına nekahi? ve nahsub eylediğimde ol dahi mukasa ve kabul idüb ol vechle ben menzil-i mezkûr ile bağ-ı mezkûrun semenlerini mezbûr Ali Murâd'dan ol vech-i deyn-i merkumu yedinden her birimiz istifa eyledik ba'de'l yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûrda ... asla ve kat'a alaka ve medhalim kalmayub mezbûr Ali Murâd'ın mülk-i müşterası ve mülk-i sarîhi olmuştur keyfe mâ yeşâ' ve yehtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurire fi el yevmü'l- hâdi ... min şehr-i muharremü'l-harâm sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Varak 10/ Belge 19**Belgenin Özeti**

.... Mahallesinde sakin iken fevt olan Demirci Mahyo veled-i Odik'in terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından ... mahallesinde mütemekkin iken bundan 'akdem fevt olan demirci Mahyo veled-i Odik verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Ahsit binti Avdik ile sulbî kebîr oğulları Menas ve Kiyruk ve Karabet ve sulbiye-i sağîre kızı Sardi'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-ş-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîre-i mezbûrenin karındaşı olub kıbel-i şer' den ... şer' iye vasî-i mansub ibn-i merkurum Menas üzerine bi vech-i hasebi nâzır nasb ve ta'yîn kılınan hoca başı Muhsin ve ... ve taleb ... ma'rifeti ve verese-i sâireden iltimâsları ve ma'rifet-i şer' le tahrîr ve beyne'l-verese tevzî ve taksîmve takvîm-i biha olunan terekes-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire Fi elyevmüt tasi vel 'ısrîne min şehr-i muharremü'l-harâm sene erba'a ve semânîn mieteyn ve el

Cinsi	Miktar	Kuruş
Legen		70
Sağîr sitil	1	25
Kebîrce sini	1	75
Nühasi tencere	1	25
Köhne kazgan		30
Yağ tavası	1	10
Sahan	7	50
..., süzgeç	4,1	35
Fener, su tası	1,1	13
Küldan, yarım... ateş körüğü, tabak	1,1,1,1	21
Kebîrce teşt	1	60
Yasdık,yorgan,döşek	5,3,4	350
Köhne bir mal	2	30
Şeka	2	50

Cinsi	Miktar	Kuruş
Yeşil küp	8	100
Müsta‘mel alaca aba	1	50
Dehre	1	15
Şa‘ir kile	2	200
... karyeli mahv hâne zimmetinde kuvvet akçesi		500
Hınta kile	2	600
Merkeb re’s	1	150
Sağır ve kebîr çekiç	7	80
... ve meskene	4	300
Cedîd balta, kazma	3,2	60
Orak,terazi	7,1	35
Demirci küreği	1	200
Kıskaç	7	30
...çift	20	15
Mahalle-i mezbûrda vâki büyü-1 ‘adîde müsta‘mel menzil		4000
Diyarbakir tarikinde kâin şire bağı kıta	1	1300
Demirci dükkânı hırdavâtı ve menzil hırdavâtı		35

Yekûn

Duyûn-ı müteferrikası 120

Harac-ı kassam ve kaydiye 8514

varaka-i bahâ 231

8283

Sahhü’l-bâkî li’t-taksîmbeyne’l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre 102 30 para

Hisse-i ibnû’l-mezbûr Meyas 2070 30 para

Hisse-i ibnû’l-mezbûre Kiyruk 2070 30 para

Hisse-i ibnû'l-mezbûr Karabet 2070 30 para

Hisse-i binti'l- mezbûre Savriye ...

Belge 20

Belgenin Özeti

Câmi-i kebîr mahallesinde sâkin iken vefat eden Musa oğlu Ali'nin terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Câmi-i kebîr mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Ali bin Musa bin Ali'nin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Rahime binti İsmail ile sulbî sağır oğlu Musa ve sağîre kızı Hatice anası Aişe binti El Hâcc Resul'e münhasıra olduğu lede's-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkil oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûranın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer' den vasî nasb olunan Hasan bin Resul taleb ve ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ budur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fi elyevmüt tasi vel 'ışrîne min şehr-i Ramazanü'l-mübarek sene erba'a ve semânîn mieteyn ve elf

Mahalle-i mezbûrede vâki iki dükkân bir ev damı derûnunda bir kiler ve ahır müştemil bir bab

Menzil 1000

Kısrak re's 1 400

Yatak kat 1 100

Bir mal 1 30

Üsküre 2

Sahan 20 30

Devlet menzil 40

Yekün 1600

Mihr-i mü'eccel li zevce-i mezbûre Rahime 450

1150

Zülfü ağanın zevcesi hanıma deyn-i müsbit 460

690

Hacı Mehmed'in ve dayısının dükkânı ... deyn 90

600

Harac-ı kassam ve kaydiye 18

582

Sahhü'l-bâkî li't-taksîmbeyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre Rahime	72	32 para	4 akçe
Hisse-i sağır Musa	274		
Hisse-i sağıre Hatice	137	16 para	2 akçe
Hisse-i anası Aişe	(çıkmamış)		

Varak 11/ Belge 21**Belgenin Özeti**

Siverek kasabası Hüseyin Ceryan Mahallesinden Molla Ali bin Ahmed'in çocuklarının vasisi Kemal Hoca'nın talebiye çocuklara düşen hisse-i irsiyye taksimi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Hüseyin Ceryan Mahallesinde sâkine iken bundan 'akdem vefât iden Molla Ali bin Ahmed'in sulbî sağır oğlu Mehmed ve sulbiye-i sağıre kızı Emine'nin babaları müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil mallarını sağırân-ı mezbûrânın ammileri ve vasîleri Ahmed bin Ahmed hıfz itmekde iken Mehmed dahi vefât idüb verâseti vâlidesi Gülli binti ve li ebeveyn kız karındaşı mezbûre Emine ve mezbûr Ahmed'e münhasıra kable'l-kayyim mezbûr Ahmet dahi vefât idüb verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi ... binti Abdullah ile sulbî sağır oğulları Ahmed ve bayram ve sulbiye-i sağıre kızı Besi ve sağıre kızı Sultan'a münhasıra olduğu indi'ş-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağırân-ı mezbûranın vasîleri ve ammileri mezbûr Ahmed'in vefâtı vukû'una binâen bir beyyine erbâb-ı istihkakdan kemal hoca efendi sağırân-ı mezbûrandan mezbûre Emine'nin reşid ve sedâdına değin efendi-i mûmâ ileyh vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hidmet-i lâzimesini kema yenbağı edâya te'ahhüd olundukda mûmâ ileyh kemal hoca cevabında sağırân-ı mezbûrun Ahmed ve bayram ve Sultanın kibel-i şer' den mansub vasîsi... taleb ve ma'rifeti ve merifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan hisse-i 'irsiyelerinin taksîmîdir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire fi el yevmü's-sâlis ve'l -'ısrîn min şehr-i Rebiü'l-evvel sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

	2525
Resm-i âdi	<u>59</u>
	2366
Mezbûre-i sağîre Emine'nin babasından hissesi minhâ	<u>866</u>
	1644

Sahhü'l-bâkî li't-taksîmbeyne'l-verese

Hisse-i ümmü'l-mezbûr Gülsüm	548		
Hisse-i ah el mezbûre Emine	822		
Mezbûrenin babasından hisse-i ümm	822		
	1644		
Hisse-i zevce-i mezbûre Aişe	34		
Hisse-i ümmü'l-mezbûr Ahmed	79	36 para	2 akçe
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Bayram	79	36 para	2 akçe
Hisse-i binti'l- mezbûre Bese	39	38 para	1 akçe
Hisse-i binti'l- mezbûr Sultan	39	38 para	1 akçe

Sağîre-i mezbûre Emine'nin ber vech-i bâlâ 1644 kuruş hisse-i 'irsiyyeleri mezbûr mûmâ ileyh Kemal hoca efendi yedine def' ve teslim olunub meblağ-ı mezbûre bi'l-ümenâ vaz'ı yed ... firuncu İbo zimmetindeki meblağ-ı mezbûr 1644 kuruşdan gerek ümm-i mezbûr Gülsüm hatunun kezâlik ber vech-i bâlâ hissesi olan 548 kuruşdan ... alacak hakları kalmadığını müş'ar işbu mahalle şerh virildi.

Belge 22

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Ebu Bekir oğlu Hellu Mustafa'nın terekesi, Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Hellu Mustafa bin Ebu Bekirin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Züleyha binti Ali ile sulbiye-i kebîre kızı kızları Sultan ve Zeyneb ve sulbiye-i sağîre kızı kızları Emişen

ve Emine ve sulbî saġîr oġlu Yusuf ve babası mezbûr Ebu Bekir'e münhasır olduġu indi's-şerü'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdadan sonra saġîrûn-ı mezbûrunların tesviye-i umûruna kıbel-i şer' den mansub vasîleri kasab Mustafa bin Hacı Eyyüb ... ve verese-i mezbûrunların talep ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zıkr olunur.

Tahrîren fî el yevmü's-sâlis min şehr-i Saferü'l-hayr sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Bel, dehre	1,1	25
Kazgan	1	34
Hamur leġeni	1	46
Sahan, üsküre,güldan	2,1,1	27
Tava,tencere	1,1	22
Yeşil küb,saç	1,1	36
Deve çuvalı	1	25
Hurç, eski çuval	1,2	10
Bir mal	2	49
Elek, kalbur, etmek tahtası		10
Diġer bir mal	1	15
Yatak kat	1	41
Ceġrak,küp	1,1	17
Destgah takım		150
Baġ mahsul ba'de'l mesârif		200
Merkeb re's	1	295
Renek? baġı kıta	1	1000
Şire baġı kıta	1	305

Yekün

2396

Mihr-i mü'eccel li zevce-i mezbûre deyni

200

	2196	
Dellâliye ve hamâliye ve sâire	46	
36 10	2150	
Dam kiresi deyni	42	
	2108	
Harac-ı kassam ve kaydiye	60	
	2048	
Mesârif-i müteferrika varaka semeni	16	
	2032	
Binti'l- mezbûre Sultan'ın bâ sübût başlık		
... den alacağı	200	
	1836	
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		
Hisse-i zevce-i mezbûre Züleyha	229	
Mihirinden matlûbe	200	11 para
	429	
Hisse-i binti'l-mezbûre Sultan	216	
Mezbûrenin ba'de't-tereke başlıktan bâkî matlubu	100	
	316	
Hisse-i binti'l- mezbûre Zeyneb	216	
Hisse-i binti'l- mezbûre Emine	216	
Kız karındaşı Sultan'ın tereke ve teberrü	33	
	249	
Hisse-i binti'l- mezbûre Emişen	216	
Kız karındaşı mezbûre Sultan'ın tereke ve teberrü	33	
Eylediği	249	
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Yusuf	432	
Kız karındaşı mezbûre Sultan'ın tereke ve teberrü	34	
Eylediği	466	

Sağîrûn-ı mezbûrun Emişen ve Emine ve yusuf'un hisse-i 'irsiyeleri olan ber vech-i bâlâ 964 kuruşları vasîleri mezbûr Mustafa yedine def' ve teslim ol dahi ba'de't-teslim âhâra idâne ideceğini müte'ahhid ve iltizâm itdiğini işbu mahalle şerh virildi.

Varak 12/ Belge 23

Balgenin Özeti

Hasan çelebi mahallesinde sâkin iken vefât eden Mahmud oğlu Elbanlı Ali'nin terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Hasan çelebi mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Elbanlı Ali bin Mahmud'un verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emişen binti Abdullah ile sulbî sağîr oğlu Zülfikar ve sulbeye-i sağîre kızı Rahime'ye münhasır kable'l-kısm müteveffâ-yı mezbûrun li ebeveyn er karındaşı Hacı Abo ile hâlita mahlûta-i müşterek iken mezbûr Hacı Abo dahi vefât idüb verâseti zevce-i menkûhe-i mezbûre Emişen ile li ebeveyn kız karındaşları Fatıma ve veleğni? Ve ibnü'l-ah el mezbûr Zülfikar'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şeri'l-enver zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın tâbîleri Osman bin Abdullah ve zevce-i mezbûre Emişen ve mezbûretân Fatma ve veleğni ... taleb ve ma'rifetleri ile ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fî el yevmü's-sâlis min şehr-i Rebiü'l- evvel sene selâsen ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Beyaz ester re's	1	1350
Siyah ester re's	1	1150
Bargir re's	1	407
Sarı ester re's	1	600
Merkeb re's	1	135
Çuval çift, hurç	3,1	54
Bir mal, sağîr halı	2,1	38

Cinsi	Miktar	Kuruş
Kırmızı şal	1	41
Şefe	2	44
Şerit çuval	5	29
Minder mea yasdık		15
Sağır kebîr küb	6	116
Tencere	2	83
Sağır sitil, sağır leğen	1,1	25, 20 para
Kuşman, su sitili	1,1	62,5
Sahan	6	...
Teşt,tencere, debe, su satılı	1,1,1,1	136
Lengeri,tava	3,2	63,5
Nalyen takım		15
Yem tası	1	19
Ham demir kılıç		15
Şalvar, entâri	1,1	65
Gömlek mea don		26,5
Hurda tüfenk,çatma	2,1	85
Kemer, çorab çift	1	12,5
Mezbûr zimmetinde olub kabz olunan		100
Bir öz tam	1	300
Sim bunaz nâm mahalde bağ kıta	1	752,5
Hâfız Zülfî'ye bey' olunmuş olduğu		
Mahalle-i mezbûre kâin iki göz		1800
dam mea havlu		
Settare	1	15,5

Yekün**7936**

Dellâliye, mesârif-i müteferrika, nalend marduya

267

140	40	67	7664
Deyn-i müsbit Ahmed Hacı'nın oğlu Mehmed'e Hâfız Zülfi ve ...			2600
			5064
Deyn-i müsbit İlyanlı Zülfi'ye			360
			4604
Deyn-i müsbit cihet-i kefâletden İlyanlı Osman'a			160
			4444
Deyn-i Hacı Hâfızzâde Hüseyin ağaya hatib parası			90
			4354
Mihr-i mü'eccel zevce-i ûlâ Ali'den			150
			4204
Mihr-i mü'eccel diğ er li zevce-i mezbûre Emiş en'in zevce-i sâ nî			300
			3904
Harac-ı kassam ve kaydiye varaka-i bahâ ve duyûn-ı müteferrikası			154
			3750

Sahhü'l-bâkî li't-taksîmbeyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre Emiş en		
Zevc Ali'den	234	15 para
Diğ er zevc Abo	234	15 para
Mihr-i mü'eccel müteveffâ-yı mezbûr Ali'den	150	
Mihr-i mü'eccel müteveffâ-yı mezbûr Abo'dan	300	
918		
Hisse-i ümmü'l-mezbûr Zülfikar		
Babasından	1096	30 para
Ammisi Abo'dan	390	25 para
1486		
Hisse-i binti'l- mezbûre Rahime	546	30 para
Hisse-i ahtel mezbûre Fatıma	625	
Hisse-i ahtel mezbûre Bekir?	625	

Belge 24**Belgenin Özeti**

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden derviş oğlu Arap Halef'in terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Arab Halef bin derviş bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Güzel binti Ömer ve zarife binti ... ile sulbiye-i sağîre kızı Zeyneb’e münhasıra olduğu bi’l-ihbâr zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîre-i mezbûre ... rüşd ve sedâdına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb ve ta‘yîn olunmak ehem ve elzem olduğu eelden muteberândan Kör Mehmed’in Mustafa bin Hasan Ali geni Resul bin Süleyman nâm kimesneler kefâletleriyle kıbel-i şer‘den bâ huccet-i şer‘iye mansub vasîsi murâd han oğlu Yusuf bin Ahmed nâm kimesne ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer ve vasîsi üzerine nasb ve ta‘yîn olunan Seydo bin Sinan nâm kimesne ma‘rifetiyle tahrîr ve bey‘ ve beyne’l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire fi el yevmü’s- sabi min şehr-i Ramazanü’l-mübarek sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Bir mikdar bulgur,pirinç ve hurç		65
Beşla küb	1	33
Üsküre	5	14, 30 para
Sahan aded	4	42,5
Hamur leğeni		46
... kazgan	1	37
Tava	1	7
Yorgan	2	72,5
Döşek	2	53
Bir mal	1	30
Kürsi şalı	1	7
Diğer kürsi şalı		13, 10 para
Yasdık	1	8,5

Cinsi	Miktar	Kuruş
Esvab kazganı	1	100
Merkeb re's	1	186
Bilek aba	1	48
Bir mikdar nohud		22
Nühasi teşt	1	120
Gergi kazganı	1	185
Saç	1	186
Fener	1	22
Darı kile 20 sümün 3,5		322
Bekmez batman 16		150
Tüfenk	1	49
Güvaz borlu yorgan	1	61
Bekmez memlü küb 2		32,5
... sitil	1	10
Kürsi	1	12
Dehre	1	15, 10 para
Top yolu nâm mahalde kâin renk bağı	1	1130
Mahalle-i mezbûrda dam		990
Nukûd-ı mevcûd		66
Kayseri karyesinde Hasan zimmetinde		135
Ali Ömer zimmeti		35
Cimikanlı tacir Hasan zimmetinde bâ tahvîl alacağı		1900
Bir mikdar saman		5

Yekün**6635**

Bâlâda zikr olunan Kayserili Hasan ile Tacir Hasan

Zimmetinde bâ tahvîl alacağı beyne'l-verese ibkâ

Olunmağın minhâ	2025
Minhâl-ihracât	4610
Teçhiz ve tekfîn	100
Mihr-i mü'eccel li zevce-i mezbûre zarife	350
Mihr-i mü'eccel diğ̃er li zevce-i mezbûre Güzel	350
Dellâliye işba	80
Kaydiye ve varaka-i biha	15
Harac-ı kassam	150
Vasî-i merkum ma'rifetiyle mesârif-i müteferrika	126

Yekûn	1171	30 para
Li't-taksîm beyne'l-verese		
Hisse-i zevce-i mezbûre Güzel	214	12 para
Mihr-i mü'ecceli	350	
	564	12 para
Hisse-i diğ̃er zevce-i mezbûre Zarife	214	12 para
Mihr-i mü'ecceli	350	
	564	12 para
Hisse-i binti'l- mezbûre sağı̃r Zeyneb	3000	15 para

Mezbûre Zeyneb bâlâda muharrer hisse-i 'irsiyyesi olan 3000 kuruş on beş para ammisi nakid vasî-i merkum Murâd han oğlu Yusuf yedine tamamen ve kâmilten def' ve teslim ol dahi tesellüm ve kabz ve kabul eyleyüb meblağ-ı mezkûru târih-i kitAbdan mûmâ ileyh kimesnelere ... ve kefâlet misli ile bâ devr-i şer'î idâne ve irbâh eyleyüb hasıl olan ribhinden sağı̃re-i mezbûreye karz ... evlâd-ı nafaka-i kisvesine sarf eylemeğ̃e kıbel-i şer' den ba'de't- tenbîh ol dahi ber minvâl-i muharrer ve müte'ahhid ve iltizâm eyleyüb ba'de'l yevm mezbûrenin ber vech-i bâlâ hissesi olub makbuzu olan meblağ-ı mezkûresi telef ve zâyî 'ider ise noksanının vasî-i merkuma kör Mehmed'in Mustafa bin Hasan

oğlu Güni Resul bin Süleyman nâm kimesnelerden her biri âhârın zimmetine lâzım gelen meblağ-ı mezbûre kefil ve zâmin olduklarını mebnî işbu mahalle şerh virildi.

Varak 13 / Belge 25

Belgenin Özeti

Siverek kasabası Arab nahiyesi Taban karyesinden ... terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kazâsı nevâhîsinden Arab nâhiyesine tabi Taban karyesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden ... verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Urdek binti isa ile sulbî kebîr oğlu Süleyman ve sağîr oğlu Abdullah ve sağîre kızı hamse ve kebîre kızları Naile ve Fatma ve Hanım ve Halime’ye münhasıra olduğu bi’l-ihbâr lede’ş-şeri’l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra karındaşları olub kıbel-i şer‘den mansub vasîleri ibni merkum Süleyman ve zevce-i mezbûre Urdek ve benat-ı mezbûre taleb ve ma‘rifetleri ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve beyne’l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Cinsi	Miktar	Kuruş
Kara sağîr inek re’s	2	115
İki şık çadır		88
Kazgan	1	31,5
Leğen, su tası	1,1	20
Lağız dana re’s	1	10
Koca deve mâhârası	1	430
Tevaç ve lov hakbele dam	1	75

Yekûn **894,5**

Minhâl-ihracât

Zevce-i mezbûre Urdek mihr-i mü’eccel	37,5
Siverek’te hayvanlara mesârif	27
Vasî-i merkûmûn ...	20
Resm-i âdi ve kaydiye	20

Vasînin mesârif-i müteferrikası	10		
Yekûn	114,5		
Sahhü'l-bâkî li't-taksîmbeyne'l-verese	78		
Hisse-i zevce Urdek	97	20 para	
	37	20 para	
	134		
Hisse-i kebîr Süleyman	151	26 para	2 akçe
Hisse-i sağîr Abdullah	151	26 para	2 akçe
Hisse-i sağîre Hamse	75	33 para	1 akçe
Hisse-i binti'l- mezbûre Naile	75	33 para	1 akçe
Hisse-i binti'l- mezbûre Fatıma	75	33 para	1 akçe
Hisse-i binti'l- mezbûre Hanım	75	33 para	1 akçe
Hisse-i binti'l- mezbûre Halime	75	33 para	1 akçe

Belge 26

Belgenin Özeti

Siverek kasabası Ordu mahallesi sakinlerinden vefat eden Hacı Osman'ın çocuklarının mallarından yapılan masrafların dökümü,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Üç Hacı Osman'ın sulbî sağîr oğlu Mehmed ve Ahmed ve sağîre kızlar Rahime ve Emine'nin kıbel-i şer'eden bâ huccet-i şer'îye vasî-i mansubları er karındaşı Abdülgafur ve Nâzır ... karındaşları Halil hâzır olduğu halde 1282 senesi şevval-i şerîfin on birinden işbu seksen üç senesi şehr-i şevval-i şerîfin on birine gelinceye değin on ik ay müddet sağîrûn-ı mezbûrunların mallarından bi'l-vesâye bi'l-cümle makbûzât ve masrûfâtla hasebü'l-îcâb muhasebesi ma'rifet-i şer'le ... ve zeyl-i defter olunan muhasebedir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

fi 11 şevval sene ...

Sağîrûn-ı mezbûrun Ahmed ve Mehmed ve Emine ve Rahime'nin pederleri müteveffâ-yı mezbûrdan mevrus ...mezruat ...	10280
Vasî-i mezbûr sağîrûn-ı mezbûrunların mallarından 10208 kuruş bi'l-vesâye idâne itmekle meblağ-ı müstenidâne-i ...on iki ay müddetle nühâsi zam	1542
Beyne'l-verese ibka olunan zehair-i mütenevvia mezruatından sağîrun-ı mezbûrunların hisseleri olub vasî-i merkûmûn kabz eylediği	3048
	14870
Sağîrun-ı mezbûrunlardan yalnız Ahmed ve Mehmed'in haric-i defter müteveffîye anaları Züleyha binti Mustafa'dan hisse-i 'irsiyeleri ...	1774
	16644
Sağîrûn-ı mezbûrunlardan Mehmed ve Ahmed ve Rahime'ye bâ hucet-i şer'îye beher yevm ellişer paradan nafaka-i mukaddiresiçün on iki ay müddetle ...	1350
	15294
Harac-ı muhasebe-i âdi mea kaydiye ve haric-i defter-i kassam mallarından harac ve mesârif-i müteferrikası	144
	15150

Vasî-i merkum ortakları Hacı mevkiden ahz eylemiş olduğu beş keyl dört sümün şa'îr kıymeti ceman dokuz yüz ... makbûzâtı vukû' bulan mesârifatıyla karışdırub îrâd ve mesârif-i muayyinesine müsavi olub bi'l-muvâcehe olduğu işbu mahalle şerh virildi.

Belge 27

Belgenin Özeti

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Mehmed oğlu İsa'nın terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden İsa bin Mehmed bin Süleyman'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Meryem binti Haydar ve Hatice binti Eyyüb ile sulbî sağîr oğlu Ahmed'e münhasıra olduğu lede's-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîr-i mezbûrun tesviye-i umûruna

kıbel-i şer‘den mansub vasîsi Sino bin Mehmed üzerine ber vech-i sabi nâzır nasb ve ta‘yîn olunan Ahmed kürsi ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve bey‘ beyne’l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Tahrîren fi el yevmü’l- hâdi ‘aşer min şehr-i muharremü’l-harâm sene Erba‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf.

Cinsi	Miktar	Kuruş
Yatak kat	4	418
Bir mal aded	4	182,5
Şefe aded	3	115
Cicim,kürsi şalı	1	57, 30 para
Keçe, çuval	1,1	59
Şal torba	2	9
Bez top	5	140
Elbise şalvar	1	31
Çuha mintan	1	35
Diğer çuha mintan, keser	1,1	71
... şalvar	1	90
Frenk şalı	1	24
Entâri,kefir	1,1	42,5
Şal aba	1	27
Sahan aded	3	38
Lengeri aded	11	135
Kebîr lengeri	1	65
Kuşman, su tası	1,1	61,5
Sahan, kazgan	1,1	61
Don	1	70
Ibrık, sac, tava	1,1,1	70
Üsküre, su tası	1,2	24
Teşt, fener	1,1	52

Cinsi	Miktar	Kuruş
Hamur tahtası, harar, küp	1,1,2,1	33,5
Havfe ...	1	12,5
Diğer fener	1	4
Kalbur, üzengi	1,1	12
Cezve, ekşi	1,1	17
Çuval	2	34
Dizlik, don, gömlek, güdik	1,2,2,1	22
Tabanca tek, kılıç, mea silahlık,	1,1	285
Mahalle-i mezbûrede kâin büyü-ü 'adîde müştamil bir bab menzil		3000
Bez top	1	27
Sağır küp	1	4

Yekün	5337
Techîz tekfîn	86
	5251
Delâliye	105
	5146
Mesârif-i müteferrika	46
	5100
Harac-ı kassam ve kaydiye varaka-i bahâ	136
	4964
Mihr-i mü'eccel li zevcetü'l-mezbûre Meryem	482
	4482
Mihr-i mü'eccel li zevcetü'l-mezbûre Hatice	482
	4000
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	
Hisse-i zevce-i mezbûre Meryem	250
Mihr-i mü'eccel	482
	732

Hisse-i diğ̃er zevce-i mezbûre Hatice	250
Mihr-i mü'eccel	482
	732
Hisse-i sağı̃r-i mezbûre Ahmed	2500

Sağı̃r-i mezbûrun ber vech-i bâlâ 3500 kuruşu hisse-i 'irsiyyesi vasî-i merhum Sino yedine def' ve teslim olunub âhâra idâne ideceğini te'ahhüd itmiş olduğu işbu mahalle şerh virildi.

Varak 14 /Belge 28

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Süleyman oğlu Hacı Ahmed'in terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Medine-i Siverek mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Hacı Ahmed ibni Süleyman bin Abdullah Paşanın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Fatma binti Halil efendi ve Münüre hatun ve kebîr oğlu Mustafa ve sulbiye-i kebîre kızları nefö ve Zeynep ve sağı̃re kızı Rahime ve sulbî sağı̃r oğulları Halil ve İsmail'e şeran zâhir ve mütehakkık olub lâkin müteveffâ-yı mezbûrun duyûnu terekesinden ezîd olmakla terekesini dahi veresesi istihlas itmeyüb meclis-i şer'de kifayet itmelerine binâen abid-i müte'ârifesi mezbûrun tereke-i kâsırası ve duyûn-ı müsbitesi guremâ vechiyle ashâb-ı hukûka edâya kıbel-i şer'den bâ huccet-i şer'îye vasî nasb ve ta'yîn müteveffâ-yı mezbûrun er karındaşı neccar Hüseyin ağa ibnü'l-mezbûr ve ashâb-ı hukûk taleb ve ma'rifeti ve beyne'l-'uzmâ tarîkü'l-guremâ tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire fi el yevmü's- sabi 'aşer min şehr-i Rebiü'l-evvel sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Yatak kat	1	55
Müsta'mel keçe	1	21
Köhne şefe	1	9,5
Şalvar	1	10
Sepet çift	1	40 10 para

Cinsi	Miktar	Kuruş
Nühasi tencere		40
Teşt	1	30
Kebîr kazgan	1	230
Sahan, lengeri, üsküre	1,1,1	25
Elbeme?	1	30
Sarane?	1	40
Sahan	3	7,5
Bağ çarşafı?	25	82
Çekmece	1	15
Sepet	1	7
Kürsi yorganı	1	51
Kalbur saç etmek tahtası		7,5
Kar küresi, şamdan	1	10
Yarım sümün ve neccar hâceti		27
İskence		141
El değirmeni ve entâri	1	15
Kuvvet aba	1	10
Şire teknesi, kürsi	1,1	83
Mahalle-i mezbûrede kâin büyut müsta‘mel bir bab menzil		2500

Yekün**4523 30 para**

Dellâliye, salyanesiçün Hamza Eyyübe, Techîz tekfîn

515

90

196

229

4009**Minhâ'l-duyûn**

Mîhr-i mü'eccel-i müsbit li zevce-i mezbûre Fatıma bâ sübût ve bâ tahlîf Meblağ

750 kuruş

Mine'l-'uzmâ 243

Mihr-i misil li zevce-i mezbûre Münüre hatun Meblağ 750 kuruş Mine'l-‘uzmâ 243

Mihr-i misl-i mukaddem vefât iden Hatice hatun’un vereseleri iltimâs ve iddialarıyla
Meblağ 750 kuruş mine'l-‘uzmâ 243

	Meblağ kuruş	Mine'l-‘uzmâ Kuruş
Mihr-i mü’eccel-i müsbit li zevce-i mezbûre Fatıma bâ sübût ve bâ tahlîf	750	234
Mihr-i misil li zevce-i mezbûre Münüre hatun	750	234
Mihr-i misl-i mukaddem vefât iden Hatice hatun’un vereseleri iltimâs ve iddialarıyla	750	234
Deyn-i müsbit veleği inek tilki Mahmud’un bâ sübût ve bâ tahlîf	345	1070
Deyn-i müsbit Malatyalı Hacı Bekir’e bâ sübût ve bâ tahlîf	1700	530
Deyn-imüsbit Hacı Hüseyin yetimlerinin olmak üzere Vasî müftü Hacı Numan efendiye	3881	1219
Deyn-i müsbit Abdülgafor ağanın mahdumu Zülfikar’a	574	179
Deyn-i müsbit Keçeci Mehmed’e bâ sübût ve bâ tahlîf	460	143
Deyn-i müsbit sağîre Zeyneb’in	805	...
Hacı Ali Yezadiye deyn-i müsbit bâ tahlîf	120	37
Deyn-i müsbit sağîre Rahime’nin olmak üzere vasî müftü Hacı Numan efendiye	345	107
Deyn-i müsbit Taviil Gülli kızının	120	37
Abdurrahman’ın kerimesinin vasîsi Meryemzâde Hacı Mehmed’e deyn-i müsbit	860	267
Deyn-i müsbit Hâfız Osman hocanın beslemesi kıza	80	24
Deyn-i müsbit zevce-i mezbûre Fatma hatun an cihet-i	1000	310

...		
Deyn-i müsbit Bayram'ın oğlu Ahmed'in	120	37
Gergeri Hüseyin'in oğlu Abdülgafur'a deyn-i müsbit	190	59

Belge 29

Belgenin Özeti

Siverek mahallesinden Cami-i kebir mahallesinden Abdülfettahzâde İbrahim beğ ve İslam beğ'in Hatice hatuna hamamdan hisse satışı hakkında huccet,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Câmi-i kebîr mahallesi ahâlisinden Abdülfettahzâde İbrahim beğ ve İslam beğ ... nâm karındaşlar ve zâtî mu'arrife Hatice hanım binti Hacı Ali tarafından zikr-i âtî bey'î nefer ber ... huccete vekîl olduğu udulden Abdülfettahzâde Ali ağa ibni Mustafa ağa ve Aîşezâde binti Yusuf ağa şehâdetleriyle ala vech-i şer'î sâbit olan mezbûrenin zevci mûmâ ileyh İbrahim beğ bil vesale ve bi'l-vekâle meclis-i şer'î şerîf-i enverde Hasan çelebi mahallesinde sâkin zâtî mu'arrife ... işbu rafietül kitab Murizâde Mehmed ağa zevcesi Hatice hatun binti El Hâcc ali tarafından şerai tasdîke vekîl-i şer'îsi mûrisizâde Hasan ağa bin Eyyüb mahzarında bi't-tav'ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb kasaba-i mezbûre derûnunda kal'a ittisâlinde vâki Abdal ağa hamamı dimekle ma'rûf kebîr hamamın ... kal'a düzi ve bir taraftan sancaklı hamamın kapusu ve bir taraftan Câbive bir taraftan Ordu mahallesine ve bir taraftan tarîk-i 'âmm işbu hudûd ile mahdûd itibari kırk paradan olub mezkûr paradan yirmi altı para iki akçesi işbu hâzır-ı bi'l-meclis Abdülfettahzâde Yusuf ağanın ... para iki akçesi mûmâ ileyh mûrisi zâde Mehmed ağanın ve altı para iki akçesi akârâtı ... sudûruna değin bizlere irşâd müvekkilimiz zevce-i mezbûrenin şerâ-ı müşâ ve müşterek zabt ... bulunan mârû'l-beyân hamam-ı mezkûrede olan altı para iki akçe hissemizden üç para bir akçesini bil ifraz Abdülfettahzâde Yusuf ağanın kerimesi Susi hanıma bey' zimmetlerimizde bâkî üç par abir akçeyi dahi tarafından icâb ve kabulü hâvî ve şurût-ı müfside ve muvazaadan ari beyü bat-ı sahih-i şer'î ile ve müşterikimizin izn ve icâzetiyle 6575 kuruşa mezbûre Hatice hatuna izâfetle vekîl-i mûmâ ileyh Hasan ağaya edâ ve temlik ve vech-i layık üzere şâyi 'ân teslim eylediğimizde ol dahi ber vech-i muharrer mezbûre Hatice hatun içün iştirâ ve tenellük ve tesellüm ev kazb ve kabul eyledikten sonra semeni olan

meblağ-ı merkum 6575 kuruş müşteriye-i mezbûre Hatice hatuna vekîl-i mûmâ ileyh Hasan ağa ma'rifetiyle bittamam vel kemal ahz ve kabz idüb münadiyen beynimizde iktisam ... fîma bade hamam-ı mezkûrda olan bir beyan bâlâ ... bara iki akçe hisse-i şâyi'âmızdan bâkî üç para bir akçe dahi müşteriye-i mezbûre Hatice hatunun mülk-i müştera-yı ... sarîhi olub bizim vechen minel vücûh alaka ve medhalimiz kalmadı keyfe mâ yeşâ ve yehtar mutasarrıf olsun didiklerinde gibbe't-tasdîk-i şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Hurire fi e yevmü's- sabi vel 'ısrîn min şehir-i Şa'abânü'l-mu'azzam sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İsazâde El Hâcc Yusuf,

Fettahzâde Hacı Hamid Ağa mahdumu Mehmed ağa

Abdûlfettahzâde Ali ağa

Müfti-i esbak El Hâcc Eyyüb efendi

Muhtar İbrahim Halil bin deli Mehmed

Göge takan Zülfü bin Hacı ali

Maho mûrisi hidâmesi halid

Dellal İbrahim bin Eyyüb ve gayruhum

Varak 15/ Belge 30

Belgenin Özeti

Hasan Çelebi mahallesinde sakin iken vefat eden terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Hasan Çelebi mahallesinde mütemekkin iken bundan 'akdem fevt olan ... veledi Azo ve karındaşı Gazo ibn-i Halit mahlut şerik olub ve duyûnları merkum ... müşterek iken merkum Teno fevt idüb verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi maryem binti kör ... ve sağîr oğulları Agob ve Osid ve sağîre kızları Maryem ve Elmas'a münhasıra olub ... duyûnu terekesinden ezîd olmakla terekesini dahi terekesi mezbûrun ve şerîki karındaşı ahz-ı verâset-i mübinesi ashâb-ı hukûka kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan merkum Gazo talebi ve ma'rifeti ve ashâb-ı hukûk

ma‘rifetiyle tahrîr ve bey‘ ve beyne’l-‘uzmâ tevzî ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire fi el yevmü’t-tâsi‘ ve’l-‘ısrîn min şehr-i Şa‘abânü’l-mu‘azzam sene Erba‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Nukûd-ı mevcûdesi		758,5
Bâ defter-i müfredât dükkan eşyâsı ve üç mâh dükkan icarı âhâra bey ‘ ve kabz olunan		1550
Kebîrce sini	1	115
Su sitili	1	40
Tencere	1	30
Tava	1	14
Esvab kazganı	2	360
...	...	...
Üsküre, tabak	1,1	16
Kebîrce teşt	1	70
Müsta‘mel aba	1	47
Yatak kat	2	76,5
Kebîr çuval		19
Hurç	2	47
Saman harari çift	1	40,5
Doru bargir re’s	1	405
Sağîr şamdan, maşraba	1,1	15
Çanak, tabak ve üsküre	6	10
Nühasi şerbet ıbrığı	1	5
Yeşil beyaz küb	9	100
Kürsi, köhne kürsi	1,...	20
Zehair-i mütenevvîa ve ... ve yasdık		360

Cinsi	Miktar	Kuruş
Ömer beğ kuyusu civarında bağ kıta	1	1600
Çuval	1	30
Mahalle-i mezbûrede vâki ... cemi-i müştemilatlı ... menzil		4522
Manuk zimmetinde alacağı olup ashâb-ı hukûkun kabul eylediği		1875
Hırdavât menzil		50
Bâ defter-i müfredât zimem-i nâsda alacağı olup kezâlik ashâb-ı hukûkun kabul eyledikleri		1528

Yekünü'l-mâl ve'n-nukûd

Yalnız on üçbin dörtyüz ellibeş kuruş	13455
Dellâliye	355
	13400
Deyn-i müsbit Hacı derviş efendi yetimi Rahime'nin ...	10000
	3400
Deyn-i müsbit terzizâde Mustafa ağaya	2000
	1400
... Göbü'ye deyn-i müsbit	1200
	200
Deyn-i ... Cercis'e	200
	000

Varak 16/ Belge 31

Belgenin Özeti

Siverek livası Şehir nahiyesi karyelerinden Hüseyin karyesi ahalisinden Hüseyin'in kimsenin olmayan bir arazide mecruhen vefatı sonrası murislerinin Hüseyin ile Süleyman ve Mehmed ve Ali ve Mustafa ve İbrahim ve Abuzer ve Ahmed'den davacı olmaları,

Belgenin Transkripsiyonu

Livâ-i Siverek nevâhîlerinden şehir nâhiyesi kurâlarından Hüseyin karyesi ahâlisinden olub ber vech-i âtî mecrûhen vefât iden Hüseyin nâm kimesnenin verâseti Hacı bin Hüseyin ve vâlidesi İsmihan binti Mehmed'e Münhasır olduğu şuhûd-ı 'udülle münhasır hasm-ı hâcedde ber nehc-i sâbit ve sübût verâsetlerine hükm-i şer'î lâ hak olduktan sonra zevcât-ı mezbûrâtdan ... Hacı Bil asâle ve zâtî mu'arrife İsmâne hatun tarafından bi'l-vekâle livâ-i mezbûr meclisinde ma'kûd ve huzûr-ı şer'î meali ma'kûdda mecrûh-ı mezbûrun cârihleri olmak üzere ahz olunub meclis-i mezkûra ihzâr olunan karye-i mezbûr ahâlilerinden Süleyman bin Ömer ve Mehmed bin Mustafa ve Ali bin Tavis ve Mustafa bin Kara ve İbrahim ibni Ramazan ve Abuzer bin Ömer ve Reşo'nun oğlu Ahmed nâm gâfiller mahzarlarında işbu sene-i mübareke Rebiü'l-evvel yirminci nehâren yevm cümle oğlumuz ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin ile Süleyman ve Mehmed ve Ali ve Mustafa ve İbrahim ve abuzer ve Ahmed birrefaka canavar sayd eylemek üzere gittiklerinde yevm-i mezbûrede oğlumuz ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin bir karyeye savt-ı istimâ' olunmayub kimesnenin mülkü olmayan hali mevzide canavar sayd iderken cerihen katil bulunub kâtili ma'lûm olmamağla imdi müteveffâ-yı mezbûrun mezbûrunlar refikleri olub ve kendileri dahi erbâb-ı fesâdeden olmalarıyla müceb-i şer'îsi icrâ olunmak murâdıdır deyû ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk mezbûrun cevaplarında kazıyye minvâl-i muharrer üzere olduğunu ikrâr ve i'tirâf idüb fiil-i katlin kendilerinden sudûrunu inkâr itmeleriyle mücebince lede'l-istifta mecrûh-ı mezbûr bir karyeye savt-ı istimâ' olunmayub ve kimesnenin mülkü olmayan mevzide cerihen katil bulunduğu ve mezbûrun Süleyman ve Mehmed ve Ali ve Mustafa ve İbrahim ve Abuzer ve Ahmed nâm kimesneler erbâb-ı fesâdeden olmamağla deyn ve fesâda teveccüh eylemeyüb kendilerine şeran mesned? lâzım gelmeyeceği cevap ve savab buyrulmağın mücebiyle müddeî mezbûr Hacı da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûrun Süleyman ve Mehmed ve Ali ve Mustafa ve İbrahim ve Abuzer ve Ahmed'den herbirleri ... vech-i şer'î mu'ârazadan men olunmağın ma vaka bit taleb ketb olundu.

Hurire fi el yevmü's- sâbi' min şehir-i Rebiü'l- evvel sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Azadan Mustafa ağa

Azadan El Hâcc Eyyüb efendi

Azadan El Hâcc Hâfız efendi

Azadan Eyyüb efendi

Azadan Abdülğafur ağa ve gayruhum

Varak 17 / Belge 32

Belgenin Özeti

Hasan çelebi mahallesinde sâkin iken vefât eden El Hâcc Mehmed oğlu El Hâcc Hâfız Ali efendi'nin terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Hasan Çelebi mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden El Hâcc Hâfız Ali efendi bin El Hâcc Mehmed bin Mahmud'un verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Züleyha hatun binti Mehmed efendi ve refiye binti Hâfız Mehmed ve Aişe binti Abdullah nâm hatunlar ile sulbî kebîr oğulları Hüseyin ve Mehmed ağa ve sulbiye-i kebîre kızı Emine'nin ve sulbiye-i sağîre kızları Hatice ve Zeyneb ve sulbiye-i sağîr oğlu Eyyüb'e münhasıra olduğu lede'ş-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra ve sıgar-ı mezbûrunların tesviye-i umûrlarına vasî-i muhtarları Kâtib Ali efendi bin Süleyman ve isbata mezbûran Hüseyin ve Mehmed ağalar ve zevcat-ı mezbûre Züleyha ve Refiye Aişe ve binti mezbûre Emine nâm hatunlar taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire fi el yevmü's-sâlis 'aşer min şehr-i Recebü'l-mürecceb sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktarı	Kuruş
Kelâm-ı kadîm kıta	3	410
Menakıb-ı cariyar cild	2	60
Sırmalı çuha yüzlü boylu celü kafa kürek	1	1000

Cinsi	Miktarı	Kuruş
Mavi çuha yüzlü müsta‘mel kafa kürek		410
Mavi müsta‘mel çuha cebe	1	165
Sağır kapaklı sahan	13	232
Müsta‘mel boylu zıbari aşrı?	2	199
Müsta‘mel abani?	1	70
Gez boylu çuka yüzlü nafe kürek		72
Leğen ve ark		123
Köhne boğça abani		27
Kör cufe cebe	1	100
Köhne basma entâri, köhne beyaz libas, köhne don, köhne işlik,	1,1,2,1	32,5
Diz markama, zerande	7,5	64
Yatak örtüsü	2	62,5
Köhne boğça, yüz yasdığı	2,1	11
Fidabka? Tepsisi	3	84,5
Nühasi lengeri	10	163,5
Kuşhana	9	177
Sahan	6	59
Üsküre	10	91,5
Süzgeç	3	29
Kilim ve cicim	6	538
Müsta‘mel kutnı yüzlü yatak kat	3	654
Bir mal ve namazlığı	2	90
Boz kilim ve şaka kilim	1,3	210
Müsta‘mel acemkari şal	1	160
Müsta‘mel seva-i yatak kat	2	330
Köhne yüz­süz yatak kat	3	211
Minder, yasdık	3,3	126

Cinsi	Miktarı	Kuruş
Müsta‘mel yüz yasdığı	11	97
Döşek,yasdık	2,1	110
Halepçe yasdık yüzü, köhne yasdık	1,1	27
Nühasi kebîr sini	1	230
Keçe	3	124
Kapaklı kapaksız sahan	30	41
Saplı tas	2	26
Diğer kuşhana	2	28
Tencere kepekli kepeksiz aded	6	186,5
Kulplu ve kulpsuz tava	5	73,5
Diğer üsküre		27,5
Nühasi köhne ıbrık	3	43
Kebîr maşrapa tas hamam tası	1,1,	43
Abdest leğeni, kebîr teşt	1,2	178
Kuzu lengeri	1	30
Tabak, maşrapa,lengeri	3,1	51,5
Sağır kebîr şamdan	5	173,5
Basma kun? Saati	1	225
Sağır köhne nühasi sini	2	49
Kebîr nühasi güğüm	2	94
Semaver ...	1,1	150
Kahve tabağı,cezve, kefkir	1,3,1,	13
Kebîr sarı sini	1	165
Su sitili, bolat tepsi	1,1	43,5
Nühasi ve tuç? Mankal	2	141
Mağara kazgan	2	195
Sağır sahan	3	60
Kebîr Kazgan ve harrani	8	1193
Hamur leğeni, sağır şamdan	1,1	50

Cinsi	Miktarı	Kuruş
Gümüşlü tabanca çift	1	385
Doru ester re's	1	700
Kürsi yorganı mea takım		200
Kara sağır inek re's	2	230
Savan mea el ve saç aba	20	44
Karaca ızgara		32,5
Kaplama seccade	1	120
Yan kaplama	2	400
Yan kaplama,örs kaplama	2,1	1110
Sağır yan kaplaması	1	171
Diğer keçe	2	135
Yüzsüz döşek	3	135
Frenk ocağı, sahan kapağı	2,2	22,5
Kapaksız sahan	3	53
Demir hırdavât		24,5
Köhne seccade, mearke?	1,1	43,5
... yüzü yasdık	7	221
Bağ çarşafı	21	60
Ceviz çekmece	1	21
Sağır dâhil kırık tabak ve tahta sandık	1,1,1	33
Mikad ...	1	50
Kaval tüfenk	1	62
Gümüş sırlı nar gülü mea şetbe	1	260
Yük memlük? Tabaka yasdık	12	60, 50 ?
Yan kaplaması	1	180
Kır esb nısfı		200
Kısrak nısfı		125
Kır esb re's	1	250

Cinsi	Miktarı	Kuruş
cins sahan	23	120
Fincan ve sarf zenge zemzeme		16,5
Tuç bukurdanlık cins sahan	1,2	20
Çaydanlık cins sahan nar gülü şetbe	8	59,5
Şamdan ... üsküre	1,1	22
Yorgan, sağır tencere	1,1	58,5
Müsta‘mel çuval		55
Çaydanlık, kase, fincan	2,8,9	26
..., duhan tabla	1,3	12
tabanca çift	1	83
Eczâlı tüfenk	1	54,5
Bulgur ve yıkanmış ve karışık hinta kile	22	1850
Rağni sade batman	8	320
Mum	18	126
Hatıb ... kantar	16	400
Mercimek ve döğme kile	2,5	220
Mısır darısı	6 sümün	54,5
Şirbe müteallik sebzevat daire-i eşyâ-i mütenevvie kıymeti		454
Hasut ve soğan Batman	16	73
Çuka yüzlü yasdık işli munder çuka mikad hâzır kapu perdesi	1,4,1	400
Şeyhanlı şeyh sinanda bir kısrığın rub hissesi		200
Mevcûd pirinç batman	163	1300
Diğer fincan	14	20
Yasdık, sağır badiye	3,1	85

Cinsi	Miktar	Kuruş
Tencere,süzgeç	3,1	55
Yeşil küb, beyaz küp	12,3	80
Köhne yatak kat	1	116
Sahan, lengeri	2,1	19,5
Tüfenk, köhne kara takım	1,1	31
Kasab dükkanında mevcûd ... ve koyun ve keçiden müteveffânın hissesi kıymeti		1836
Kebîr hama lengeri	1	137,5
Soba, saplı tas	1,1	56,5
Şehirde der anbar hinta kile	40 80...	3200
Şa‘îr kile	87 35...	2060
Ağ darı kile	36 40...	1460
Şa‘îr kile	46 30...	1380
Karyelerde der anbar mevcûd hinta kile	46 75...	3450
Ağ darı kile	12 40...	480
Mercimek kile	2,5	170
Küspe kile	8 sümün 2 20 ...	250
Kızıl darı kile	28 35...	980
Koyun ve keçi re’s	50 30 ...	1500
... nısf merkü takım	2	130
Camii kebîr mahallesinde nısf menzil		250
Bir sebzehâne anbarından nısf hisse		2500
Bir daire düveninde ve nalband dükkanı ve bir âhir ve üç bab çulha dükkanı		6500

Cinsi	Miktar	Kuruş
Diyarbekirin ince yolunda vâki bağ kıta	1	500
Yeni inşa olunan değirmen kırk para itibarından dokuz para hissesi		300
Yeni gümrük hanı ittisâlinde bir bab dükkan nısfı		1500
Diğer sağır gümüşlü kılıç	1	330
... kılıç	1	1530
Han icaresi alacağı olup kabz olunan		1800
...	1	20
Ağzı kapaklı kebîr sahan	10	250
Kebîr sahan kapağı, üsküre	4,1	50
Taht,seril	1,1	150
İbrahim beğ alacağı olup kabz olunan		1410
Hozanlı Halef Ali'de alacağı olup kabz olunan		607
Göktepe muhtarı Berü Hamo'da bâ tahvîl alacağı olup kabz olunan		930
Ağçakend muhtarı Musa'da alacağı olup kabz olunan		600
...taniyede vâki yeni gümrük hanı ...nısf kıymeti		35 yalnız otuzbeş kuruştur
Mahalle-i mezbûrede kâin harem ve silahlık büyü-ı 'adîde müştemil bir bab kebîr konak		35000 Yalnız otuzbeşbin kuruştur

Yekünü'l-mâl

132366

Mihr-i mü'eccel li zevce-i mezbûre Rakıbe hatun 1000
131366

Mihr-i mü'eccel diğér li zevce-i mezbûre Aişe hatun 1000
130366

Resm-i âdi ve kaydiyesi 3510
126856

Zirde muharrer olub bilâ taksîm verese-i mezbûrûn 150
Beyninde mevkuf bir oğlak memât ve ihbâs zehâirden
Resm alınmayub ancak binde altmış para kaydiyesi
126706

Sûk-ı Sultanide bey' olunan eşyânın dellâliyesi 300
126406

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre Züleyha hatun	5266	36 para	2 akçe
Hisse-i diğér zevcetü'l-mezbûre Rakıbe hatun	5266	36 para	2 akçe
Hisse-i diğér zevcetü'l-mezbûre Aişe hatun	5266	36 para	2 akçe
Hisse-i eb el mezbûr Hüseyin	24578	27 para	1 akçe
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mehmed	24578	27 para	1 akçe
Hisse-i eb el mezbûr Eyyüb	24578	27 para	1 akçe
Hisse-i binti'l- mezbûre Emine	12289	18 para	2 akçe

Varak 18

Belgenin Transkripsiyonu

Hisse-i binti sağıre-i mezbûre Sarîha	12289	18 para	2 akçe
Hisse-i binti sağıre-i mezbûre Zeyneb	12289	18 para	2 akçe

müteveffâ-yı mezbûr Hacı Hâfız efendinin bâ tahvîl ve bâ defter zimem-i nâsda alacak ları zikr-i âtî beyan olunur.

Der zimmet-i Baba Kurban oğlu Mehmed efendide	100
Hesvetli Süleyman ağada bâ tahvîl	8045
Der zimmet-i Cüngüşlü nalband Serkez'de	750
Berivan oğlu Mustafa'da	450
İslam beğde	1000
Gavizâde Mahmud ağada	800
Molla İsmailzâde Mustafa'da	495
Harbonlu Mehmed şerîfte	250
Der zimmet Şeyhanlı ... iki kıta tahvîl ... ve darı parası	2200
İboy feth Hacı'da	1130
Şeyhanlı Şeyh Sinan'da nısf kısrak bahası	600
Hişven karyeli Alo Gölü'de kut akçesi	560
Karye-i mezbûrdan Mehmed koca'da	560
Yine karye-i mezbûrdan Ali Gözik'de	560
Yoğuncalı soy sinoda	3216
Kasab Aroda	1246
Müteveffânın hamesi Süleyman'da	8011
Karacavirandan Bekir Himmet'de	381
İstiğfirah muhtarı Ahmed Hacı'da	1000
Karye-i mezbûrdan Hasan Ahmed Gölü'de	700
Karye-i mezbûrdan gülek İbrahim	335
Use Halo'da	100
Karye-i mezbûrdan bezikli İbrahim	305
Gök tepede bervi Hamo'da diğer alacağı	141
Halavikde osi Molla Yusuf'ta	2113,5
Karakoyunda Şarkıyanlı Gulli'de	250
Herheri muhtarı İbrahim Güheyr'de	638
... Hüseyin Maho'nun oğlu ... karındaşı Eyyüb'de	1380
Şeyhlide Eyyubi Ali han'da	460
Hacı Ali efendi'de	7500

Samırsak karyesinde köslerlei Bekir ağa'da	2000
Yukarı zeyni karyesinde Şeyho Mehmed	3281
Mecihan zimmetinde	1150
Hamoşun karındaşı Molla Ali	450
Kahveci Ali Dilan'da	415
Hamidon Muhtarı Molla Ali'de	212,5
Şeyho Mehmed	3281
Bihmanlı Yehyonun oğlu Calsu'da	260
Elmalı karyesi Muhtarı Hamid'de	159,5
Karacurunlu abuzer ve Mustafa'da	130
Göktepe muhtarı Mehmed Süleyman'da	250
Karakeçili İboy Mehmede müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı oğlu Zülfü ağa	
İle müşterek alacakları zikr ... beyan olunur	64742
Anbarlı Abdurrahman ağa'da bâ tahvîl	5750
Şeyhanlı Şeyh Sinan'da	600
Davud Maho'da	1375
Karakeçili Şeyho'da	4354
Şeyho Mehmed'de	3281
Alo Beşar'ın oğlunda	1616
Hazerkani Alo ...	910
Hazerkanlı Cemo	810
Bervi Ömer'de	925
Ceğrak karyeli Osman Amo ve refiklerinde	4500
Elzik karyesinden Ahmed oğlu Musa'da	1400
Ceğrak karyesinde Zeyni	775
Fenakbire Aloy Menami'nin oğlunda	455
Ceğrak karyesinde Ahmed Yeno'da	1515
Bekörtalan karyesi Temo'da	547,5
Ceğrakta Eyyübidin	450

Karye-i mezbûrdan Abdullah Osi? Maksuda	550
Sevilmez Ali İsmail'de	2099,5
Ceğrakdan Ezbek karındaşı Ahmed ile oğlu Üveys'de	1450
Karakeçili İbrahim Fati Hacı'da alacakları	4408
Torun Alo'da	3148
Yekün	Kırkbin Dörtüz Onsekiz
Kuruştur	40418

Müteveffâ-yı mezbûr ile Mezbûr Zülfi ağanın müşterek zehair-i mütenevvia alacakları

Belanlı karyesi muhtarı Musa'da	30 kile hinta	20 kile şa'îr	20 kile ağ darı
Armud muhtarı İbrahim Fati Hacı'da	50 kile hinta	30 kile şa'îr	20 kile ağ darı
Kıçderesi? Muhtarı Eyyüb ...	65 kile hinta	35 kile şa'îr	35 kile darı
Kaderbağı muhtarı Ali Mehmed	22 kile hinta	17 kile şa'îr	15 kile darı
... karyesi muhtarı Molla Eyyüb'de	... kile hinta	22,5kileşâ'îr	15kileag darı
Cambaş muhtarı Mustafa Gülek'de	20 kile hinta	20 kile şa'îr	10 kile darı
Ali nuni efendi'de	130 kile hinta	317,5 kile şa'îr	
Karakeçili Mohoy Gülikde alacakları	1500 kuruş		

Ber beyan-ı bâlâ müşterek ecnâs-ı zehâirin yekünü

Hinta	şa'îr	ağ darı
Kile	kile	kile
340	462,5	115

Bâlâ-yı defterde muharrer zimmât beyne'l-verese taksîm olunmayub miyânelerinde mevkûf terk olunmuştur gerekdir ki ba'de'l-yevm vasî-i mûmâ ileyh ile verese-i sâirûn ma'rifetleriyle yerlü yerinden tahsîl olunub müteveffâ-yı mezbûrun terkesinden iddia eyleyüb şer'an edâsı vâcib duyûn-ı müsbiteleri zâhir oldukda îfâ eylemek ve zimmât-ı mezbûre îfâ eylediği halde bâlâda muharrer taksîm olan terekeden herkes hissesi mikdarınca edâ eylemek üzere tenbîh-i şer'î olduğu işbu mahalle şerh virilüb temehhür olunmuştur.

Fi 13 Receb sene 284

Varak 19/ Belge 33**Balgenin Özeti**

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Hacı Ömer oğlu Ramazan'nın terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Ramazan bin Hacı Ömer ibni Mehmedin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Bezar bin Abuzer ile sulbiye-i sağîre kızı Bezar ve li ebeveyn kız karındaşı Zeyneb ve vâlidesi Elif binti Timur'a münhasıra olduğu lede's-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kıbel-i şer' den mansub vasîsi Ramazan keriman ve üzerine ber vech-i hasbi nâzır nasb ve ta'yîn kılınan Molla İsmail bin Abuzer ma'rifeti ve mezbûretân Elif ve Bezare nâm hatunlar taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire fi el yevmü'l- hâmis 'aşer min Cemâziye'l-ûlâ sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Köhne teşt	1	16
Cedîd teşt	1	69,5
Su sitili	1	15
Sahan	1	14
Lengeri,leğence	1,1	14
Tencere		24
Kebîr tencere	1	47
Sac	1	13,5
Bir mal	1	25
Yorgan	1	16
Yatak kat	1	75
Diğer yatak kat	1	75
Müsta'mel kilim	1	73
Bir mal	1	15

Cinsi	Miktar	Kuruş
Üsküre	1	4
Köhne hurç	1	3,5
Çırçır	1	9
Merkeb re's	2	170
Bir miktar bağ mea küb		50
Mebrum top	1	23
Şal	1	17
Kırmızı köhne şal	1	10
Köhne şalvar ve şal	2	28,5
Bir mikdar ebeb?		45
Aba	1	15
Yasdık	1	10
Hınta sümün	42	31,5
Şa'ır kile	3	110
Pirinç batman	4	41,5
Dört göz dam mea eyvan		4000
Karaçul ağacı nâm mahalde vâki kervi bağ mülk	1	211

Yekünü'l-mâl	5355
Teçhiz tekfîn ve mesârif-i sâiresi	100
	5255
Dellâliye minhâ	100
	5155
Mihr-i mü'eccel li zevce-i mezbûre Bezar	100
	5055
Deyn-i müsbit ve bâ tahlîf Şeyh Musa oğlu Davud	122
	4935
Deyn-i müsbit Ramo Keriman bi't-tahlîf	470
	4465

Duyûn-ı müteferrika bâ ikade verese ve bi't-tahlif 120
4345

Harac-ı kassam ve kaydiye varaka-i bahâ 114,
Vasî-i mezbûr ma'rifetiyle mesârif-i müteferrika 165
4180

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre Bezar	225	20 para	
Hisse-i ümmü'l-mezbûre Elif	696	26 para	2 akçe
Hisse-i binti'l- mezbûre Bezar		2090	
Hisse-i aht el mezbûre Zeyneb	870	33 para	1 akçe

Sağîre-i mezbûre Bezar'ın bâlâda mirkam ikibin doksân kuruş hisse-i 'irsiyyesini tamamen ve kâmilên vasî-i mezbûr Ramazan keriman yedine Köle Süleyman bin Abdullah ve Nebevş Kasan kefâletleriyle edâ ve teslim ol dahi ba'de't-tesellüm meblağ-ı mezbûru âhâra idâne ittiğinde kefil-i kavî rehn-i ... ile edâ itmekliğine vasî-i mezbûr Ramazan kıbel-i şer'den tenbîh ol dahi müte'ahhid olduğu ve zevce-i mezbûre Bezar'a ümm-i mezbûre Elif ve Ahtel mezbûre Zeyneb ber vech-i bâlâ hisse-i 'irsiyyelerini tamamen ve kâmilên vasî-i mezbûr Ramazan Keriman'a bundan ahz ve kabz eyledikleri işbu mahalle şerh virildi.

Varak 20/ Belge 34

Belgenin Özeti

Karahan karyesinden Molla İbrahim bin Molla Hüseyin'in kısırak ve esterinin çalınması konusunda Ali bin Ahmed ve Mehmed bin Resul'den davacı olması ve isbat edememesi nedeniyle Molla İbrahim'in davadan men edilmesi hakkında mahkeme ilamı,

Belgenin Transkripsiyonu

Ma'rûz-ı dâîleridir ki:

Siverek kfazâsı nevâhîsinden Dağbaşı kuralarından Karahan karyesi sâkinlerinden Molla İbrahim bin Molla Hüseyin meclis-i şer'îmizde Bucak nâhiyesine tabi Gülüş karyesi ahâlilerinden Ali bin Ahmed ve Mehmed bin Resul muvâcehelerinde târih-i i'lâm on

mâh mukaddem bir re's iki buçuk bişar dişi ester ve bir re's al kısarak yedimde malım ve mülküm olub karye-i mezbûre civarında ra'y olunmakda iken Ali ve Mehmed nâm merkuman me'an bigayr-ı hak gasben ahz idüb götürmüşler ve hatta merkumandan mezbûr Ali târihden bir mâh mukaddem hâneme gelüb mezbûr hayvanlar için sulha dahi talib olmuştur deyû ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müddeî merkum Molla İbrahim'den ber vech-i muharrer müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olunmağın birkaç defa ikâme-i beyyine itmiş isede da'vâ-yı mezkûresine gayr-ı muvâfık kabûle şâyân olmayub diğer beyyine taleb olundukda ba'de'l istimhâl ve'l-imhâl ityân-ı beyyineden izhâr-ı 'acz idüb talib-i tahlîf dahi olmayub mücebiyle bilâ beyyine da'vâ-yı mezkûresiyle merkum Ali'ye bi vech-i şer'î mu'ârazadan men olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs Mansur-ı âlîlerine i'lâm olundu.

fi 5 Cemâziye'l-evvel sene 1284

Belge 35

Belgenin Özeti

Arab nâhiyesi kuralarından Samanyel karyesinde sâkin iken vefât eden Hamo oğlu Derho'nun terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kazâsı nevâhîlerinden Arab nâhiyesi kuralarından Samanyel karyesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Derho bin Hamo bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Züleyha binti Abdullah ve Hamoşte binti Halil ile sulbî sağır oğlu bir yaşında Abdullah ve sulbiye-i sağîre kızları mezbûre Züleyha'dan mütevellide Aişe ve Hamoşte'den mütevellide Fatıma'ya münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sığar-ı mezbûrûnların akrabalarından karye-i mezbûre muhtarı Halil bin Ali nâm kimesne sığar-ı mezbûrunların reşd ve sedâdlarına değin kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzımelerini edâya te'ahhüd olundukdan sonra vasî-i mezbûr Halil taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese tevzî ve taksîmve takvîm-i bahâ olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Tahrîren fi el yevmü'l- hâdi 'aşer min şehr-i Ramazanü'l-mübarek sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Karaskar öküzü re's	4	1000
Karaskar inek re's buzağı	3,3	600
Merkeb re's	1	150
Deve ...	1	1200
Keçi re's	15	600
Cader	1	250
Mevcûd hinta kile	8	800
Mevcûd şa'îr kile	10	500
Darı kile	2	100
Esvab testi	1	100
Kazgan	1	100
Sahan,taş	1,1	15
Boz keçe siyah keçe	3	150
Hurç	4	200
Cedîd de çuvalı	2	100
Bir mal ve çuval	3	150
Saman levdesi	2	400
Aba	1	25
Beş gözüm dam		500
Hırdavât menzil		300

Yekûn **7265**

Harac-ı kassam ve kaydiye 187

7078

Sahhü'l-bâkî li't-taksîmbeyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre Züleyha 442 15 para

Hisse-i diğêr zevce-i mezbûre Hamoşte 442 15 para

Hisse-i sağîr-i mezbûr Abdullah 3096

Hisse-i sağîre-i mezbûre Fatıma 1548

Hisse-i sağîre-i mezbûre Aişe 1548

Varak 21/ Belge 36

Belgenin Özeti

Şahidlerin sadece alenen tezkiyeleriyle yetinilmemesi ve sırren tezkiyelerinin gerçekleştirilmesi hususları ile tezkiye edilenlerin Sicillere kaydı hakkında ferman,

Belgenin Transkripsiyonu

Şâhidlerin sırren ve ‘alenen bâ mestûre tezkiyeleri ba‘de’l-icrâ kabul olunmasına dair şerefsudûr iden fermân-ı âlî mücebince emirnâme-i cenâb-ı hazret-i şehinşâhî ve kendinen olarak zuhûr iden mestûrenin ‘aynen sûretleridir A’lemü’l-‘ulemai’l-mütebahhirîn, efdalü’l-füdelâi’l-müteverri’in yenbet’ül-fazli ve’l-yakın keşşâfû’l-müşilâtiddin halâlû’l-muzılâtü’l-yakın miftah-i künûzi’l-hakâik misbâh-ı rûmu’l-dekâikü’l-mahfûf bisunûf-i ‘avâtîfû’l-melikü’l-‘alâ bifazl-i Şeyhü’l-İslâm ve Müftiü’l-enâm olub murassâ-i nişân-ı Osmani ile birinci rütbe-i mecidiye nişân-ı zî şânını hâize hâmil olan Mehmed Refik efendi edâmallâh-i teâlâ fezâilehû tevki-i refi-i Hümayûnum vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki cülûs-ı Hümayûnum sa‘âdetmakrûn-ı şâhânem rûz-ı firûzundan berü efkâr-ı mu‘addelet âsâr-ı mülûkânem yed müeyyed hilâfetime vedî‘a-i cenâb-ı kibriyâ olan kâffe-i sunûf Teb‘a-i Devlet-i ‘aliyyemin ne halde istihsâl ve istikmâl-i âsâyiş ve istirahatleriyle beraber mazhar-ı hamidiyeye tevfiken hüsn-i rû’yet ve muhafazasına matuf ve bu dahi esnâ-yı terâfide lede’l-îcâb ikâme olunan şuhûdun keyfiyet-i şehâdetlerine ve şehâdetlerinin minât-ı kabul ve ‘adem-i kabulleri olan adaletin olan adaletin vücud ve fukdanına medâr-ı vüfûk ve ıtlâ olunan tezkiyeye kemâl-i dikkat ve itinaya vâpeste ve menût olduğu halde bir müddetden berü şehâdetlerinin sırren tezkiyesi emrinde iğmaz ve müsamaha olunarak yalnız ‘alenen tezkiye ile iktifâ kalınmakda ve çünkü ‘alâmeteyn-i tarafeyn hâzır oldukları halde muvâcehe-i şuhûdda icrâ olunan tezkiyeden ibaret olub tezkiye olunanlar her nekadar fâsık-ı muadden ve gayr-i mevsûk olsalar bile yüzlerine karşı cerh ve nezifari müşkil bulunmak hasebiyle ‘âdil ve gayr-ı ‘âdilden fark ve temyîz ve ve sâdık ve kâzib tarif ve teşhis olunamamakda idüğünden ahvâl-i ehl-i zamana nazaran bazı hukûk-ı ‘ibâdın zâyi’ olması ihtimâlâtıdan görünmeğin hala mezkûrun ıslahı cihetinde ba‘demâ esnâ-yı mürâfıkda istimâ-ı şuhûdda hükkâm-ı şer‘ taraflarından tedkîkât-ı lâzime bilâ kusur icrâ olunarak tezkiye-i ‘aliyye ile iktifâ olunmayub evvel emirde kütüb-i fikiyyede bast ve benân olunduğu olunduğu

vechle örf-i fukahâda setr ve tağyîr olunan varakaya müddeî ve müddeâ ‘aleyhin isimleri ve iddia olunan şey ile şuhûdun isim ve şöhret ve sanatları ve şekil ve mahalleri ve babaları ve dedeleri isimleri tahrîr varaka-i mezkûreyi zarf derûnuna vaz ve ile üzeri temehhür olundukdan sonra müzekkî ve intihab olunan kimesnelere hakim tarafından ba‘de’l-irsâl müzekkîyle mestûreyi ‘indinde feth ve kıraat idüb ... isimleri muharrer olan şâhidler adiller ise isimleri ... şehade deyû tahrîr ve adil değilleri ise gayr-ı adil deyû terkim ve imza eyleyerek mestûreyi isal iden adı ve âhâr kimesneyi mazmûnuna vakıf itmeksizin üzerini bi’t-temhir hâkime iade idüb ‘adl ve makbûlû’s-şehâde oldukları muharrer ise mertebe-i sâbitede müzâfian beraber oldukları halde şâhidler tezkiye nâibine terfiken mahallerinde ‘alenen tezkiye olunmaları ve gayr-i ‘adl-i mürkam bulunanların şehâdetleri kabul olunmayub müddeiyan aher şâhid taleb olunması ve fima ba‘de huzûr-ı hâkimü’s-şer‘de şehâdet idenler mansub oldukları cânibden yani talebe-i ulumdan ise sâkin oldukları medresesinin müderrisiyle mu‘temid ahâlisinden ve askerinden ise bulunduğu tabur zâbitânından ve kütibeden ise kalemi zâbiti ve ve hulefâsından ve tüccardan ise muteber ve mevsûk ehl-i tüccardan ve esnâf ise kethüdasıyla lonca ustalarından ve sunûf-ı mezkûre hâricinde bulunanlar sâkin oldukları mahalle defterleri imam ve muhtarlarıyla ve mutemid kimesnelrinden ber minvâl-i meşrûh sırren ve bade ‘alenen tezkiyelerinin icrâsı ve müsnedât-ı şer‘îde müzekkîlerin isim ve şehâdetleri tasrîh olunması ve sırren ve ‘alenen tezkiye olunmayan şuhûdun şehâdetlerini kabul ile hükmden ‘umûm hükkâmın men‘ olunmaları ve tezkiye-i sırrın keyfiyeti evrâk-ı mahsûsiyeye tab ile birer kıtasını tezkiye icrâ olunacak mahallere i‘tâsı yalın sebep kararlaştırılmış olduğundan ol bâbda lâzım gelen emr-i şerîfimin tastîri tarafından îfâ ve ibnâ olunmuş olmakdan nâşi keyfiyet cânib-i eşref-i padişâhâneme ‘arz eyledi ... dane ol vechle icrâsı huzûruna ... mülûkânem taklid emr-i Hümâyûn-ı şâhânem sunûh ve sudûr eylemiş olmağın muktezâ-yı münîfî üzere ... ve ilanen divan-ı Hümâyûnumdan işbu emr-i celîlü’l-kârım isdâr ve i‘tâ olundu keyfiyet-i emir ve îrâde-i seniyye-i mülûkânem memâlik-i mahrûse-i şâhânemde bulunan bi’l-cümle hükkâm ve nevâya i‘lâm ve aşağıda badazin esnâ-yı terfâide tahfîfât-ı lâzime ve tedkîkât-ı mukteziye icrâsıyla beraber sırren ve ‘alenen tezkiye olunmayan şuhûdun şehâdetleri kaville hükmedilmemesiçün tenbîhat-ı lâzime ve fevr-i icrâsına ve tezkiyesinin keyfiyetini evrâk-ı mahsusaya tab itdirilerek birer kıtasının îcâb-ı yedine mahallere itası

hususlarına mertebe-i itina ve sarf-ı himmet ve işbu emr-i ali şanın besmele kayd ide hükm-i münîfinin daimen ve müstemire-i meril icrâ tutulması emrine bezl-i celîl-i kemînet eylesin.

Tahrîren fi el yevmü'l- hâdi min şehr-i Cemaziye'l-âhire sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Fermân-ı âliye müceb olarak taraf-ı meşihatpenâhîden emirnâme sûretidir

Mürâfaa-i şer'îye zımmında şehâdet iden şuhûdun sırren dahi tezkiyelerinin ifâ ve icrâ olunmasını ve sırren ve 'alenen tezkiye olunmayan şuhûdun şehâdetleriyle umûmen hükkâm-ı şerin hükmden memnu' olduklarını hâvî ve tenbîhat-ı sâireyi muhtevî şerefsudûr buyrulan fermân-ı celîlü'l-ünvânın ihrâc itdirilen suver-i matbuasından bir nüshasıyla tezkiye-i sırrın keyfiyet-i mu'âmelâtını mübeyyin nûmuz olmak üzere tab itdirilen mestûre varakası leffen taraf-ı şerefyâra irsâl kılındı tezkiye-i sırrın keyfiyet-i icrâsı sûret-i fermân-ı ali mazmûn-ı münîfinden ma'lûm olunacak vechle madazin hükkâm-ı şer'î şerîfin istimâ' idecekleri şuhûd hakkında tedkîkât-ı mukteziye icrâsıyla beraber 'inde'l-fukahâ mestûre tabir olunan varakanın keyfiyet-i mu'âmelâtıyla emr-i tezkiyenin ve fermân-ı muaddelet unvanın nâtik olduğu ahkâm-ı münîfesinin bitemamiha ifasına bezl-i mukadderet hilafından bi gayet-i tevki ve mücânebet olunmak ve suver-i mersulenin bir 'ayn-ı ihrac itdirilerek dâhil-i ibâlât ve ... bulunan kazalar nevvâbına irsâl ve isâline ve yalnız mestur sûretinin eimme ve sair iktizâiden mahallere itasıyla beraber mu'âmelât-ı lâzimesinin tefhîmine sarf-ı takdîmine himmet kılınmak vesâyasıyla işbu tenbîhnâme-i mahsusa tamimen tastîr ve bi'l-cümle ibâlât ve evliye-i hükkâm ve nevvâbine tebeyyün kılındığı gibi taraf-ı şerîfinize dahi biat ve tesyîr olundu.

fi 11 receb sene 83

Şâhidlerin tezkiyeleri icrâ olunacak mahalle irsâl kılınacak mestûre sûretidir

İstanbul'da Molla Kürati mahallesinde sâkin filan efendi ibni filan bin filan bid İstanbul'da Hoca Sinan mahallesinden müderrisinden filan efendiden kitap semeninden bin kuruş Mahmut Paşa mahkemesinde da'vâ ve müdde-i 'aleyhin inkârına binâen müdde'âsına işbu mestûre zeylinde ismi muharrer şâhid ile diğer şâhidler şehâdet itmeleriyle işbu ismi muharrer olan şâhidin 'âdil ve makbûlü's-şehâde olub olmadığı

bilinmek lâzım olduğundan hîbetullâh-i te ‘âlâ ma‘lûmatınız vechiyle şâhidimiz ismi zîrine makbul olub olmadığı tahrîr ile menâb olalar.

Hoca Paşa kurbunda Çelebi oğlu Alaaddin mahallesinden ve Mısır çarşısı attarlarından orta boylu kumral sakallı Hocazâde filan efendi ibni filan bin filan

Adl ve makbûlü’ş-şehâdedir

imza	imza	imza
Yusuf bin El Hâcc Ahmet	El Hâcc Hasan bin Hasan	Ahmet Raşid bin Süleyman
An esnâf-ı attaran	kethüda-yı attaran	An esnâf-ı attaran

Müzekkîler muamelesinin ta‘limât ve ta‘rifâtıdır

Mestûre zeylinde ismi muharrer şâhidlerin adil ve makbul olduğu müzekkî indinde ma‘lûm ise ismi zîrine adl ve makbûlü’ş-şehâde deyû tahrîr ‘âdil ve makbul değil ise kezâlik ismi zîrine ‘adl ve makbûlü’ş-şehâde değildir deyû tahrîr ve vaz‘ ve imzâ veyâhud temhîr olunacaktır deyû mestûre ve butlân-ı varakanın mazmûnu me’muruna ve âhâr kimesneye bildirilmeyerek yine zarf derûnuna vaz‘ ile üzeri mühürlenüb yine iade kılacaktır.

Varak 22/ Belge 37

Belgenin Özeti

Siverek kasabası Cami-i kebir mahallesinden Abdülfettahzâde İbrahim beğ ve İslam beğ ve Hatice hatunun Havi hanıma hamamdan hisse satışı hakkında huccet,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Câmi-i kebîr mahallesi ahâlisinden Abdülfettahzâde İbrahim beğ ve İslam beğ ve zâtî mu‘arrife Hatice ahnı binti El Hâcc Ali tarafından zikr-i âtî bey‘i takrîr ve i‘tâ-yı huccete vekîl olduğu udulden Abdülfettahzâde Ali ağa ibni Mustafa ağa ve Alişirzâde El Hâcc Yusuf ağa şehâdetleriyle ala vech-i şer‘î sâbit olan mezbûrenin zevci mûmâ ileyh İbrahim beğ ve bi’l-asâle ve bi’l-vekâle meclis-i şer‘î şerîf-i enverde mahalle-i mezbûrede sâkine zâtî mu‘arrife gâib-i ani’l-meclis işbu bâisü’l-kitab Hâvî hanım tarafından şera-i kabul ve tasdîke vekîl-i şer‘îsi babası Abdülfettahzâde Yusuf ağa ibni Mustafa ağa mahzarında bi’t-tav‘ihâ ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb kasaba-i mezbûr derûnunda kal‘a ittisâlinde vâkî Abdal ağa hamamı dinmekle ma‘rûf kebîr hamamın bir tarafdand kal‘a düzü ve bir tarafdand Sancaklı

hamamın kapusu ve bir taraftan Câbi ve bir taraftan Ordu mahallesine mürûr iden tarîk-i ‘âmm işbu hudûd ile mahdûd hamamın itibari kırk paradan olub itibar-ı mezkûreden yirmi altı para iki akçesi mûmâ ileyh Yusuf ağanın ve altı para iki akçesi Murizâde Mehmed ağanın ve altı para iki akçesi ‘akd-i âtiü’z-zikrin sudûruna değin bizler ve ırsen müvekkilem zevce-i mezbûrenin şerâ-ı müşâ ve müşterek zabt ve tasriflerimizde bulunan mârû’l-beyân hamam-ı mezkûreden olan altı para iki akçe hissemizden üç para bir akçesini bil ifaz tarafeynden îcâb ve kabulü hâvî ve şurût-ı müfside ve muvâza‘adan ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ve müşterekimizin izn ve icâzetiyle 6575 kuruşa mezbûre Havi hanıma izaetle vekîl-i mûmâ ileyh pederi Yusuf ağaya bey‘ ve temlik ve vech-i layığı üzere şâyi‘ân teslim eylediğimizden ol dahi ber vech-i muharrer kerimesi mezbûre Havi hanım için iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mekum 6575 kuruş müşteriye-i mezbûre Hâvî hanımdan vekîl-i mûmâ ileyh Abdülfettahzâde Yusuf ağa ma‘rifetiyle bi’t-temam ve’l-ikmal ahz ve kabz idüb ...ve yanımızda ikdam eyledik fî mâ ba‘de hamam-ı mezkûrda olan ber beyan-ı bâlâ altı para iki akçe hisse-i şâyi‘âmızdan müfrez üç para akçesi müşteriye-i mezbûre Havi hanım’ın mülk ve müşterâ-yı sahîh ve hakk-ı sarîhi olub bizim vechen mine’l-vücûh ve sebeben mine’l-esbâb alaka ve medhalimiz kalmadı keyfe mâ yeşâ ve yehtar malik ve mutasarrıf olsun didiklerinde gibbe’t-tasdîk-i şer‘î mâ vaka’a bi’t-taleb ketb olundu.

Tahrîren fi el yevmü’s-sabi vel ‘ışrîn min şehr-i Şa‘abânü’l-mu ‘azzam sene Erba‘a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Alişirzâde El Hâcc Yusuf ağa

Murizâde Zübeyr ağa

Abdülfettahzâde Ali ağa

Müfti-i esbak El Hâcc Eyyüb efendi

Hacı Hamid ağa mahdumu Mehmed ağa

Muhtar İbrahim bin Deli Mehmed ağa

Gögebakan zülfü bin Hacı Ali

Mursi Mehmed Homa bin Halid

Dellal İbrahim bin Eyyüb ve gayruhum

Varak 23/ Belge 38**Belgenin Özeti**

Câmi-i kebîr mahallesinde sâkin iken vefât eden rencber taifesinden Abbas oğlu Ahmed'nin terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Câmi-i kebîr mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden rencber taifesinden Ahmed bin Abbas ibni Ali'nin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Ümmühan binti Ramazan ile sulbî sair oğlu Ahmede inhisârı bâ'de't-tahkiki's-şer'î zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağır-i mezbûr Ahmedin li ebeveyn ammi olub kıbel-i şer' den mansub vasîsi bağçeci Hüseyin ibnû'l-mezbûr ve zevce-i mezbûre Ümmühan hatun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve semeni misilleriyle bil müzâyede bey' ve takvîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Tahrîren fi el yevmü'l- hâdi 'aşer min şehr-i Şa'abânü'l-mu'azzam sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Yorgan?	1	...
Hamur leğeni	1	45
Tencere	1	32
Tava	1	16
Sahan	1	13
Tabanca çift	1	61
Kebîr fevt aba	1	16
Teşt	1	...
Kebîr kazgan	1	200
Kürsi	1	8
Sarık	1	21
Pekmez tuluğu	1	39
Don,gömlek	2,1	25
...	1	13

Cinsi	Miktar	Kuruş
... şalvar	1	14,5
Keçe	1	19,5
Etmek tahtası	1	13
Karat	1	9,5
Çarh		3
Sarat		8
... kürek		82
Dehre orak		12
Sepet		4
Bulgur		13
Saç		42
Mercimek		17
Bir mikdar bulgur mea çuval		77
Bastık batman	2	45
Evkan?		4,5
Hekbe		42
Köşkere		7
...		2
Direk aded	2	30
Merkeb yuları		5
Beyl		15,5
Çırçır		20
İnek kara sağır		70
Bir mikdar darı şa'îr ile mahlut kile 4 sümün 3		595
Buğday sümün	3	82,5
Bir mikdar odun		28,5
Kara sağır öküzü çift mea alat-ı zincir	1	545

Cinsi	Miktar	Kuruş
		375
Mahalle-i mezbûrede kâin dam		1329
Karakeçili yolu üzerinde bağ kıta	1	670
Mezru hinta sümün	9	225
Mezru şa'îr sümün	9,5	150
Mezru mercimek sümün	2	50

Yekün 5516

Minhâl-ihrâcât

Techîz tekfîn bâ vasîyet	200
Mihr-i mü'ecce li zevce-i mezbûre bâ sübût	200
Deyn-i müsbit alinin oğlu Ebu Bekir bâ şehâdet	
Mahmud bin Mahmud ve Ömer bin musa ve'l-halef	150
Deyn-i Aişe hatun bin Ömer şehâdet Zülfi bin Ali	
Bin Mahmud bin Yusuf an ciheti'l-karz ve'l-halef	120
Tabîb Hüseyin efendiye ücret-i tabîbe	15
Dellâliye	93
Ber vech-i bâlâ üç kalem mezru zehâir-i mütenevvi'a	
İsmânı vakt-i hasata değin beyne'l-verese taksimi tevkîf	
Olunduğu şerh virilmiştir.	425
Harac-ı kassam ve kaydiye ve mesârif-i müteferrika	115

Yekün 1418

Sahhü'l-bâkî li't-taksîmbeyne'l-verese 3698

Hisse-i zevce-i mezbûre Ümmühan	462	10 para
Ber beyan-ı bâlâ mihrinden alacağı	300	
	762	
Hisse-i sağîr ibnü'l-mezbûr Ahmed	3235	20 para

Sağîr-i mezbûrun ber vech-i bâlâ 3235 kuruş 30 para hisse-i ‘irsiyyesi Murizâde Hasan ağa ve Meryemzâde Hacı Mehmed ağa kefâletleriyle vasî-i merkum hasebine onu on bir buçuk hesabına idâne olunduğu ve meblağ-ı mezbûru vasî-i merkum telef ve hasar eylediği sûretde kefilân-ı merkûmân Hasan ve Hacı Mehmed ağalar ... ve vasî-i merkuma ... ideceklerini te‘ahhüd itmiş oldukları işbu mahalle şerh virildi.

Varak 24/ Belge 39

Balgenin Özeti

Arab nâhiyesi kuralarından Samanyel karyesinde sâkin iken vefât eden Hamo kızı Derho’nun terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Medine-i Siverek mahallâtından Arab nâhiyesi kuralarından Samanyel karyesinde sâkin iken bundan ‘akdem vefât iden Derho bin Hamo bin osmanın verâseti zevc-i metrûkü Abdurrahman bin filan ile li ebeveyn kız karındaşı Züleyha ve li eb kız karındaşı sağîre Raifeye Münhasıra olduğu bi’l-ihbâr zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîre-i mezbûrenin tesviye-i umûruna kıbel-i şer‘den mansub vasîsi mezbûrenin o ki babası Ali efendi bin Süleyman taleb ve ma‘rifetleri ve mezbûr Abdurrahman ve mezbûre Züleyhanın vekîli Ali beğ iltimâsları ve ma‘rifet-i şer‘iyle tahrîr ve beyne’l-verese takvîm-i bahâ olunarak tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Tahrîren fi el yevmü’l-hâdi-i ‘aşer min şehr-i Recebü’l-ferd sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Kutnı yüzli yük memlû yasdık	10	300
Yük memlû kusmolık şilte	2	100
Yük memlû döşek	2	100
Yorgan	2	100
Sağîr minder, yasdık	2,2	70
Kilim	2	150

Cinsi	Miktar	Kuruş
Yüz yasdığı	2	17
Yayım altun aded 22 miskal		200
Altun aye	2	70
Altun küpe çift	1	100
Tavk ve reyyak aded	20	100
Kapaklı sahan	5	125
Nühasi üsküre	5	30
Lengeri	2	20
Leğen mea ıbrık		50
Kebîrce sini	1	50
Büyük Abdest leğeni	1	60
Hamam leğeni	1	50
Sağîr hamam badiyesi		10
Keldan ve hamam taşı, sağîr ıbrık	2	25
Su taşı, demir sini kürsisi	1,1	8
Nühasi minkal	1	50
Sağîr ve kebîr ayine	2	30
Kafes	1	50
Şamdan	1	30
Sağîr kebîr sandık	2	25
İpek çarşeb	1	50
Köhne entâri	2	80
Hamam takımı		30
Taht seril	1	107
Cebit? boğça çuka üzerinde fîncan mea tabak		13
Zevc-i mezbûr üzerinde mihr-i mü'eccel alacağı		1050

Deyn-i müsbit Cuma bin filan

1500
1880

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevci'l-mezbûr Abdurrahman	783	13 para	1 akçe
Hisse-i ahte'l-mezbûre Züleyha	783	13 para	1 akçe
Hisse-i lieb ahte'l-mezbûre ...	313	13 para	1 akçe

Belge 40

Belgenin Özeti

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Hüseyin oğlu Ahmed'in terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabasında Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Ahmed bin Hüseyin bin Mehmedin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Aişe binti Timur ile sulbî sağîr oğlu Hüseyin ve sulbiye-i kebîre kızı Zeynebe münhasır olduğu indi'ş-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîr-i mezbûrun rüşd ve sedâdına değin kibel-i şer' den mansub vasîsi Timur bin ali ve zevce-i mezbûr Aişe ve binti mezbûre Zeyneb nâm hatunlar taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire fi el yevmü't-tâsi' min Zi'l-hicce-i şerîfe sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Kızıl darı sümün ve şa'îr sümünü kile	2,1	260
Sac ve küb		17
Küp ve nohud ve hinta ve etmek tahtası		36
Elek kalbur ve küb ve datavcık ve cicim		35 10 para
Kebe, hurc, kürsi eski bir mal	1,1,1	70 10 para
Diğer köhne bir mal, torba	1,1	27 10 para
Döşek, yasdık	2,1	45
Deve çuvalı, buğdav çuvalı	1,1	25 10 para

Cinsi	Miktar	Kuruş
Köhne entâri, bez parçası, şal aba	2,2,1	100 10 para
Don ve gömlek ve bilek aba		100
İplik ve fes ve kazma		57
Balta ... kürsi şalı		32
Silahlık ve çorab köhne mintan		7 10 para
Hamur leğeni ve kuşhan mea kapak		62,5
Dam direği aded	19	140
Sağır tava, sahan, çorba leğeni, lengeri ve tas ve çomça ekşi		39 30 para
Dehre, kazgan, çuval	1,1,1	62 30 para
Tüfenk, tabanca	1,1	59
Diğer tüfenk		81,5
Diğer tüfenk	1	55
Dam kapısı		22,5
Sağır ağaç		22 30 para
Nakid mevcut		172
Odun kök	1	10
Keçi re's	2	80
Kara sağır inek re's	3	300
Hasta koyun ve taşı		27
Nısf inek		66
Kara sağır tosun re's	2	102
Nısf kısarak		450
Koyun keçi re's	6	270
Hasta koyun teşt		27
Markek Ali riskan oğlu bekirde zimmetinde alacağı olub kabz olunan		215
Margülgi Hasan gaziyan da alacağı olub vasî-i mezbûr Timur gülün kabz eylediği		33

Cinsi	Miktar	Kuruş
Fak karyeli Kûsde alacağı olub vasî-i mezbûrun kabulü		245
Kafda Mehmed omi zimmetinde alacağı olub vasî-i mezbûrun kezâlik		150
Kaflı Zülfikarda an cihetil karz alacağı olub kezâlik vasî-i merkûmûn kabulü		384
Karye-i mezbûr ahâlisinden Mehmed Hüseyin zimmetinde alacağı olub kezâlik vasî-i mezbûrun kabulü		90
Karye-i mezbûrdan Ahmed ibrâhimin zimmetinde alacağı olub vasî-i merkûmûn kabul eylediği		100
Yine karye-i mezbûr ahâlisinden Ali bin İsmail alacağı olub vasî-i merkûmûn kabulü		173
Vasî-i merkum Timur zimmetinde an cihetil karz alacağı		417
Yine karye-i mezbûrdan Zülfî bin Sinan alacağı olub vasî-i merkûmûn kabulü		100
Demirci Vartan bazirganda an cihet-i karz alacağı olub vasînin kabulü		240
Hilosda boyacı kirbo zimmetinde alacağı olub vasînin kabz eylediği		90
Kaf muhtarı savda alacağı olub vasî-i merkûmûn kabulü		100
Merkeb re's, siba	1,1	91
Ordu mahallesinde Molla Saferde alacağı olub vasî-i merkûmûn kabulü		53
Evsi Ali de alacağı olub vasî-i merkûmûn kabulü		75
Mehmed Süleyman zimmetinde alacağı olub vasî kabz eylediği		100
Kaflı Ahmed Eyyübde alacağı olub vasînin kabulü		95
Teberrüğünde Ali zimmetinde alacağı olub vasî-i merkûmûn kabulü		75
Karye-i mezbûrdan Zülfî keblede alacağı olub vasî-i merkûmûn kabulü		50

Cinsi	Miktar	Kuruş
Kaflı Mehmed Efendi zimmetinde alacağı olup vasî-i merkûmûn kabulü		30
Culca Yefosi zimmetinde alacağı olup vasî-i merkûmûn kabulü		84
Duhancı Abdurrahman'da alacağı olup vasînin kabulü		53
Kaflı iboy evsde alacağı olup vasî-i merkûmûn kabulü		23
Markeleği Abdurrahman'da alacağı		10

Varak 25

Belgenin Transkripsiyonu

Yekûnü'l-ihracât **6214** **10 para**

Techîz ve tekfîn ve duyûn-ı müteferrikası 150

6064

Dellâliye 50

6014

Mihr-i mü'eccel li zevce-i mezbûre 400

5614

Bâ vasîyet ve bâ sübût ıskât-ı salât

Keffâret-i savm ve yemin ve nüzûret-ı sâir yemûn 400

5214

Harac-ı kassam ve kaydiye varaka-i bahâ 154

5060

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûre Aişe 632 2 para 2 akçe

Mihr-i mü'eccel alacağı 400

1032

Hisse-i ibni sağır el mezbûr Hüseyin 2951

Hisse-i binti'l- mezbûre Zeyneb 1475 33 para

Mezbûre Zeyneb hatun bâlâda mürkam hisse-i ‘irsiyyesini olan olan 1475 kuruş otuz üç para bir akçeyi müteveffâ-yı mezbûrun terekesine bi’l-verâse vâzietü’l-yed bulunan zevce-i mezbûre Aişe hatun yedinden bi’l-verâse tamamen ahz ve kabz eyleyüb istifâ-yı hak eylediği ve sağır-i mebur Hüseyinin kezâlik bâlâda muharrer hisse-i ‘irsiyyesi olma 2951 kuruş yirmi altı parası bâ küfela vasî-i merkum Timur zimmetine teslim ol dahi tesellüm ve ahz ve kabz eyleyüb aher idâne ideceğini te‘ahhüd ve iltizâm itmiş olduğunu ve zevce-i mezbûre Aişe hatunun kezâlik bâlâda muharrer hisse-i ‘irsiyyesi olan 632 kuruş yirmi para ve derûn-ı uherâ îcâbetden mürkam mihr-i mü’eccel müsbit alacak hakkı olan 400 kuruş ceman 1032 kuruş yirmi parayı tamamen ahz ve kabzını ve istifâ-yı hak eylediği işbu mahalle şerh virildi.

Belge 41

Belgenin Özeti

Siverek kazası Ordu mahallesi ahalisinden vefat eden Ebu Bekir bin Yunus ibni Abdullah’dan intikal eden menzil ve bağın zamanla harab olması nedeniyle satılması hakkında huccet,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kazâsı mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan on sene ‘akdem vefât iden Ebu Bekir bin Yunus ibni Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatıma binti Ali ve sulbiye-i kebîre kızları aşe ve Sultan ve gâib-i ani’l-beled ve sulbî kebîr oğulları Ali ve Zülfikar’a münhasıra olduğu bi’l-ihbâr indi’ş-şeri’l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra kablel kısmet binti mezbûre Sultan vefât idüb verâseti ... sadr-ı kebîr oğlu tarafından vekîl-i müseccel-i şer’îsi köle Salih bin Abdullah ve zevce-i mezbûre Fatıma tarafından kezâlik vekîl-i müseccel-i şer’îsi ve gâibân-ı mezbûran Ali ve Zülfikar taraflarında zikr-i âtî bey’e veya izn-i şer’î ma’rifet vasî-i kayyim ve vekîl nasb olunan Mehmed bin Ali nâm kimesneler bi’l-vekâle ve bi’l-vesâye ve sulbiye-i mezbûre Aişe bil asâle meclis-i şer’î şerîf-i enverde şöyle takrîr-i kelâm ve ifâde-i ‘ani’l-merâm idüb mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun terekesi olarak ancak mahal-i mezbûrda vâki vâki ma’lûmü’l-hudûd ve’l-ceyrân bir bab menzil ve Toktemür nâm mahalde kâin ma’lûmül hudûd ve’l-ceyrân bir kıta bağından ma’dâ tereke-i ma’lûme ve mechleden asla bir şey almayub bunlar dahi mürûr-ı eyyamla müşerref-i harab olmağıyla taksim-i

kabul eylemek babından bu vechle hukûk-ı 'irsiyyemiz zâyi' ve telef olub bizlerde mûceb-i 'özü olacağından tereke-i müteveffâ-yı mezbûr olarak salifüzzik menzil-i mahdûd-ı mezkûr ile bağ-ı mahdûd-ı mezkûru bi izn-i şer'î ma'rifetimizle bi'l-müzâyede bey' olunub hasıl olan ismânından 'alâ mâ farazallâh-i te'âlâ her birimiz hisse-i 'irsiyyelerimizi ahz ve kabz eylemek murâdlarımızdır deyû ifâde ve takrîrleri nefsü'l-emre muvâfık ve murâfık-ı mutâbık olmağın ol vechle tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan olmak üzere ber beyan bilâ menzil ve bağ-ı mahdûd-ı mezkûrları verese-i vekîl-i merkumdan ma'rifetleriyle münâdi yediyle bi'l-müzâyede ba'de'lin kıta-i rağbet menzil-i mahdûd-ı mezkûr yediyüz kuruş temettüyle Ordu mahalleli Halid Davud'dan üzerinde bağ-ı mezkûr kezâlik beşyüzbeş kuruş semen ile yine mahalle-i mezbûr ahâlilerinden Berbatzâde Süleyman ağa üzerinde ba'de'l-karar mecmu 1205 kuruşa iblağ olmağın meblağ-ı mezbûrdan mesârifat-ı vakıası ba'de'l-ihrac Sahnü'l-bâkî miyanelerimizde bil iktam menzil ve bağdan her birimizde isâbet iden hisse-i 'irsiyyelerimizi bil hesab menzil-i mahdûd-ı mezkûr semeninden istifa eyleyüb gâibân-ı mezbûran ali ve Zülfikarın hisse-i 'irsiyyeleri olan beşyüzbeş kuruşu dahi bağ-ı mahdûd-ı mezkûr semeninden istifa olunmak üzere ve müşteri-i mezbûr yedinde tevkîf olunmuştur gerekdir ki taraf-ı şer'den müstakimü'l-etvâr kimesne vasî ve kayyim nasb olunarak yedinde hıfz olunması reynize menutdur dimeleri üzerine hakimi mevki sadr-ı kitab-ı tulide ve hüsn-i meab efendi hazretleri gâibân-ı mezbûranların zuhûrlarına değin bâis-i hazel kitab mahalle-i mezbûr ahâlilerinden İso bin Diro Azeb'in nâm kimesneyi vasî ve kayyim nasb ve ta'yîn idüb hisse-i mezbûran 505 kuruş li eclil hıfz mahzar-ı şuhûdda yedine vaz ve teslim ve vasî-i merkum dahi tesellüm ve kabz ve kabul eyleyüb hizmet-i vesâyeti kema yenbağî edâ ve hıfza müte'ahhid olmağın mâ vaka' bi't-taleb ketb olundu.

fi el yevmü'l- hâmis 'aşer min Cemâziye'l-âhir sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Aşçı cerdesi İbrahim

Mahzar ibo ...

Davud halidan

Berbatzâde Süleyman ağa ve gayruhum

Varak 26/ Belge 42**Belgenin özeti**

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Hüseyin oğlu Molla Ali'nin terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Molla Ali bin Hüseyin bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hanım binti Ali ve sulbî sağır oğulları Eyyüb ve Mehmed ol vâkit Hamel-i mevkûf mü'ehhir-i tevellüd li ebeveyn ali nâmûn sağırleri ... ba'de't- tahkîki's-şer'î zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağıre-i mezbûrunların tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mansub vasîsi Zülfikar bin Abdullah ile ve zevce-i mezbûre taleb ve ma'rifetleri ile tereke-i müteveffâ-yı mezbûr tahrîr ve bey' olunarak beyne'l-verese taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr ve beyan olunur.

Tahrîren fi el yevmü's- sâlis 'aşer min şehr-i Recebü'l-ferd sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Ala razıyun ... olan dam bab		1510
Balbuyuranda han bahası		400
Mahalle-i mezbûrda bir kıta bağ bahası		100
Yorgan	1	60
Cicim, düdük	39,20	59
Sağır gün döşek	1	8,5
Diğer yorgan 34, keçe 77	1,1	111
Beyaz aba	1	35
Teşt	1	30
Yasdık	1	15
Diğer yasdık	1	7,5
Tencere	1	40
Lengeri	1	20
Ibrık	1	14,5

Cinsi	Miktar	Kuruş
Lengeri, sahan	1	18
Şorba sitili	1	17,5
Üsküre		3,5
Çuval	1	12,5
Çamaşırları		20
Bir mal	1	25
Şerid		2,5
Mevcut hinta kile 2, sümün 5,5		430
Mevcûd şa'îr kile 1, sümün 7		150
Mercimek sümün 1		90
Kamşı?		24
Kövde olan hânesi iki göz		60
İnek re's	1	150
Bir mal	1	25
Hurç	2	30
Ahmed zimmeti alacak makbuzu		60
Ağdarı kile	2	250
Diğer tencere		30
Hamoşun karındaşı Molla Abdullah makbuzu alacağı		630
Dellalda fûruht olan diğer kısarak ve		213,5
tay bir re's kısarakdan nısf		253,5
bahasından hissesi		
Beşirde mevcûd alacağı		22

Yekün beşbin ikiyüz yirmidokuz kuruştur. 5229

Minhâl-ihrâcât

Deyn-i müsbî li zevce-i mezbûre 1750
Deyn-i müsbî Ali Raziye 1200
Basübût Sekzen iki senesi bir kevsîçün virilen 46

Resm-i âdi varaka-i bahâ	80
Yekün	3076

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

İkibin yüz elli iki kuruştur	2152
Müteveffâ Molla Ali'nin metrûke-i mezbûre düşer yeni	
Karındaşı Mustafa'nın hissesi	1076,5
	1076,5

Beyne'l-verese Sahhü'l-bâkî bin yetmiş altı buçuk kuruş taksîm olunmuştur.

Hisse-i zevce-i mezbûre	124	87 para
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Eyyüb	241	4 para 1 akçe
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Mehmed	241	4 para 1 akçe
Hisse-i ... ibnü'l-mezbûr Ali	241	4 para 1 akçe

Belge 43

Belgenin Özeti

Câmi-i kebîr mahallesinde sâkin iken vefât eden Öksüz oğlu Eyyüb'ün terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kazâsı mahallâtından Câmi-i kebîr mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Öksüz oğlu Eyyub bin Yusuf bin Ali'nin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Aişe binti Ahmed ve Sultan binti İsmail ile sulbî kebîr oğlu Abdülgafur ve Yusuf ve sulbî sağîr oğlu aziz ve sulbiye-i kebîre kızları emşne ve elif ve sağîre kızları Fatma ve Rahime'ye münhasıra olduğu lede's-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sığar-ı mezbûrların vasî-i muhtarları Abdülgafur ve üzerine ber vech-i hasbî nâzır nasb ve ta'yîn olan müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı Ali verese-i sairun taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm ve takvîm-i bahâ olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Hurire fi el yevmü'l- hâdi 'aşer min Cemâziye'l-âhir sene Erba'a ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Uzu derisinden kürek	1	35
Köhne şal	1	13
Köhne kısa kürek		5,5
Köhne çuka şalvar	2	37,5
Müsta‘mel kuşak	1	12,5
Köhne işlik, ...	1,1	14
Müsta‘mel entâri	1	25
Sarı mintan	1	4
Diğer entâri	2	23, 30 para
Don,yelek, şal	2,2,2	17, 10 para
Tek çatma kılıç		66,5
Kebîrce esvab kazgan		80
Tartı	1	42
Su sitili	1	40
Hamur leğeni	1	40
Üsküre, sahan, tava	3,2,1	40
Cedîd keçe	1	32
Köhne keçe	1	10
Şeka	2	61
Cedîd kilim	1	100
Taşlıda Bayram ... nin oğlu		120
Haşo'da alacağı olub kabz olunan		
Dudkanlı Beyro'da alacağı olub kabz olunan		130
Yorgan, döşek, yasdık	1,1,1	56
Köhne döşek, yasdık, yüz yasdığı	2,1,1	32
Köhne makad	2	12,5
Şire bağı kıta, renk bağı kıta	2,1	2000
	Miktar	

Cinsi		Kuruş
Sağır öküzü re's, inek re's, dana re's	2,2,1	500
Keçi re's	2	52
Hınta şa'îr karışık küşne ve darısı ve mercimek kile 28 sümün 4		1500
Aybo musada alacağı olub kabz olunan		620
Eyyüb şebabda alacağı olub kabz olunan		340
Milli ibrâhimde alacağı olub kabz olunan		260
Merkum yedinde bâkî		200
Hamamcı emşn efendide alacağı olub kabz olunan		210
Der zimmet Külâbî Ömer		322
Der zimmet-i bâkî merkum Aybo Musa'da		520
Mahalle-i mezbûrede kâin büyut-ı 'adîde müstemil bir bab menzil		2000
Hırdavât menzil		222
Der zimmet Osi Bayram		85

Yekün 9880

Bâ vasîyet Techîz ve tekfîn ve devrine bâ sübût 500

9380

Aybo Musa'da 520, Milli İbrahim'de 200,

Külâbî beğ Ömer'de 322, Osi Bayram'da

Beyne'l-verese tevkîf olmağın ... 1127

8253

Deyn-i müsbit Hacı Halil ağazâde Zülfi ağaya 1200

	7053	
Deyn-i müsbit Mustafa vekâletiyle Hakvirdi'nin		
Oğlu Ali'ye	202	
	6851	
Deyn-i müsbit Kâris ağaya duhan parası 40, fırıncı		
Mustafa'ya 21	61	
	6790	
Mihr-i mü'eccel zevce-i mezbûre Aişe 100, mihr-i		
Mü'eccel diğer zevce-i mezbûre Sultan 100	200	
	6590	
Sene 82 ve sene 83 vergisinden mahalle-i mezbûr		
Muhtarı	202	
	6388	
Harac-ı kassam ve kaydiye 175, duyûn-ı müteferrika		
ve mahzariye 25	200	
	6188	
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		
Hisse-i zevce-i mezbûre Aişe	386	30 para
Hisse-i diğer zevce-i mezbûre Sultan	386	30 para
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Abdülgafur	1082	36 para
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Yusuf	1082	36 para
Hisse-i ibnü'l-mezbûr sağır Aziz	1082	36 para
Hisse-i binti'l- mezbûre Emine	541	18 para
Hisse-i binti'l- mezbûre Elif	541	18 para
Hisse-i binti'l- mezbûre Fatıma	141	18 para
Hisse-i binti'l- mezbûre Rahime	141	18 para

Varak 27/ Belge 44

Belgenin Özeti

Urfa sancağı Barazi aşiretinden olup Karakeçili aşiretinde sakin olan ve yaralanarak vefat eden Halil bin Abdullah'ın katil davasının tarafların anlaşması ile neticelenmesi hakkında huccet,

Belgenin Transkripsiyonu

Urfa sancağı dâhilinde ‘An ‘asl barazi ‘aşîretinden olup Karakeçili ‘aşîreti derûnunda sâkin iken bundan ‘akdem cerihen vefât iden Müslim bin Halil bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Medine binti Osman ile sulbî sağîr oğlu Mehmed ve sulbiye-i sağîre kızı iaşeye münhasır olduğu bi’l-ihbâr indi’ş-şerü’l-enver zâhir ve nümâyân oldukdadan sonra zevce-i mezbûre Medine kendi tarafından asâleten ve sağîrân-ı mezbûran tarafından vesâyeten livâ-i Siverek meclisinde ma’kûd ve huzûr-ı şer-i meali akidde Araşanlı ‘aşîretinden Eyyüb bin Celo mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb 1283 senesinde mûrisimiz zevcem mezbûr Müslim bin Halil bin Abdullah’ın mezbûr Celo bi gayr-ı hak cerh ve katl eyledi deyû mezbûr Celo’dan meclis-i ma’kûd-ı mezkûrda huzûr-ı şerde bi’l-asâle ve bi’l-vesâye da’vâ eylediğimde ol dahi bi’l-küllîye inkâr itmekle ityân-ı beyyineden izhâr-ı ‘acz idüb yemin dahi ideceği meczumum? Olmağla sağîrân-ı mezbûranın haklarında her vechle enfe ve ûlâ olduğu eelden el halet-i hazihi beynimize muslihun tavassut idüb da’vâ-yı mezkûrumdan mezbûr celo ile beni 2400 kuruş kıymetli altmış re’s ağnam ve bin kuruş kıymetli iki re’s bargir ve 200 kuruş kıymetli bir kundak tüfenk ve yüz kuruş kıymetli bir top kutnı ve yüz on kuruş kıymetli bir saybe ve iki yüz kuruş kıymetli harvani ve 400 kuruş kıymetli dört befe kutnı entârî ve an nakid dört bin ikiyüz sekzen iki buçuk kuruş üzerine inaş-i ‘akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûru bil asâle ve bil ... kabul ve bedel-i sulh olan ber beyan-ı bâlâ eşyâ-i bahâ-i mütenevvi’a ismânıyla nakd olarak dokuzbin sekzen iki buçuk kuruş yedinden ahz ve kabz idüb husûs-ı mezbûra müttefik-i ‘âmm da’vâ-yı deyn-i meyyit ... kaffe-i iman ve muhâsemâtdan mezbûr Celo’nun zimmetini ibrâ-yı ‘âmm râfiü’l-hisâm ve kâti’ü’n-nizâ’la ibrâ ve ıskât eylediğimde ol dahi ba’de’l kabul bana merfu olan sâlifü’z-zikr bedel-i sulh-ı mezkûra müteallik ‘âmm-i da’vâ mûrisim zimmeti ibrâ ve ıskât itmekle ben dahi ibrâ-i mezkûru kabul eyledim dedikde gibbe’t-tasdik-i şer’î mâ vaka’a bi’t-taleb ketb ve imlâ olundu.

**Hurire fi el yevmü'l- hâdi 'aşer min şehr-i Rebiü'l-evvel sene Erba'a
ve semânîn ve mieteyn ve elf**

Şuhûdü'l-hâl

Azadan Abdülgafur ağa

Azadan Mustafa ağa

Azadan El Hâcc Hâfız ağa

Azadan El Hâcc Ali efendi

Fakâhetlü müfti El Hâcc Numan efendi ve gayruhum

Belge 45

Belgenin Özeti

Siverek kasabası Ordu mahallesi ahalisinden Ramazan oğlu Mehmed'in terekesinden satılan üç baş beygir bedelinin değeri hakkında kassam kaydı,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Ordu mahallesinde sâkin iken bundan üç sene mukaddem vefât iden Mehmed bin Ramazan bin Mahmudun verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatıma binti mamo ile sulbî sağır oğlu Mehmed ve eb mezbûr Ramazan ve vâlidesi Şemi binti Ali'ye münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağır-i mezbûrun vasî-i muhtarı Molla Eyyüb bin Hüseyin vasî nasb ve ta'yîn olunan Mustafa bin Hacı Eyyüb ve ümmü mezbûre şemi nâm hatun taleb ve iltimâsıyla kable'l-kısmet vefât iden mezbûr Ramazan bin Mahmud bin Abuzer'in terekesinden bâ sübût ifraz ve bey' olunan üç re's esb ismânı defter-i kassam budur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

**fi el yevmü'l- hâmis ve'l-ışrîn min şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem
sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf**

Cinsi	Miktar	Kuruş
Kır kısarak re's	1	2700
Dişi beşar Tay re's	1	840
Erkek Tay re's nısf	1	200

Yekün nukûd

Yalnız üç bin yediyüz kırk kuruştur.	3740
Dellâliye	75
	3665
Mihr-i misl li zevcetü'l-mezbûre Fatıma	200
	3465
Resm-i âdi ve kaydiye	90
	3375
Harac-ı i'lâm ve mesârif-i müteferrikası bâ ma'rifet ve külliye	115
	3260

Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese

Hisse-i zevcetü'l-mezbûre Fatıma	407	20 para	
Hisse-i ibnü'l-mezbûr Ramazan	543	13 para	1 akçe
Hisse-i ümmü'l-mezbûre Şemi	543	13 para	1 akçe
Hisse-i sağır-i ibni mezbûr Mehmed	1765	33 para	1 akçe
Sağır-i mezbûr Mehmed ber vech-i bâlâ 1765 kuruş 33 para 1 akçe hisse-i 'irsiyyesi vasî-i mezbûr Molla Eyyüb zimmetinde tevkîf olunduğu vasî-i mekum telef ve hasar olunduğu sûretde Közlük muhtarı Hasan Hacıyan kefil ve zâmin olub vasî-i mûmâ ileyh ile bi'l-ittifak meblağ-ı mezbûru âhâra idâne ideceğini te'ahhüd itmiş oldukları işbu mahalle şerh virildi.			

Sene 283

Varak 28/ Belge 46

Belgenin Özeti

Ordu mahallesinden sakin iken vefat eden Remos bin Mehmed bin Bayram'ın küçük kızı Zeyneb ve torunu Mehmed'in vasisi Molla Eyyüb'e nazır olan Mustafa bin Hacı Eyyüb Güni'ye Çıyan Zülfî ağa ve Zülfî ağaya Ali Razi'nin kefil olması hakkında huccet,

Belgenin Transkripsiyonu

Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Remos bin Mehmed bin Bayram'ın sılbiye-i sağîre kızı Zeyneb ve oğlunun oğlu sağır Mehmedin vasî-i muhtarı Molla Eyyüb üzerine hasbi nâzır nasb olan Mustafa bin Hacı Eyyüb Güni sağîrân-ı

mezbûranın mâl-ı mevrûslarını telef ve hasar ider ise kefil ve zâmin olan Çıyan Zülfi ağa ve Zülfi ağaya kefil Ali Razi olub eğerçi kefil-i merkum Zülfi ağa tahsîli mümteni olur ise mezbûr Ali Razi kefil ve zâmin olduğunu mübeyyin işbu mahalle şerh ve temhir idilmiştir.

Fi 8 Zi'l-kade

Çıyan Zülfi ağa	Ali Razi
Zilfekar ibni Mehmed	Ali Abdullah bin Ahmed
Mühür	Mühür

Belge 47

Belgenin özeti

Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Mahmud oğlu Ramazan'ın terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Ordu mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden Ramazan bin Mahmud bin Abuzer'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkeleri Şemi binti Ali ve Bezi binti Ahmed ile sulbiye-i sağîre kızı Fatma ve oğlunun oğlu Mehmede münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûranın vasî-i muhtarı Molla Eyyüb bin Hasan vasî olan Mustafa bin Hacı Eyyüb ve zevcetan-ı mezbûretân taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

fi el yevmü'l- hâmis min şehr-i Şevvâlü'l-Mükerrem sene selâse ve semânîn ve mieteyn ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
İbrahim çelevi		40
Evrâk-ı perişan kitab		28
Nazif çelevi kitabı		21
Menitel musalli		13

Cinsi	Miktar	Kuruş
Nukûd-ı mevcûd		160
Keçe		15
Sitil	1	70
Kazgan	1	67
Üsküre	1	12,5
Tava	1	12
Sahan, lengeri sağır		12
Leğen	1	30
Teşt	1	42
Fener	1	7 30 para
Esb zengis çift	1	18,5
Bez top	3	71,5
Haşve mea çuval		61
Diğer haşve mea çuval		27,5
Bir ...		27,5
Köhne koyun kürkü	1	17
Aba	1	30,5
Hurç	1	23,5
Diğer hurç	1	22
Şal	1	15,5
Yorgan	1	54
Yasdık	2	19
Kürsi şalı	1	48
Esb narenbeği	1	21
Mukavva	1	15
Diğer narenbeği		5 10 para
Gem	1	7,5
Döşek yüzü	2	21,5
Köhne küçük mea davarcık		33

Cinsi	Miktar	Kuruş
Bağçe	1	...
Orak ve urgan		9
Terki bağçe mea reşme		11
Bağ çarşafı	18	67
Diğer demir reşme		8
Yün mea ...		34,5
...	2	80
Gömlek ve don		18
Diğer gömlek don		15
Dülbend ve entâri		12
Etmek tahtası		7
Keçe	1	19
Çırçır		25
Deve hararı		49
Yeşil küp		18
Tabanca mea silahlık		90
Kılıç		30,5
Çadır	1	71
Mızrak	1	23
Kapu tahtası		14
Kürsi		13,5
Çeket		20,5
Yorgan yüzü		25
İnşa-i cedîd		4
Evrâk-ı perişan kitab		3
Ari gözlük		5
Kut aba		14
Diğer top bez	6	25
Çebiç,toklu, keçi, koyun	4,11,11,8	3260

Cinsi	Miktar	Kuruş
Kızıl darı ve beyaz darı kile 1,5		280
Nısf kısrak		420
Koca deve ...	1	800
Burma		160
Ağaç	...	25
Kamış		6
Bağ kıta	1	670
Menzil büyü-ü 'adîde müstemil		2700
Taşlı karyesinde dam		200
Taşlı karyesinde ... seydo ...		1170
Haştaşı karyelü izollu Mehmed beşar		1873
Mezru hinta kile, 2 şa'ır kile 2		700
Bulgur mea çuval		70
...		11
Ibrık		30
Elek mea saç		15
Müteveffâ bâ defter-i kassam hisse-i 'irsiyyesi mevcûd saman çuval		80

Yekün**14957**

Taksime dâhil olmayub bâlâda muharrer dört kalem dam

ve mezruat semeniyle ve memati beyne'l-verese ifa ... 3944

11013

Bâ sübût Hacı Hâfizzâde Hüseyin ağa ... bey'den 240

Mehmede müsbit cihet-i karz 520

10493

Deyn-i müsbit çoban isa 67, deyn-i müsbit ... oğlu

Eyyüb 43 110

10383

Başlık davasından dolayı müteveffânın ... Ümmühan	
Hatun deyn-i sübût	213
	10170
İane akçesiçün Hamza Eyyübe 65, Muhsin ... deyn 48	113
	10057
Ayakkabı deyni 11, hamile 5, bez içün sabun 3,5	
vesair deyn-i müteferrika 37,5	57
	10000
Mihr-i mü'eccel lil zevcetü'l-mezbûre Şemi 500 ve mihr-i	
Mü'eccel lil zevcetü'l-mezbûre Bezi 500,	1000
	9000
Zevce-i mezbûre Şemiye deyn-i müsbit 150, Mahmud	
oğlu ...	190
	8810
Başlık davasıçün cânib-i mahkemedan alınan ...	200
	8610
Dellâliye	200
	8410
Eşyâ-yı mezkûrların celb ve beyine me'mur olan	
Kimesnelere ücret ve ...	120
	8290
Harac-ı kassam, kaydiye varaka-i bahâ	310
	7980
Bâ vasîyet vücûh-ı berr bâ sübût sülüs minhâ	2660
	5320
Sahhü'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	
Hisse-i zevcetü'l-mebzure Şemi	332,5
Mihr-i mü'eccel matlubu	500
	862,5

Hisse-i diğ̃er zevcetü'l-mebzure Bezi	332,5
Mihr-i mü'eccel matlubu	500
	862,5

Hisse-i el mazbure sağı̃re Fatıma	2660
Hisse-i ibni ibnü'l-mezbûr sağı̃r Mehmed	1995

Sağı̃rân-ı mezbûran Mehmed ve Fatıma'nın ber vech-i bâlâ 4655 kuruş hisse-i 'irsiyyeleri közlük karyesi muhtarı Hasan Hacıyan kefâletiyle sağı̃rân-ı mebzuranın vasî-i muhtarları mezbûr Molla Eyyüb yedinde tevkîf olunub âhâra idâne ideceğini te'ahhüd itmiş olduğu işbu mahalle şerh virildi.

Sene 283

Varak 29/ Belge 48

Belgenin Özeti

Vefat eden Yagob oğlu Mardus'un alacakları hakkında kayıt,

Belgenin Transkripsiyonu

'An'asl Medine-i Harput mahallâtından Nehruz mahallesi mütemekkinlerinden ve Teb'a-i Devlet-i 'Aliyyenin Ermeni milletinden Muhsi Kirkor veledi Serkez veledi Kirkor Keşiz tarafından Siverekte Yeni Handa malı fatura fûruht etmekte bulunan Medine-i merkûmun mahalle-i mezbûre ahâli ve teb'a-i müşârûn ileyhânın millet-i merkûmesinden olup bundan 'akdem vefât iden Yagob oğlu Mardus veledil mezbûr Yağob'un bu tarafda bi emrihi te'âlâ ecl-i ... bulunmakta olan eş,yâ-yı ma'lûmesiyle zimem-i nâsda bulunan alacakları taleb cânib-i beytü'l-mâldan kendine irsâl ve isale ve lede'l- iktizâ sulh ve ibrâya müteveffânın kayın pederi ... ve da'vâ ve ... bulunan Muhsi Haco veledi Nursi'nin kabulüne mevkûfe tarafından vekâlet-i 'âmme-i ...hasebü'l- îcâb Harput valisi faziletlü Fehim efendi hazretlerinin i'tâ buyurduğu iki kıta huccet-i şer'iyenin ... ile vekîl üzere vekâlet-i mezbûreyi ba'de'l-kabul Harput mahallâtından Gürci beğ mahallesinde sâkin Nami Avates veledi Markar ve Süryani mahallesinden Bedavnis oğlu Simon Karabedlos ile cânib-i ... bu tarafda rusûmât sandık emini Hevce Markar'ın me'muriyeti ve bil eman ve kabiz-i mal bulunmak bühtiyân-ı mülk

muvâcehesinde ber nehc-i şer'î ba'de'l isbat vekâletine hükm-i şer'î lâ hak olan Muhsini Cemo'nun taleb ... virilen tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan mevcûdatının ayanını ve 'akdemce müteveffânın bey' eylediği eşyânın nakd-i ismâniyle bâ defter-i müfredât zimem-i nâsda olan alacaklarından kabz ve kabul eylediği eşyânın defteridir ki ber vech-i âtî zikr ve beyan olunur.

Tahrîren fi el yevmü'l- hâdi min şehr-i Recebü'l-ferd sene selâse ve semânîn ve miete ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
A'lâ evsât ednâ basma çit ve Frenk patiskası 618 zira		1852
Gömlleklik sekankor 31 zira		124
Girihli ...		110
Mecdiye dülbend top	4	140
Dönit zira 147,5		1180
Defa basma zira 35		105
Bönik basması zira 112		1100
Frenkkari ... don ...		...
Frenkkari ipek kuşak	15	90
Kağıt içinde Frenk yazması	160	800
Tokad yazması	6	20
Fes		30
Beyaz cevre	8	24
Demir caruf?	20	100
Demirç sac	7	50
Eldiven ve çorap çift	...	20
Kibrit deste	70	175
Lule	900	135
Defa kibrit deste	186	465
Kaşık aded	5	10
Bal mumu dürüm 50	... 2	32

Cinsi	Miktar	Kuruş
İbrişim dirhem	75	150
Ceviz hindi dürüm 260	...2	75
Posta kağıdı	4	8
Halli kağıd		8
Ebbeğ tabanca mea fişeklik çift	1	150
Küçük akâl?	1	2
Yorgan mea ...		100
Kısa müsta‘mel entâri	3	50
Sargı bezi arşın 30		45
Ayine	1	15
Şerit top	3	15
Başlık beyaz ...	2	10
Hasır	2	50
Zencbil? Batman 4 ve Hazal	1	300
Eşbabiye mea ...		10
Çanta		5
Diğer basma zira 45		135
Defa bünik basma zira 16		160
Yazma değirmi ...		335
İbrişim dirhem 35		70
Fes	4	40

Yekün**8517**

Ber vech-i bâlâ takdîm-i bahâ olarak vekîl-i mezbûr

Muhsini Haco'nun aynen ... Bâ defter-i müfredât

zimem-i nâsda olan matlubatından ...

1505 20 para

Rusûmât sandık sarrafı beği komşu oğlu Hevce Markar'ın

zimmeti ...

5716 10 para

Müehhiren Hısnımansur'dan gelüb vekîl-i mezbûrun

an nakden kabz ...

1400 10 para

müteveffânın indinde mevcûd bulunub beytü'l-mâl me'muru ma 'rifetiyle vekîl-i ...	6421
Şâhid	23561
Asker tabîbi Nuri efendiye ücret-i tabîbe edevat	370 10 para
	23180
Dellal Maryem kızının ücret-i dellâliyesinden müteveffâ zimmetinde	60
	23120 10 para
... mezkûr handa vukû' bulan ihrakda müfti efendi ... Mallarını hıfz iden ademlere ve zabtiye ve umale vekîl-i Mezbûrun vireceği	260
	22860 10 para
Harac-ı kassam ve kaydiye ve varaka-i bahâ	634
	22226
Vekîl-i mezbûrun kaim makama virmiş olduğu	589 10 para
	21637

Belge 49

Belgenin Özeti

Hasan Çelebi mahallesinde sakin iken vefat eden ... terekesi,

Belgenin Transkripsiyonu

Siverek kasabası mahallâtından Hasan Çelebi mahallesinde sâkin iken bundan 'akdem vefât iden ... verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatma binti Mehmed ile sulbî sağîr oğlu Sinan ... Hatice binti Ömer efendiye münhasıra olduğu lede'sş-şeri'l-enver zâhir ve mütehakkık oldukdn sonra bâ huccet-i şer'îye vasî-i muhtarı Uyfan oğlu Abo ve zevce-i mezbûre Fatıma ve ümmü mezbûre ... taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fi el yevmü'l- hâdi min şehr-i Şevvâlü'l-Mükerrem sene selâse ve semânîn ve miete ve elf

Cinsi	Miktar	Kuruş
Yatak kat	1	54
Aba kürek	1	50
Settara	1	50, 20 para
Bağ çarşfı	29	50
Don, gömlek	2,2	32, 2 para
Beyaz entârî işlik		20
Mintan, kemer	1,1	38, 3 para
Şal tobra 1i feresâ 1		23
Gözlü tava, cezve	1,1	11, 30 para
Diğer cezve, kırık teşt	1,1	27, 2 para
Kebîr teşt, süzkeç	1,1	88
Su sitili, kırık tencere, defa tencere	1,1,1	38
Sağîr kazgan, şamdan	1,1	45
Diğer fener, kevgir	1,1	33, 2 para
Üsküre, diğer fener, keçe	1,1,3	17
Lengeri, diğer lengeri	3,3	863
Sahan aded	19	223
Kapaklı sahan, küldan	2,1	81
Terazi hırdavât		17
Tarsik ve buğday	1,1	101, 20 para
Kılıç	1	72,5
Makraz ve kefkir el ... yeşil küb		74
Kılıç parçası ve hırdavât	3	38
Sandık, tahta ve hırdavât ...		73
Hürbek, iplik		37, 2 para
Kazma, balta, hırdavât demir		17
Hançer, çıkırık,	3	68
...hırdavât demir fincan, zarf, tabak	1,1	27, 30 para

Cinsi	Miktar	Kuruş
Merfu, abani, makraz hırdavât demir	4	59,5
Kebîr kazgan	2	636
Kebîr teşt	1	400
Tüfek karasa, kırık tencere, ... ve tahta	1,1	70
Ağ darı sümün 6, bulgur batman 5,5		192, 2 para
Basdik batman 2		30
Nısf kısarak		710
Diğer ağ darı sümün 1		30
Keleklil virende rub bağ		1000
Mahalle-i mezbûrede vâki büyü-1 'adîde müştamil menzil		3200
Sino bin Osman'da ...		410
Kara sağır inek mea buzağası		170
Koyun ve keçi re's 6, mea fûru' 6		250
Mevcûd hinta kile 2		400
Darı kile 3, nohud kile 1, mercimek kile 1		250
Bölükbaşında nısf gibi		25

Yekün**9537**

Resm-i âdi 238, kaydiye 15, dellâliye 1600

mesârif-i müteferrika 50

463

9074

müteveffâ-yı mezbûrun vâlideşi Hatice'nin mukaddem

vefât iden zevcinden hissesi

1134

7940

müteveffâ-yı mezbûrun kız karındaşı Fatma'nın mukaddem

vefât iden babası Hâfız ...

3200

	4740	
Bâ sübût vasîyeti	400	
	4340	
Vergi-iyi mu‘ayyinesinden bâkî Mehmed çavuşun matlubı	49,5	
	4290,5	
Zevce-i mezbûre Fatma’nın bâ sübût mihr-i mü’eccel alacağı	800,5	
	3490	
Sahhü’l-bâkî li’t-taksîm beyne’l-verese		
Hisse-i zevcetü’l-mezbûre Fatıma	436	... para
Hisse-i ümmü’l-mezbûre Hatice	581	13 para
Hisse-i ibnü’l-mezbûr Şaban	1336	10 para
Hisse-i ibnü’l-mezbûr Eyyüb	1336	10 para

Sağîrân-ı mezbûran ber vech-i bâlâ hisse-i ‘irsiyyeleri vasî-i merkum Abo yedine def‘ ve teslim ol dahi ba‘de’t-tesellüm âhâra idâne ideceğini te‘ahhüd ve iltizâm eylediği işbu mahalle şerh virildi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONUNDA İZLENEN YÖNTEM

438 Numaralı H.1283-1284/M.1866-1867 tarihli Siverek Şer'iyye Sicilinin orijinalinde bir numaralandırma yöntemine başvurulmamıştır. Transkripsiyon çalışması esnasında numaralandırma varak sırası esas alınarak yapıldı. Her sayfa bir varak kabul edildi. Her olay için ise belge ifadesi kullanıldı. Arap alfabesindeki Ayın harfi için (‘), uzatma med harflerini (^), Arapçada okunmayan elif (l) harfi ve hemze için (’), okunamayan veya silik olan kelimeler için ise (...), okunuşundan emin olunmayan kelimeler için (?) simgeleri kullanıldı. Belgelerin rika ve talik yazılarıyla yazıldığı görülmüştür. Transkripsiyon çalışması yapıldıktan sonra belge özetlerinin daha kolay anlaşılabilmesi ve bir karışıklığa yol açmamak adına belge özetleri kalın italik yazı ile yazıldı. Belgelerin bazılarında Hicri takvimin yanında Rumi takvimin kullanıldığıda tespit edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN GENEL BİR DEĞERLENDİRİLMESİ

Şer'iyye Sicilleri tarihin aydınlatılması açısından önemli bilgiler içermektedir. Öyle ki bu Sicillerle hareketle defterin kayıtlı olduğu bölgeye ve kayıtlı olduğu tarihe göre bölgenin sosyal, idari, ekonomik ve kültürel yapısı hakkında önemli bilgilere ulaşılabilmektedir. Üzerinde transkripsiyon çalışması yapılan 438 numaralı 1866-1867 tarihli Siverek Şer'iyye Sicil sayesinde Siverek sancağının o dönemdeki durumuna ait bilgiye ulaşma imkânına sahip olundu. Bu belgeler içerisinde Varak ve belge numaralarını belirtmek için; varak no / belge no formülü kullanıldı.

Üzerinde çalışılan Şer'iyye Sicilinde 49 belge mevcut olup bunların 29 tanesinde tereke kaydı (**1-2/2, 3/5-6, 4/7, 5/9-10, 6/11-12, 7/14, 8/17, 10/19-20, 11/22, 12/23-24, 13/25-27, 14/28, 15/30, 17-18/32, 19/33, 20/35, 23/38, 24/39, 24-25/40, 26/42-43, 28/47, 29/49**) bulunmaktadır. Şer'iyye Sicillerinde tereke kayıtlarından başka karşılaşılan bir diğer önemli vesika hüccettir. Mahkemelerin noterlik çalışmalarının bir yönü olan bu belgelere 438 numaralı Siverek Şer'iyye Sicilinde de rastlanmıştır. Belirtmek gerekirse bunlar (**9/18, 7/13, 14/29, 22/37, 25/41, 27/44, 28/46**) numaralı belgelerdir. Şer'iyye Sicillerinin diğer önemli belgesi olan ilam, bir davaya ilişkin mahkemece verilen üzerinde hâkimin imza ve mührü bulunan karar metni ile davcının iddiası, davalının cevabı, eğer savunmada bulunmuşsa dayandığı deliller ve bilgileri taşıyan vesikalardır. 438 numaralı Siverek Şer'iyye Sicilinde 4 ilam belgesiyle karşılaşılmıştır. Bunlar (**1/1, 4-5/8, 8/16, 20/34**) numaralı belgelerdir. Şer'iyye Sicillerinin bir diğer önemli belgesi Osmanlı siyasi tarihinin aydınlatılmasında kullanılabilecek özelliğe sahip olması yönünden önem arz eden fermanlardır. 438 numaralı Siverek Şer'iyye Sicilinde sadece 1 adet ferman kaydına rastlanmıştır.

Fermanlar Divan-ı Hümayun ve Paşa kapısı divanlarında alınan kararlara uygun olarak yazılan ve üzerinde tuğra bulunan padişah emirleridir. Şer'i hükümlerin icrasını teyit eden ve yapılan düzenlemeleri kadiya bildiren fermanlardan başka vazife tevcihi, tımar tevcihi gibi konularla ilgili fermanlar vardır. Çalışılan Sicilideki 22/37 numaralı belge ferman olarak kayda geçmiştir. Şer'iyeye Sicillerinin önemli belge türlerinden bir tanesinde kassamdır. Bu çalışmada sadece bir tane kassam kaydına ulaşılmıştır. Kassam kayıtları mirasçılara mirasın adaletli bir şekilde paylaşılmasını sağlamak amacıyla tutulurdu. Kassam kaydını tutan kişi resm-i kassam adı ile bir vergi almaktaydı. Sicilde 27/45 numaralı belge bir kassam kaydındır. Belgeler içerisinde tespit edilen şu durumu açıklamanın faydası olacağı düşünüldü. Aynı belgenin iki farklı varakta yazılı olduğunu anlaşıldı³⁶.

4.2.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE MAHKEMENİN SÜRECİNİN İŞLEYİŞİ

Belgelerin tereke kaydı ağırlıklı olması mahkemelerin işleyişi hakkında yeteri kadar bilgiye sahip olunmasının önüne geçmektedir. 4-5/8 ve 27/44 numaralı belgeler mahkemenin işleyişi hakkında azda olsa bilgi vermektedir. Bu iki belgede de davalar karara bağlanmıştır. Adı geçen belgelerdeki davaların karara bağlanması mahkemenin karar verme sürecinin çabuk gerçekleştiğini olayların kısa sürede karara bağlandığını göstermektedir. Davacı davayı açtıktan sonra davalının da ifadesine başvurulmaktaydı. Her iki tarafında itina ile dinlendiği görülmekte. Davaların ispatı konusunda şahitlerin devreye girdiği görüldü. Halka açık mahkemelerde Şühudu'l-hal adı verilen bir heyetin bulunduğu incelenen Siverek Şer'iyeye Sicilinde tespit edildi. Bu heyetin bulunması mahkeme sürecinin daha adil bir şekilde işlemsine vesile olduğu kuşkusuzdur. Sicilde geçen tek ferman mahkemelerin işleyişinde yapılan bir değişiklik ile ilgilidir³⁷. Çalışılan Sicildeki belge Şahitlerin sadece alenen tezkiyeleriyle yetinilmemesi ve sırren tezkiyelerinin gerçekleştirilmesi hususları ile tezkiye edilenlerin Sicillere kaydı hakkındadır. Biraz açmak gerekirse yeni düzenleme sadece kişinin kendisinden davanın

³⁶ Bu belge gayri Müslim olan Odik oğlu demirci Mahyo'nun tereke kayıtları olup 8/17 ve 10/19 da mükerrer olmuştur.

³⁷ Siverek Şer'iyeye Sicil(1866-1867), belge no 37.

dinlenmemesi başka konuyu bilen veya kişiyi tanıyan kişilerinde dinlenmesi ve bu kişilerinde kayıt altına alınması hususundadır.

Belgeler içerisinde karşılaşılan önemli bir durum da vasi tayini ile ilgilidir³⁸. Vasi tayini hukuki açıdan büyük önem arz etmektedir. Çalışılan 438 numaralı Siverek Şer'iyye Sicilin transkripsiyonundan da anlaşılacağı gibi ölen kişilerden sonra, birçok kişi ortaya çıkıp alacaklı olduğu iddiasında bulunmakta ve ölünün terekesinde alacaklarının tahsilini istemektedirler. Böyle durumlarda küçük yaştaki çocukların haklarını savunmak gerektiği gibi kendisine miras kalanların bu miraslarını koruyabilmeleri için de yardıma muhtaç oldukları açıktır. İşte bu ve benzer sebeplerden dolayı vasi tayini son derece önem kazanmaktadır. Müslüman olsun Gayri Müslim olsun, vefat eden şahısların mal, mülk ve eşyaları şer'i mahkeme tarafından tespit edilerek varisleri arasında taksim edilmiştir. Şayet, varisler arasında bölüş çağına ermemiş olanlar varsa bunları koruyup haklarını kollanmak için üzerlerine vasi tayin edilmiştir. Böylece söz konusu varislerin hisselerine düşen mirasları vasiye emanet edilmiştir. Erkek vasi olabileceği gibi kadın vasiler hatta anneleri bile vasi olabilmektedir. Böyle durumlarda ise kadın ve çocukların üzerine bir nazır tayin edilmekteydi. Bazı durumlarda nazıra da kefil istenmişti. 28/46 numaralı belge bu duruma örnek olabilecek tarzdadır. Bu belgede; Ordu mahallesinden sakın iken vefat eden Remos bin Mehmed bin Bayram'ın küçük kızı Zeyneb ve torunu Mehmed'in yaşı sebebiyle ona vasi olan Molla Eyyüb'e nazır olan Mustafa bin Hacı Eyyüb Güni'ye Çıyan Zülfi ağa ve Zülfi ağaya Ali Razi'nin kefil olması hakkındadır. Bu durum sistem içerisinde bir hataya sebebiyet vermemek için olayın güvenilirliğinin sağlanması açısından hukukun ne kadar dikkatli olduğunu göstermektedir.

Tereke kayıtlarından yararlanarak Siverek'in sosyal ve ekonomik yapısı üzerinde durmaya çalışacağız.

³⁸ S.Ş.S (M.1866-1867), Belge no 46.

4.3.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE SİVEREK'TE SOSYAL YAPI

4.3.1.Siverek'te Gayr-i Müslim Toplum

Siverek'in sosyal hayatı içerisinde Müslümanların yanında azınlık olarak gayri Müslimlerden de bahsetmek mümkündür. Bu tereke kayıtlarından anlaşılabilir. Kişilerin terekeleri yazılırken Müslüman ise vefat eden değil ise fevt olan diye terekelere kayıt edildiği görüldü. Bu tür ifadeler hem Sicilin anlaşılması hem de diplomatika ilmi açısından önemlidir. Örnek verilecek olunursa yukarıda bahsedilen mükerrer yazılmış olan 8/17 ve 10/19 numaralı terekelerde, Mahallesinde sakin iken *fevt* olan Demirci Mahyo veled-i Odik misali, bir diğeri 7/14 numaralı terekesi yarım bırakılmış, Siverek kasabasına tabi ... sakin iken *fevt* olan Demirci Muhyiddin'in terekesi, bunun yanında 3/3 numaralı belgede Siverek ahalisinden olup gayri Müslime verilen eczacılık ve tabiplik izinname belgesi, 3/4 numaralı belgede 4. Ordu-yı Hümâyûnun topçu alayının tabîb başısı kol ağasının Protestan milletinden Musih veled-i Avik hakkında vermiş olduğu tasdikname sureti. Tertekelerin bir tanesinde vefat eden şahsın Yahudi Berdi'ye borcu olduğu görülmekte³⁹. Bu durum 1866-1867 yılında Siverek'te Yahudi, Hristiyan ve Müslüman halkın bir arada yaşadığını göstermektedir.

4.3.2.Aşiretçilik

Günümüz Siverek Sosyal hayatı içerisinde aşiretçiliğin varlığı herkes tarafından bilinmektedir. Bu aşiretlerin önemli olanlarının isimleri, üzerinde çalışılan 1866-1867 tarihli Şer'iyye Sicilinde de tespit edilmiştir. Tablo 1'de belirtilen aşiretler günümüzde de varlığını devam ettirmektedir. Elimizde ki belgelerde aşiretlerin idari anlamda etkili olduklarını gösteren bir belgeye rastlanmamıştır. Bu durum aşiretçiliğin sosyal çerçeve içerisinde varlığından bahsedilmesi gerektiğini göstermektedir.

³⁹ S.Ş.S (M.1866-1867), Belge no 2.

4.3.3.Eczacı ve Tabib ataması

Üzerinde çalışılan Şer'iyye Sicilinin iki belgesi diğer belge türlerinin içeriğinden farklı bilgiler bize sunmaktadır⁴⁰. belgeler dönemin hastanelerinde doktorların ve eczacıların atamalarıyla ilgili önemli bilgiler ihtiva etmektedir. Atamaların o dönemde nasıl geliştiğini belgeler ışığında açıklamaya çalışacak olursak; hastanelerede staj diyebileceğimiz bir bucuk sene geçiren stajyerler belli bir mesleki eğitime tabi tutulmaktaydı. Bu mesleki eğitimden sonra yeterli görülen aday eğitim aldığı konularla ilgili tabiblerce mulakata tabi tutulardü. Başarılı bulunması halinde hangi alanlarda yeterli ise o alanlar belirtilerek adaya ruhsatname adı altında diploması takdim edilirdi. Ruhsatnamenin Fransızca ve Türkçe tercümesi yapılarak verilmesi o dönemde tıp litaretürünün Fransızca olabileceğini düşündürmektedir. Ruhsatname almaya hak kazanan şahıs Ordu-yı Hümayunun topçu alayı tabib başısı kolağasından tastikname alması durumunda göreve başlamaya hak kazanmaktaydı. Tastikname alma işleminde tabib başının bizzat adayın kendisine muayyene olması ve teşhisi nasıl yaptığını kendisinin kontrol etmesi başarılı bulması durumunda tastiknameyi vermesi ilgi çekici bir durumdur.

4.4.ADLİ OLAYLAR

İnsanlığın her çağında ve her toplumda haklı veya haksız yere adam öldürme olaylar yaşanmıştır. Devlet denilen siyasi otoritenin görevlerinden birtanesi de bu durumun önüne geçmektir. Önüne geçemediği olayları ise haklının tarafında, hukukun marifetiyle çözmek devletin diğer önemli vazifesidir. Osmanlı Devletinde de bu tip olaylar tabiyatıyla yaşanmıştır. Olayları şer'i hukuk ile çözme yoluna giden Osmanlılar bu iş için kadılık müessesesini kurmuşlardır. 438 numaralı Siverek Şer'iyye Siciline kaydedilen adli vakalara defterin sadece iki belgesinde rastlanmıştır⁴¹. Bu durum 1866-1867 yılında Siverek'te asayişin iyi bir seviyede olduğunu göstermektedir.

⁴⁰ S.Ş.S (M.1866-1867), Belge no 3, 4.

⁴¹ S.Ş.S (M. 1866-1867). Belge no 8 ve 44.

4.4.1.Cinayet Davaları

Şer'i mahkemeye intikal eden ilk cinayet davası; Mustafa bin Mehmed bin Mustafa'nın yaralanmak suretiyle ölmesi üzerine varislerinin Mehmed ve Ahmed hakkında şikayetçi olmaları neticesinde on bin dirhem diyet verilmesi hakkında mahkeme ilamıdır. Burada olay Mehmed'in Mustafa'yı kılıç ile sol elinden Ahmed'in ise başının ön tarafından darp etmesinden on beş gün sonra Mustafa'nın vefat etmesi neticesinde açılmıştır. Ahmed ve Mehmed her ne kadar olayla ilgili olmadıklarını şu cümlelerle "Mustafa'yı biz katl itmedik vefâtı dahi ma'lûmumuz değildir" inkar ettikleri görülse de dava sonucu suçlu oldukları kararlaştırılmış ve on bin dirhem diyet vermeye mahkum edilmişlerdir. Adam öldürme davalarına çalışılan belgelerin sadece iki tanesinde rastlanmıştır.

Şer'i mahkemeye intikal eden ikinci cinayet davası; Urfa sancağı Barazi aşiretinden olup Karakeçili aşiretinde sakin olan ve yaralanarak vefat eden Halil bin Abdullah'ın katil davasının tarafların anlaşması ile neticelenmesi hakkındadır. Olay öldürülen şahsın hanımının şikâyeti ile açılmıştır. Kadınların mahkemeye başvurup davacı olması o dönem için kadının toplumdaki yerinin tespiti açısından dikkat çekicidir. Hanım mahkemedeki savunmasında, zevcem mezbûr Müslim bin Halil bin Abdullah'ın mezbûr Celo bi gayr-ı hak cerh ve katl eyledi diyerek Araşanlı aşiretinden Eyyüb bin Celo'yu suçlamıştır. Yapılan tenkitlerde Eyüp bin Celo suçlu bulunmuş para ödemek kaydıyla taraflar anlaşma sağlamıştır⁴².

4.4.2.Hırsızlık ve Gasb Davaları

438 numaralı Siverek Şer'iyye Sicilinde bir hırsızlık olayı kaydedilmiştir⁴³. Belge içersinde ki dava Karahan karyesinden Molla İbrahim bin Molla Hüseyin'in kısrak ve esterinin Ali bin Ahmed ve Mehmed bin Resul'ün çaldığını iddia ederek mahkemeye başvurmasıyla açılmıştır. Davacı şu ifadeyi kullanmış; bir baş iki buçuk yaşında dişi beyaz katır ve bir baş al kısrak yedimde malım ve mülküm olub karye-i mezbûre civarında ra'y olunmakda iken Ali ve Mehmed nâm merkuman me'an bigayr-ı

⁴² 2400 kuruş kıymetli altmış baş koyun ve bin kuruş kıymetli iki baş bargir ve 200 kuruş kıymetli bir kundak tüfenk ve yüz kuruş kıymetli bir top kutnı ve yüz on kuruş kıymetli bir saybe ve iki yüz kuruş kıymetli harvani ve 400 kuruş kıymetli dört befe kutnı entârî ve nakit 4282,5 kuruş.

⁴³ S.Ş.S.(1866-1867), Belge no 34.

hak gasben ahz idüb götürmüşler. Bu iddiasını kanıtlamak için hırsızlık yapan kişilerin kendi evine geldiklerini ve barış yapmayı teklif ettiklerini söylemiştir. Bu iddiayı kanıtlayamadığı için de dava düşmüş ve Ali bin Ahmed ve Mehmed bin Resul serbest kalmışlardır.

Şer'iyye Sicilindeki bir belge kardeş olan Vayat karyeli Alo bin Eyyüb'ün Vello'dan gasb ettiği beygirini istemesi hakkındadır⁴⁴. Burada kardeşin kardeşe dava açması hukuka olan güvenin örneği olarak düşünülebilir. Dava dönemin önemli bir aracı olan beygir üzerine açılmış olması bu dönemde beygirin çok kıymetli olduğunu göstermektedir

4.5.438 NUMARALI SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE SİVEREK'TE EKONOMİK YAPI

Siverek toplumunun önemli geçim kaynağı çalışılan dönemde ziraat olduğu anlaşıldı. Bu zirai faaliyetler hayvancılık ağırlıklıdır. Hayvancılık ağırlıklı olması Siverek'in yeryüzü şekillerine bağlanabilir. Karacadağ'dan çıkan volkanik taşlar tarımın yapılmasının önüne geçmektedir. Ekonomik durumun daha iyi anlaşılabilmesi dönemin ev fiyatları, canlı hayvan fiyatları, dokuma eşya fiyatları ve madeni eşya fiyatlarının tespitiyle sağlanmaya çalışıldı. Gayri Müslimlerin ekonomik durumları ile Müslümanların ekonomik durumunu tespit için kıyas yöntemine başvuruldu. Bu durum tereke kayıtlarının toplamının kıyası ile sağlanmaya çalışıldı.

438 numaralı Siverek Şer'iyye Sicilinde 8/17 numaralı belgedeki Gayri Müslim Demirci Mahyo veled-i Odik'in terekesi 8634 kuruş iken, 10/20 numaralı belgede Câmi-i Kebîr mahallesinde sâkin iken vefat eden Musa oğlu Ali'nin terekesi 1600 kuruş, başka bir Müslüman olan 11/22 numaralı belgede Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Ebu Bekir oğlu Hellu Mustafa'nın terekesi 2396 kuruştur. Bu durum o dönemde Siverek'te yaşayan Gayri Müslim halkın ekonomik durumunun iyi bir seviyede olduğunu göstermektedir. Müslüman halktan durumu çok daha iyi olan kişilerde tespit edildi. Örneğin 17/32 numaralı belgede Hasan çelebi mahallesinde sâkin iken vefât eden Hacı Mehmed oğlu Hacı Hâfız Ali efendi'nin terekesi, 132.366 kuruştur. Bu tereke 438 numaralı Siverek Şer'iyye Sicilinde terekesi en fazla olan şahıs olarak

⁴⁴ S.Ş.S.(1866-1867), Belge no 16.

kaydedilebilir. Bunun yanında terekesi en az alarak ise 3/5 numaralı belge olan Hasan çelevi mahallesinde sâkin iken vefat eden Çüngüşlü Hüseyin'in terekesidir. Bu şahsın terekesinin yekünü 510 kuruştur. Bundan başka terekeler 5000 ile 20000 kuruş arasında değiştiği anlaşılmıştır. Bu da XIX. yüzyılın ikinci yarısının ilk çeyreğinde Siverek sancağında yaşayan halkın ekonomik durumunun iyi olduğunu göstermektedir.

438 numaralı Siverek Şer'iyye Sicilinde belirtilen mahallelerdeki ev fiyatlarının karşılaştırılması dönemin Osmanlı sancağı olan Siverek'in emlak fiyatları hakkında az da olsa bilgiye ulaşılmasını sağlayacaktır. Öncelikle tablo şeklinde belirtilerek değerlendirmeye başvuruldu.

4.5.1.Ev Fiyatları

Tablo 1. Ev Fiyatları

Mahalleler	Tipi	Fiyatı
Ordu Mahallesi	Menzil	3000 kuruş
Cami-i Kebir Mahallesi	Menzil	1329 kuruş
Hasan Çelebi Mahallesi	Menzil	7000 kuruş
Külâbî Beğ Cam-i Şerif Mahallesi	Menzil	3100 kuruş
Külâbî Beğ Mahallesi	Menzil	1400
Hasan Çelebi mahallesi	Konak	35000 kuruş

438 numaralı Siverek Şer'iyye Sicilinde Ordu mahallesinde sâkin iken vefât eden Nabi oğlu Molla Hüseyin'in terekesinde sahibi olduğu menzil 3000 kuruş⁴⁵, Câmî-i kebîr mahallesinden Abbas oğlu Ahmed'in menzili 1329 kuruş⁴⁶, Hasan çelevi mahallesinde sâkin iken vefat eden Kalender oğlu Hacı Kalender'in terekesinde kayıtlı menzili 7000 kuruş⁴⁷, Külâbî beğ mahallesinde sâkin iken vefat eden Halo Tuti oğlu Sa'do 'nun terekesindeki menzili 1400 kuruş olarak tespit edildi⁴⁸. Çalışılan belgelerde yukarıda da belirtilen terekesi en fazla olan şahsın evi konak olarak geçmektedir. Bu

⁴⁵ S.Ş.S.(1866-1867), Belge no 12.

⁴⁶ S.Ş.S.(1866-1867), Belge no 38.

⁴⁷ S.Ş.S.(1866-1867), Belge no 10.

⁴⁸ S.Ş.S.(1866-1867), Belge no 2.

evin değeri 35000 kuruş olarak biçilmiştir⁴⁹. Bu sonuçlar çerçevesinde kişilerin terekelerinin toplamı ile ev fiyatları karşılaştırıldığı zaman ev fiyatlarının fazla olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Ev satışlarıyla ilgili tespit edilen belgeler Siverek kazası Ordu Mahallesi ahalisinden vefat eden Ebu Bekir bin Yunus ibni Abdullah'dan intikal eden menzil ve bağın zamanla harap olması nedeniyle satılması hakkındadır⁵⁰. Müzayede usulü ile satışa sunulan harap olmuş menzil 700 kuruş karşılığında Ordu mahalleli Halid Davud'a, bağ ise 505 kuruş bedelle yine Ordu Mahallesinden Berbatzâde Süleyman ağa satılmıştır. Bir diğer belge ise Câmî-i kebîr mahallesi ahalisinden Abdülğafur bin Yusuf'un Ali bin Murad'a ev satışı hakkındadır. Abdülğafur bin Yusuf evini 2000 kuruşa bağını ise 1000 kuruşa sattığını beyan etmiştir. İki örnekten de anlaşılacağı gibi ev fiyatları bağ fiyatlarından daha yüksektir. Hamamdan hisse satışıyla ilgili belgelerde rastlanmıştır⁵¹.

4.5.2.Canlı Hayvan Fiyatları

438 numaralı Siverek Şer'iyeye Sicilinin tereke kaydı ağırlıklı olması çalışılan dönemin fiyat hareketliliğinin tespitini kolaylaştırmıştır. Dönemin ekonomik yapısının temelini oluşturan hayvancılık, canlı hayvan fiyatlarının tespiti ile daha iyi anlaşılacaktır.

Tablo 2. Canlı Hayvan Fiyatları

Cinsi	Miktarı	Fiyatı	Ortalama fiyatı
Koyun	93	5859 kuruş	63 kuruş
Keçi	15	600 kuruş	40 kuruş
Merkep	1	150 kuruş	
Katır	1	1350 kuruş	
Begir	1	405 kuruş	
İnek	3	300 kuruş	100 kuruş
Öküz	4	1000 kuruş	250 kuruş

⁴⁹ S.Ş.S.(1866-1867), Belge no 32.

⁵⁰ S.Ş.S.(1866-1867), Belge no 18 ve 41.

⁵¹ S.Ş.S.(1866-1867), Belge no 29 ve 37.

Dana	1	10 kuruş	
Deve	1	1200 kuruş	
Kısırak	1	700 kuruş	
Tosun	2	102 kuruş	51 kuruş

Tablo 2 dikkate alınacak olunursa; dönemin önemli taşıma hayvanları olan katır, deve, beygir, kısırak ve merkep fiyatlarının besi hayvanlarına göre yüksek olması dikkat çekicidir. Sosyal hayatta iş gücünün hafiflemesine yardımcı olan hayvanlara talebin fazla olması fiyatlardaki yüksekliğin nedeni olarak düşünülebilir.

4.5.3.Dokuma Eşya Fiyatları

438 numaralı Siverek Şer'iyye Sicilkaynak alınarak yapılan fiyat tespitinde malzemelerin yeni olanları baz alınmıştır.

Tablo 3. Dokuma Eşya Fiyatları

Cinsi	Miktarı	Fiyatı	Ortalama fiyatı
Gömlek	1	15 kuruş	
Çeket	1	20,5 para	
Çadır	1	71 kuruş	
Kilim	5	400 kuruş	80 kuruş
Halı	1	16 kuruş	
Çuval	3	45 kuruş	15 kuruş
Kaplama Seccade	1	120 kuruş	
Keçe	3	124 kuruş	41 kuruş
Yorgan, döşek, yastık	1, 1, 1	56 kuruş	18,6 para
Döşek yüzü	2	21,5 para	10,7 para
Şal	1	22 kuruş	
Frenk şalı	1	24 kuruş	
Şalvar	2	87,2 para	43,6 para

4.5.4.Madeni Eşya Fiyatları

Tablo 4. Madeni Eşya Fiyatları

Cinsi	Miktarı	Fiyatı	Ortalama fiyatı
Tencere	3	100 kuruş	33,3 para
Tava	1	16 kuruş	
Satıl	2	151 kuruş	75,5 para
Sahan	4	50 kuruş	12,5 para
Legen	1	70 kuruş	
Teşt	1	70 kuruş	
Kuplu tava	2	40 kuruş	20 kuruş
İbrik	1	30 kuruş	
Büyük sini	10	273 kuruş	27,3 para
Büyük tas	1	28 kuruş	
Büyük kazan	14	490 kuruş	35 kuruş
Kahve ibriği	3	6,5 para	2,1 para
Bıçak	1	7	
Kılıç	1	72,5 para	
Tabanca	1	83	

Eşyaların fiyatları belgelere göre farklılıklar göstermektedir. Belge içerisinde fiyatlar belirlenirken eşyaların yeni olmalarına dikkat edildi atık ve köhne eşya fiyatları dikkate alınmadı.

438 numaralı 1867 tarihli bir Osmanlı sancağı olan Siverek'e ait Şer'iyye Sicilinin yapılan değerlendirilmesinden dönemin Siverek'ine ait önemli bilgilere ulaşılmıştır. Bu değerlendirilmeden de anlaşılabacağı gibi Şer'iyye Sicilleri yazıldığı dönemin sosyal, ekonomik ve hukuki hayatına dair önemli bilgiler içermektedir. Bu çalışma XIX. Yüzyıl Osmanlısının şehir hayatı ile ilgili önemli bilgiler içerdiği düşünülmektedir.

4.2.438 NOLU SİVEREK ŞER'İYYE SİCİLİNE GÖRE TESPİT EDİLEN İDARİ VE SOSYAL YAPILAR

438 numaralı Şer'iyye Siciline göre Siverek'te 6 mahalle, 4 nahiye, 52 köy, 2 hamam, 1 hastane tespit edilmiş olmakla birlikte sosyal hayat içerisinde aşiretlerin varlığından bahsetmek yanlış olmayacaktır. Çünkü bu Sicillerde 12 aşiretin adına rastlanmıştır.

Tablo 5.

<i>Aşiretler</i>					
Alişir	Araşanlı	Barazi	Baziki	Fettah	Gerger
İzol	Karakeçi	Köran	Milli	Mirdesli	Şeyhanlı

Tablo 6.

<i>Mahalleler</i>		
Cami-i Kebir	Gülabi Beğ	Gülabi Beğ Cami-i Şerif
Hasan Çelebi	Hüseyin Ceryan	Ordu

Tablo 7.

<i>Nahiyeler</i>			
Arap	Bucak	Hüşün	Şehir

Tablo 8.

<i>Hamamlar</i>	
Abdal Ağa	Sancaklı

Tablo 9.

<i>Hastane</i>
Asker-i Hazret-i Şahane Hastanesi

Tablo 10.

<i>Köyler</i>			
Ağcakend	Anbar	Armud	Bağuran
Bekörtalan	Belanlı	Bidad Gülni	Bihmanlı
Cambaş	Ceğrak	Cemaken	Çüngüş
Elban	Elmalı	Elzik	Emeli
Emni	Fak	Gerger	Göktepe
Gülüş	Hacıdağlı	Hamidon	Haştaşı
Havalik	Herheri	Hesvet	Hezerkan
Hişven	Horbon	Hozan	Hüseyin
İstiğfirah	Kaderbağı	Kaf	Karacurun
Karahan	Karakoyun	Karcaviran	Kayşan
Keçderesi	Közlük	Nefs-i hüşün	Samanyeli
Samırsak	Şeyhli	Taban	Taşlı
Vasi'	Vayat	Yuğunca	Yukarı Zeyni

SONUÇ

438 numaralı Hicri 1283- 1284, Miladi 1866- 1867 tarihli Siverek sancağına ait çalışılan Şer'iyye Sicili sayesinde zikredilen tarihte Siverek'in sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı üzerine önemli bilgilere ulaşılmıştır. Yapılan transkripsiyon çalışmasından faydalanılarak bu Sicil değerlendirilmeye çalışıldı. Elde edilen verilere göre Siverek'te 52 köy, 4 nahiye, 6 mahalle, 12 aşiret, 2 hamam ve 1 hastane tespit edildi. Sosyal hayat içerisinde aşiretlerin varlığı belgeler ışığında tespit edilmekle birlikte Gayri müslimlerin de sosyal hayat içerisindeki varlığından söz etmek yanlış olmayacaktır. Gayri Müslimler içerisinde Hristiyanların yanında Yahudilerden de bahsedilebileceği tespit edildi. Müslümanlar ve Gayri Müslimler arasında vuku bulan bir davaya rastlanmadı. Bu da o dönemde dini bir bölünmeden bahsedilemeyeceğinin kanıt olarak öne sürülebilir.

Şer'iyye Sicilinde 49 belge tespit edildi. Bu belgelerin tereke kaydı ağırlıklı olması sosyal yapı ve ekonomik yapı hakkında önemli bilgilere ulaşılma imkanı vermiştir. Fiyat hareketliğinin tespitini kolaylaştırmak adına canlı hayvan fiyatları, dokuma eşyaları, madeni eşya fiyatları ve ev fiyatları tablolar şeklinde verildi. Bölgenin coğrafi şartlarına uygun olarak hayvancılığın gelişmiş olduğu görüldü. Bağcılık ve hububat tarımının yapıldığı tespit edildi. Bununla birlikte bölgenin geçim kaynağının temelini haynavcılık oluşturmaktadır. Bir tane fermana rastlanması ve hiç berata rastlanmaması siyasi hayatla ilgili bilgilerin yetersiz olmasına sebep olmuştur. Cinayet davasıyla sadece iki belgede karşılaşılması asayiş açısından değerlendirildiği zaman güvenliğin kontrol altında olduğu savunulabilir. Halkın refah seviyesinin yüksek olmasının kanıtı olarak gayri meşru olayların azlığı öne sürülebilir. Tereke kayıtlarından halkın ekonomik durumu hakkında önemli verilere ulaşılmıştır. Terekeler incelendiğinde mirasların genelde gündelik kişisel eşyalar ve şahsa ait ev, bağ ve hayvanlarından oluştuğunu görmekteyiz.

Osmanlı sosyal tarihi şehir tarihçiliği açısından öneme haiz olan bu çalışmanın tarihe ışık tutacağı düşünülmekte. Bu çalışmada miladi 1866-1867 Siverek'inin bir portesi çizilmeye çalışıldı.

KAYNAKÇA

DEVELİOĞLU, Ferit; Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat, Aydın Kitapevi, Ank., 1999.

EKİNCİ, Ekrem Buğra Ekinci.(2010). Osmanlı Mahkemeleri (Tanzimat ve Sonrası), A.A.M.Y., İst.

EKİNCİ, Ekrem Buğra.(2010). Osmanlı Hukuku, Arı Sanat yayınevi , İst.
Türkiye’de Beldeler; Siverek, 58. sayı, ist.1986.

ÖZÇELİK, İsmail. (2001). “ Malazgirt’ten Meşrutiyet’e Siverek ve Havalisi” , Siverek sempozyumu, Siverek.

ÖZGÜLTEKİN, Ramazan; Dünden Bu Güne Siverek, Konya.

TUĞRUL, Neşe. (2010). 129 Numaralı Ayıntap Şer’iyye Sicili’nin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Basılmamış Lüksek Lisans Tezi, Gaziantep.

EKLER

EK A. ŞER'İYYE SİCİLİ'NDEN ÖRNEK BELGELER

Ek.A.1. İzinname Kayıt Örneği

Siverek ahalisinden ve Protestan milletinden Musih veled-i Avnik'e verilen tabiblik ve eczacılık izinnamesi. Varak 3/ belge 3

سید اہلسنہ تبعہ دولت علیہ
برو دشتام. منشخ. موسیخ و لکھ آوند
بدنہ اعطی فلانہ. ازانام صورتہ ندر

بادی شرفیم ازانام اولدرکہ

دیار بلردہ سید رکم جوا صحتی سید رکی بور و منشخ. منشخ. موسیخ و لکھ آوند و والدہ سید فخریہ نقیبیم
کہ سنہ ۱۲۸۵ سبتہ اولدیجی اوزرہ و قلم برنجقہ نہ دیز و سید رکی بولندہ عطر حنفی شاهہ حنفی خا، سنہ ۱۲۸۵
بیارہ و اجزا جبرہ حنفی مت ایدرک جلیبکده و اجزا جلیبکده معنی ماہ طاهر کبہ ایدرک و قلمی مع
سبتہ اولند قلم فی الحی قلمی افردہ مفا ربہ حنفی العیہ و مرقومہ. ستمہ با صدور و ما و سبتہ حنفی لکرنہ
معہ جبرہ جلیبی سوال اولند قلمہ مرقومہ تربتہ افلیک ابنہ اولدیجی معہ جبرندہ جلیبی زماح. منفقہ
جلیبی بدیجی بولند بقندہ آندہ اوزرہ ربہ بائہ مرقومہ د طائتہ عزیمت اولند قلمی مرقومہ و جبر مرقومہ
معہ جبر لریک اسکی سوال اولند قلمی معہ جبر مذکورہ لریک اسکی کولہ فائز جبر و ز جبر لریک ان
وافلیک مرقومہ مفا ربہ صحت اوزرہ بولند بقندہ جبر جلیبی ابنہ اولدیجی معلومانی و قلمی مرقومہ
رقم منفقہ اولدیجی در طار مرقومہ سندہ رقم کبہ ابنہ اولدیجی معلومانی جلیبی قلمی شاپاہ بولند
باقلمی اولدیجی حنفی لریک جبر مرقومہ مدافہ اولند قلمی اوزرہ مرقومہ جلیبی و اجزا جلیبی مرقومہ
طاف عجز بدیجی رقمی تصدیقہ اولند قلمی مرقومہ بدیجی اشور حنفی مرقومہ فلندہ حنفی جبرہ ایدرک

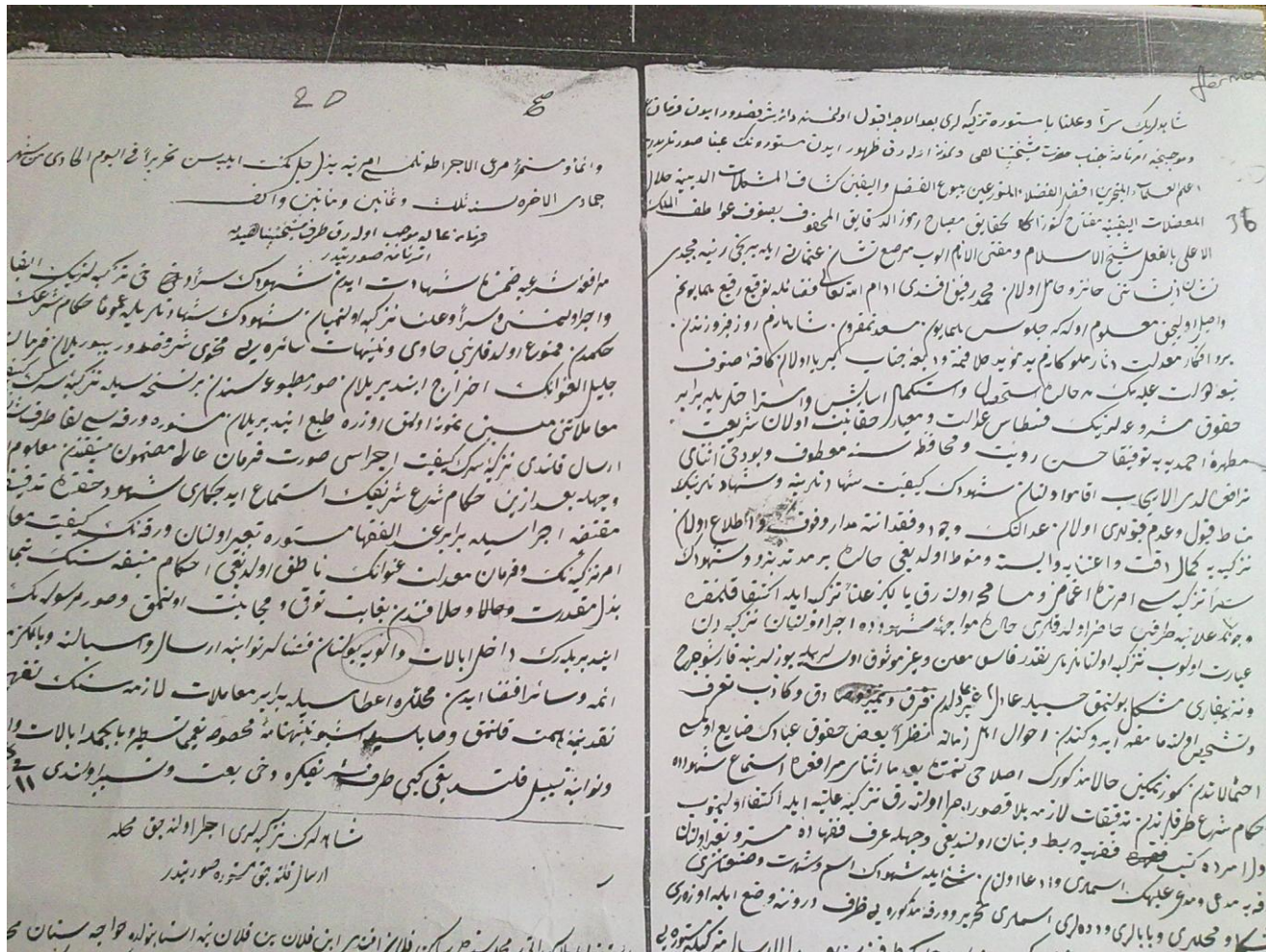
Ek.A.4. İlam Kayıt Örneği

Ebu Bekir ibni Hafız Ahmed'in Ali Razi bin Mehmed'den arazi ve arkları taleb etmesi ve mahkemenin ilam kaydı. **Varak 1/ Belge 1**

لواد سورن مخلونند جماع کبر حدسی ساکنند ابو بکر ابنی حافظ احمد بن لواء مزبور مجلسه تعلیمه
 عرضی در ذریع مذکور الذم اور دی محمد بن علی ابالبندیه علی رازی بنی محمد اید مجلسه شرعی با مع
 ارضی زرافورن نازع کتابه بکری نه مقدم وفات اید بدوم مزبور حافظ احمد بن حافظ
 اولوفیل فانوم منیفی اهلکامجه اولدو د کوردخ بنجله غائب عنی البار فرزند الشیم محمد بن علی
 ابکنزه انتفالی عادی اید انتقال اید لواء مزبور نواصبده شهرناجه سنه قبیله بدجکله
 وافغ صوری ووده بکی وکوزله دکرینی ارقری وبوناره تبعیده اوکونده وافغ معایم
 الدماله والجرام صوبار آراضه فرزند الشیم غائب مزبور محمد اید بر متوال عمر علی شنه
 ابکی نازع اعلامده سازنه مقدم مارایاج ارقری وانه تبعیده اوکونده وافغ ارضیه
 بنالشیم محمد بن ادم واهانه تم اولقسنین ابو هجر مزبور علی رازی به شیبیک بشبورغ
 مع وراغ ولفورین بروب اولدنی فقرغ ولفورینی وقول انکله بو واهانه مزبور

Ek.A.5.Ferman Kayıt Örneği

Şahidlerin sadece alenen tezkiyeleriyle yetinilmemesi ve sırren tezkiyelerinin gerçekleştirilmesi hususları ile tezkiye edilenlerin Sicillere kaydı hakkında ferman kaydı. **Varak 21/ Belge 36**

ÖZGEÇMİŞ

İsmail Hakkı ATAŞ, 1982 yılında Şanlıurfa’da doğdu. İlk ve orta öğretimini Şanlıurfa’da tamamladı. Harran Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünden 2007 yılında mezun olduktan sonra bir dönem Milli Eğitime bağlı ücretli öğretmen olarak görev yaptı. 2008-2009 Eğitim-Öğretim yılının ara döneminde Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı’na tezli yüksek lisans öğitime başladı.

VITAE

İsmail Hakkı ATAŞ was born at the center of ŞANLIURFA in 1982. He has completed his primary and middle education in the ŞANLIURFA After graduated in 2007 from the faculty of letters history department at the university of Harran, he has done duty becoming a salaried teacher at the national education. He attempted at the Gaziantep University Social Sciences Institute History Main Discipline while becoming a grad student at the intermediate period of 2008-2009 academic year.